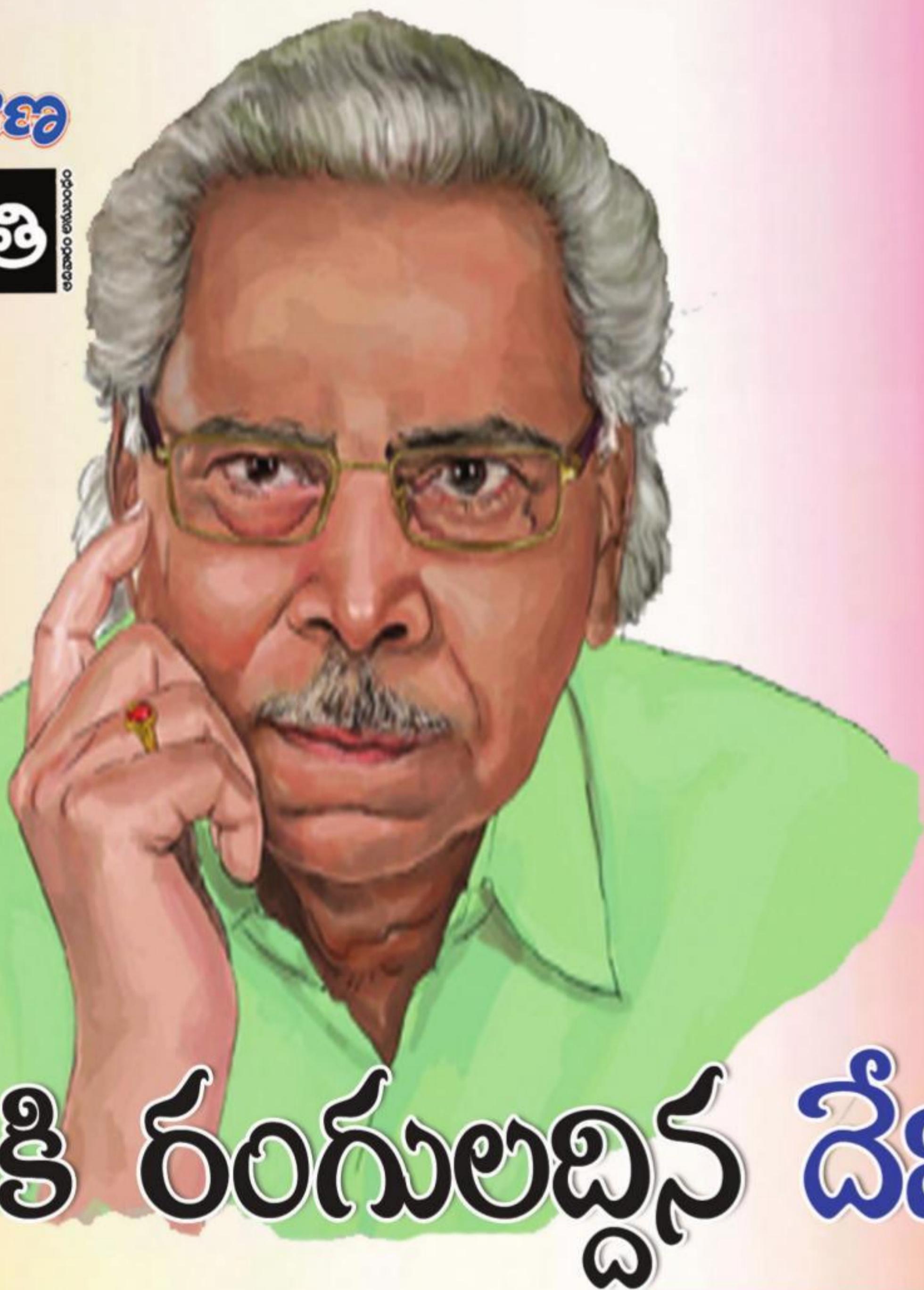

నవతెలంగణ

నవతెలా

నవతెలంగణ పత్రిక

గాలికీ రంగులభ్యాన్ దేవ

పి.కె.రోజు

వెండి తెరపై తోలి దళిత నాయక

ప్రపంచ ప్రసిద్ధ పుట్టబాల్ ఆటగాడు డియోగో

మారడోనాకు నివాళి

గిరిజనులను నిర్వాసితులుగా మార్చేందుకే ఆసిఫాబాద్‌లో పులుల సంరక్షణ

కుముంభీం ఆసిఫాబాద్ జిల్లాలో అటవీశాఖ చేపట్టిన పులుల సంరక్షణ అదివాసీలకు తీవ్ర ఇబ్బందులు సృష్టిస్తున్నది. జిల్లాలోని దేవగాం మండలం దిగిడ గ్రామానికి చెందిన ఆదివాసీ యువకుడు సిడెం విఫ్ముష్ట్ పై ఈనెల 11న పులి దాడి చేసి చంపివేసిన సంఘటన యాద్యచ్చికంగా జరిగింది కాదు. ప్రభుత్వం, అటవిశాఖ అధికారుల విధానాల వలన జరిగింది. ఇందుకు ఆధారం ఆ సంఘటన జరిగిన మర్యాద ఆసిఫాబాద్ డివిషన్ శాంతారావు మాట్లాడుతూ 2016 నుండి కాగజ్ నగర్ డివిజన్లోని “కడంబా” అడవి ప్రాంతంలో పులుల సంరక్షణ చేపడుతున్నామని, అందులో భాగంగా పాలుణా అనే పులికి 2016లో, ఇప్పుడు మొత్తం ఎనిమిది పులులు జన్మించాయని, అవన్నీ ప్రాణాలతో ఆరోగ్యంగా ఉన్నాయని ప్రకటించడం. నిజానికి ఆసిఫాబాద్ జిల్లాలో టైగర్ జోన్ ఏర్పాటుకు, తద్వారా ఆదివాసీలను నిర్వాసితులుగా మార్చేందుకు ప్రభుత్వం, అటవీ అధికారులు పూనుకున్నారేది సృష్టిమవుతున్నది. ఈ ప్రమాదం ఆసిఫాబాద్ జిల్లాలోని పెంచికల్ పేట, బెజ్జార్, దేవగాం, కాగజ్ నగర్, సిర్పూర్ మండలాలలోని దిగిడ, గుండెపల్లి, మొట్లగూడ, రాంపూర్, జిల్లేడ, మొల్లగూడ, కమర్ గావ్, గెరై, సులుగు పల్లి వంటి సుమారు 50 గిరిజన గూడెలకు ఈ ప్రమాదం పొంచివుంది.

గత మూడు నెలలుగా ఈ గ్రామాలలో పులి పశువులపై దాడి చేస్తున్నది. అక్షోబర్ 29 నాడు పెంచికల్ పేట మండలంలోని జిల్లేడ గ్రామానికి చెందిన కడ్డెత తులసిరామ్ కి చెందిన ఎద్దుపై పంట చేనులో వచ్చి దాడి చేసి, అనంతరం గ్రామ సమీపానికి వచ్చింది. 30 అక్షోబర్ నాడు బెజ్జారు మండలంలోని సులుగుపల్లిలో కూలీలను బయపెట్టింది. ఈ విధమైన వరుస ఘటనలు అధికారుల దృష్టికి వెళ్లినపుటికీ అటవీశాఖ అధికారులు ప్రజలను అప్రమత్తం చేసే చర్యలు చేపట్టకపోవడంతోనే విగ్రేష్ మరణించాడు. చూసీచూడనట్టగా వ్యవహరిస్తున్న అటవీ శాఖ అధికారులు ఈ గ్రామాల పరిధిని టైగర్ కారిడార్ అని అనధికారికంగా పిలుస్తున్నారు.

ఇందులోని చాలా గ్రామాలు ఐడ్యూల్ ఏరియాలో ఉన్నందున ఈ ప్రాంతంలో ఏదైనా ప్రాంతాలు చేపట్టాలంటే పెసా (panchayats Extension to scheduled Areas) చట్టం 1996 ప్రకారం వివిధ గ్రామాల “గ్రామ సభ” అనుమతులు తప్పనిసరి. కానీ అటవీ అధికారులు ఇవేమీ పట్టించుకోకుండానే పులుల సంరక్షణ ఈ ప్రాంతంలో చేపడుతున్నారు. ఈ ప్రాంతంలోని గిరిజన ప్రజలు ఇదంతా టైగర్ జోన్ ఏర్పాటు కోసమేనని భావిస్తున్నారు. భవిష్యత్తులో పులుల సంఖ్య పెరిగి టైగర్ జోన్ ఏర్పడితే ఈ ప్రాంతంలో నివసించే కోయా, గోండు, కొలాం, ప్రధాణ వంటి ఆదివాసీ తెగల ప్రజలు తీవ్రంగా నష్టపోతారు.

ఉమ్మడి ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో 2012లో ఏర్పాటు చేసిన “కవ్వోర్ రిజర్వ్డ్ ఫారెస్ట్-టైగర్ జోన్” వలన నిర్మల్ జిల్లా కడం మండలంలోని మైసాపేట, రాంపూర్, కొలాంగూడ, అలీనగర్, దొంగపల్లి వంటి 25 గ్రామాల ప్రజలు నిర్వాసితులయ్యారు. 2015లో ప్రభుత్వం (DLIC) డిస్ట్రిక్ట్ లెవెల్ ఇంప్లిమెంట్ కమిటీని ఏర్పాటు చేసి వీరిని వెల్ల్హార్ గ్రామంలోని పునరావాన కేంద్రానికి బలవంతంగా తరలించే ప్రయత్నం చేస్తే అక్కడికి

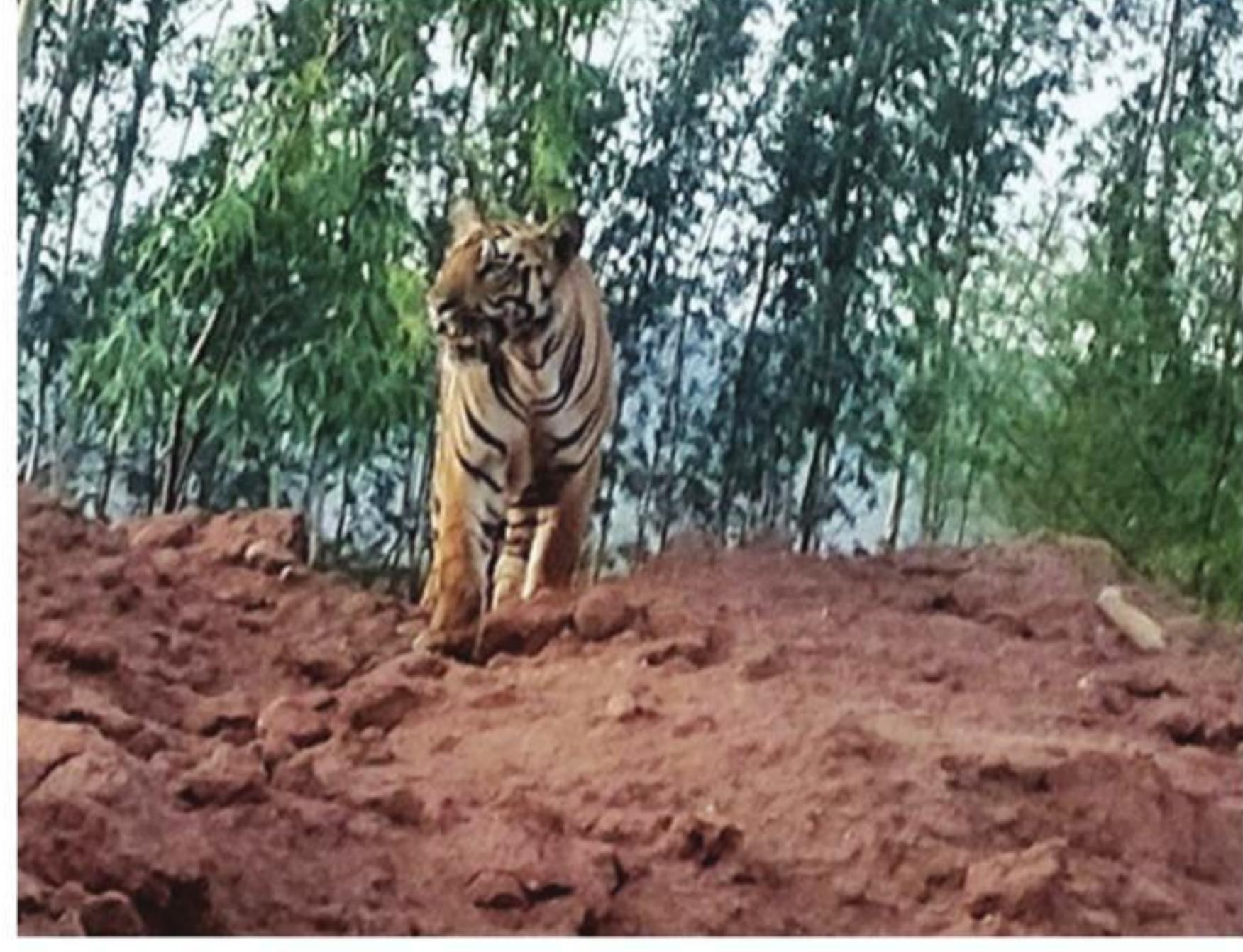
ఆదివాసులు టైగర్ జోన్కు వ్యతిరేకంగా ఉద్యమించారు. పాలకుల ఒత్తిడితో వీరిలో వీటిలోని కొన్ని గ్రామాల ప్రజలు పునరావాన కేంద్రాలకు వెళ్లే మరికొన్ని గ్రామాల వారు అలాగే ఉండిపోయారు.

ఇప్పుడు సిర్పూర్ నియోజకవర్గంలోని పులుల ప్రభావిత ఆదివాసి గూడెలలోని ప్రజలు తమని ప్రభుత్వం “టైగర్ జోన్” పేరుతో తమ ఆవాసాల నుండి, అడవి నుండి ఎక్కడ గెంటేస్తుందో అని బయపడుతున్నారు. ఇదివరకు తమ నుండి పోడు భూములను గుంజుకున్నా ప్రభుత్వానికి ఇది ఒక పెద్ద విషయం కాదు అనేది వారు మాట్లాడుకుంటున్నారు. తమ ప్రాంతంలో పులుల సంరక్షణ చేపట్టకూడదని అంటున్నారు.

రిహాబీషన్ చట్టంలో బాగంగా గిరిజనులను మైదాన ప్రాంతానికి తరలించినప్పుడు వారి జీవన అస్తిత్వం (మనుగడ) ప్రమాదంలో పడుతుంది. ఆదివాసీలు వారి భూమిని, అటవి ఉత్పత్తులను, అహారం, సంస్కృతిని ఆచారాలను, వారి జన్మమాక్షు అయిన స్వయంపాలన కోల్చేయే ప్రమాదం ఏర్పడుతుంది. వీటితో పాటు వారి రాజ్యాంగ హక్కు లైన్ అటవీ హక్కుల చట్టం 2006, 1/70 చట్టం, పెసా వంటి చట్టాలు నిరుపయాగంగా మారుతాయి. మైదాన ప్రాంత వాతావరణంలో నివసించలేక అనారోగ్యాల భారిన పడి నాగరికతకు మూలమైన ఆదివాసి తెగలు అంతరించే ప్రమాదం లేకపోలేదు.

అందుచేత కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు దేశ దౌస్తుల్ కోసం పులుల సంరక్షణ చేపట్టాలనుకున్నప్పుడు మరో వైపు వాటి బారి నుండి ప్రజల ప్రాణాలు కూడా కాపాడాల్చిన భాద్యత కూడా తీసుకోవాలి. పెద్ద సంఖ్యలో అవగాహన కార్బూకమాలు చేపట్టాలి. మొదట ప్రజల సంరక్షణ - ఆ తర్వాతనే పులుల సంరక్షణ అనే విధానాన్ని అవలంబించాలి. ప్రభుత్వాలతో పాటు వివిధ యూనివర్సిటీలలో చదువుతున్న జంతు శాప్ర పరిశోధక విద్యార్థులు, సంస్థలు, చదువుకున్న యువకులు గిరిజన ప్రజలకు అవగాహన కల్పించాల్చిన భాద్యత ఉన్నది.

- కె. ఆనంద్, 9652357076.

మైత్రీ వనం (కథ) :

దొండపాటి కృష్ణ	... 5
వెంటాదే వాక్యాలు	... 9

10

**గాలికి
రంగులభైన
దేవి**

(కవర్సస్కోర్): వంశీకృష్ణ**వెండితెరపై తొలి దళిత****14 నాయక (ప్రత్యేక వ్యాసం):
హెచ్.రమేష్బాబు**

**ప్రజలను చైతన్యం చేసిన
ఉత్తమ ఉపాధ్యాయురాలు**

లితు (ఆమె సినిమా వ్యాస):

పి. జ్యోతి	... 16
ఎవరు హీరో (చిన్న కథ) : విద్యావతి రేవాల్	... 19
నెమలీక	... 20

**22 (అనువాద కథ) :
దేవరాజు మహరాజు**

పదకేళ	... 24
సమీక్షలు (నేనొక నదిని.. నాపేరు తీస్తా)	... 25
ఈ వారం కవిత్వం (కోతులీల్లం, చీకట్టీ చెట్లు)	... 26

విద్యేషం**అంతరంగం**

విద్యేషాలు రాజేస్తున్న కాలంలో దేశం నేడు అనేక సహాయ ఎదుర్కొంటోంది. దేశమంట పరిపాలనలో, రాజకీయాలలో వున్న వాళ్ళది మాత్రమే కాదు. ఈ నేల మీద నివసిస్తున్న అందరిదీ. ఈ దేశాలను మన సంప్రదాయ సంయుక్త విధానమే నిరోధించగలదు. భిన్నత్వంలో ఏకత్వం సాధించి సాగుతున్న సమూహం మనది. ఈ సహజీవన సౌందర్యాన్ని విక్రతం చేయాలనే శక్తులు ఆది నుంచి విఫల ప్రయత్నాలు చేస్తునే వున్నాయి.

ప్రేమ రాహిత్యం వేరు, ద్వేషం వేరు. ఒకరికి విరుద్ధంగా ఇంకొకరు తమ ఆలోచననో, ఆచరణనో కలిగి వుంటే ఒకరినొకరు వ్యతిరేకించుకుంటే కొంత కోపం కలుగుతుండవచ్చు. కోపం వేరు ద్వేషం వేరు. మన మేలు కోరుకునేవారు కూడా మనపై కోపగించుకోవచ్చు. కోపపడి బాగు చేయసూపచ్చు. కోపం కొంత కాలానికి పోవచ్చు. ఆయా సందర్భం, సంఘటనదే అయి వుంటుంది. కానీ ద్వేషం వేరు. ద్వేషంలో ఒకరినొకరు అంతమొందించుకోవాలనే కని వుంటుంది. ఇది చాలా అపాయకర అమానవీయ లక్షణం.

మరి ఇలాంటి దుర్భాగ్యమైన ఘటితానిచ్చే ఈ ద్వేషం, ద్వేషభావం ఎలా ఏర్పడింది. దీని కారణాలను తెలుసుకోవడమూ అవసరమే. ఈర్షా ద్వేషాలు ఆదిమ సమాజము నుండి లేవు. ఆధిపత్య వర్గమూ, దోషిడి వర్గమూ ఏర్పడిన సమాజంలోనే మోసము, దగా, ఈర్షా ద్వేషం జనించాయి. అధికారం చలాయించడం, అన్నలు పోగేసుకోవడం, ఇవి రెండూ సమాజంలోని భావనలకు మూలాధారాలు. ధనం కోసం ఆధిపత్యం, ఆధిపత్యం కోసం ధనం రెండూ విడదీయలేని పరస్పరాధారితాలు. ఆ నాటి నుండి నేటి ప్రజాస్వామ్యమునుకునే వ్యవస్త వరకూ దోషిడి మూలమైన వ్యవస్త అనేక ద్వేషాలకు, కక్షలకూ, కుట్టలకు కారణమవుతూ వస్తున్నది. రాజ్యాధికారంలో కూడా ఇవ్వే కొనసాగే విషయాలుగానే వున్నాయి.

అయితే పాలితులుగా వున్న వాళ్ళ దోషిడికి గురవుతున్న వాళ్ళ అధిక సంభ్యాకులుగా వుంటారు కాబట్టి వాళ్ళు అందరూ పక్కతలోకి వస్తే చైతన్యంలోకి వస్తే వీళ్ళ ఆటలు సాగవుకాన ప్రజల మధ్య విభేదాలు, విద్యేషాలు పురికొల్పి విభజించి, వారి పెత్తనం సాగిస్తారు.

ప్రజలలోనే ఒకరిపై ఒకరికి ద్వేషాన్ని రెచ్చగొట్టి విధ్వంసాలు సృష్టిస్తాయి. ఇది రాజకీయాలోనూ మనం చూస్తాము. అయితే రాజకీయాలలో విద్యేషాలు వేరు. విద్యేష రాజకీయాలు వేరు. విద్యేషాలు సృష్టించడం పైనే రాజకీయం ఆధారపడి వున్నవాళ్ళు కులాన్ని, మతాన్ని, రంగును, జాతిని, ప్రాంతాన్ని తమ విద్యేషాలకు వాడుకుని రాజకీయాలు నెరవుతుంటారు. ముఖ్యంగా మతం, జాతి బేధాలను సృష్టించి విద్యేషాలను రెచ్చగొట్టి రాజకీయ ఆధిపత్యాన్ని చెలాయించే శక్తులు అత్యంత క్రూరంగా వ్యవహరిస్తారు. మనముల మధ్య తీవ్ర చిచ్చ రేపి, భావోద్యోగాలు కల్పించి శిత్రవులుగా నిలబెడతారు. అప్పుడు ఒకరినొకరు తుద ముట్టించుకొనే ద్వేషాన్ని పొందుతారు.

దీని వల్ల సామాజిక అభివృద్ధికి తీవ్ర ఆటంకం ఏర్పడుతుంది. నిజమైన ప్రజాసమస్యలు మరుగున పడిపోతాయి. సమాజపురోగతి స్తంభించిపోతుంది. నియంత్రణ విధానము, నిరంకుశత్వం రాజ్యం చేస్తుంది. ప్రజాస్వామిక దృక్పథమే తోసివేయబడుతుంది. మనుషులందరూ సమానులన్న ఆధునిక భావనలు కాలరాయబడతాయి. సహనం, సౌభాగ్యత్వం, పక్కమత్వం అన్నీ మాయమవుతాయి. పగ ద్వేషం, రాక్షసత్వం, అమానవీయత పెరిగి సామాజిక సంక్లోభానికి దారి తీస్తుంది.

మనమిషుడు షైదాబాద్ చారిత్రక మహా నగరంలో ఎన్నికల సందర్భంగా చూస్తున్నది ఈ విద్యేష పూరిత విన్యాసాలనే. ఇవి వాస్తవికమైన నగరవాసుల నిత్య జీవన సమస్యలను చర్చలోకి రాకుండా చేస్తున్నది. పడగొట్టడాలు, కూలగొట్టడాలు, దాడులు, విధ్వంస ప్రకటల చర్చ కొనసాగటాన్ని మనం చూస్తునే వున్నాము. అందుకని ఈ విద్యేషపూర్తి రాజకీయాలను అవగాహన చేసుకొని వందలేండ్ర సహజీవన సంప్రదాయాన్ని కొనసాగిస్తూ అభివృద్ధి, ద్వేష రహిత, స్నేహపూర్వక పరిపాలకులను స్వాగతించాల్సిన అవసరం వుంది.

‘తెర’ తీయని ముచ్చట్లు

ఇలియానా దూరదృష్టి

‘పోకిరి’ ఫేమ్ ఇలియానా ఏ విషయంలోనైనా గందరగోళం లేకుండా స్వష్టంగా మాట్లాడుతుంది. పెళ్లి విషయం అడిగితే కొందరు తారలు విసుక్కుంటారు. ‘అది మా వ్యక్తిగత విషయం కదా’ అని దాటవేస్తారు. కానీ ఇలియానా మాత్రం ‘తనకు ప్రేమ వివాహంలోనే నమ్మకం’ అంటుంది. అందుకు కారణం ఆమె తల్లిదండ్రులదీ ప్రేమ వివాహమే. ఇలియానా తల్లి సమీరా గోవాలో పౌలాల్ మేజెజర్గా పని చేసేది. తండ్రి రోనాలోలియో అడ్యోక్ట్. “నేను ఎవరినైనా ప్రేమిస్తే, అతని బలాలతో పాటు బలహీనలతలను కూడా లెక్కలోకి తీసుకుంటాను. లోకంలో ఏ వ్యక్తి నూటికి నూరు పాశ్చా పెర్పెక్ట్‌గా ఉండడమనేది అసాధ్యం. ఐతే, నా ప్రేమికుడు ఎంత గొప్ప శ్రీమంతుడైనా అతనికి భార్యనైతే, వ్యక్తిగతంగా నేను ఏమిటి?’ అని ప్రశ్నించుకుంటాను. ఎందుకంటే నాది ఒకరి మీద ఆధారపడే మనస్తత్వం కాదు. నా కాళ్ళ మీద నేను నిలబడడమే నాకిష్టం” అంటుంది ఇలియానా. అలాగే ఈ సినిమా కేరీర్ కూడా గ్యారంటే లేనిదని నిర్మిషామాటంగా చెబుతుంది ఇలియానా! అందుకే దీపం ఉండగానే ఇల్లు చక్కదిద్దుకోవాలన్నట్లుగా ఆమె వస్తు వ్యాపారంలోకి అడుగు పెట్టింది. పైశ్రాబాద్ లోని ఇనార్డ్ ప్యాపింగ్ మాల్లో ఇలియానా పేరుతో ఓ డిజైనర్ వస్తు దుకాణాన్ని నెలకొల్పింది. తల్లి సమీరా, చెల్లెలు ఘరా ఇలియానా పర్యవేక్షణలో దాన్ని నిర్వహిస్తుంటారు. పెళ్ళి, కేరీర్ విషయాల్లో ఇలియానా ఇంతగా ముందు జాగ్రత్తలు తీసుకున్నట్లుగానే, కొంత మంది వర్ధమాన తారలు అదే పంథాను అనుసరిస్తున్నాను.

- బి.కె.ఈశ్వర్

బల్లియా లడాయి

బల్లియా వార్లో పేలుతున్న..

మాటల తూటాల తుఫానులు

(ఆ)సామాజిక మాయ్యమాల్లో..

అసంబధ అనైతిక ప్రేలాపనలు

విక్రతచేష్టల వీరంగాలు

గల్లీలో కుస్తిలు గలీజు దోస్తిలు !

మానిఫెస్టోను మంటగలిపి..

మర్యాదల గీతలు దాటి..

అవినీతికి ఎరువు వేసి..

పాతబస్తీలో పాపపు మాటలు

కొత్త బస్తీలో కొరివి దయ్యాలు

ఓటు కోసం విద్యేషు (అ)జెండాలు!

హద్దులు మీరిన అశ్శీల మాటలు

మత విద్యేషు చితి మంటలు

గెలుపే లక్షంగా పేత్రేగిన..

సంఘవిద్రోహశక్తుల విషకోరలు

రాజీవడని రొడీ అరాచకాలు

ఆందోశనలో రాజ్యాంగ విలువలు !

నోట్ల దాతల నాలుకలు కోసేసి..

అక్రమాలపై సర్జికల్ ప్రైక్ చేసి..

అశ్శీల మాటల్ని బొందపెట్టి..

భాగ్యనగర రాతను మార్చి..

ధర్కలేని గ్రైటర్ను తలచి..

ఓటుకు పట్టాభిపేకం చేద్దాం

సురాజ్యం కోసం స్వేచ్ఛగా ఓటేద్దాం !

- బుర్ర మధుసూదన్ రెడ్డి
9949700037

గతవారం సోపతిలో “పుస్తక నేస్తం” శీర్షికన కర్ణాటకలోని శ్రీరంగ పట్టణానికి సమీపంలో 17లక్షల పుస్తకాలతో సాంత లైబ్రరీని నిర్వహిస్తున్న ‘అంక గౌడ’ గురించి ప్రచురి త్వేన వ్యాసానికి స్వందించి వివిధ ప్రాంతాల నుంచి రూ.8లక్షలను గ్రంథాలయ నిర్వహణ నిమిత్తం అందాయని, తెలంగాణ, కర్ణాటక రాష్ట్రాల గవర్నర్ల నుంచి గ్రంథాల యానికి సహకరిస్తామని సంప్రదించారని, ఇది వారు చేస్తున్న కృషికి ఎంతో ఉత్సాహాన్ని ఇస్తున్నదని మెయిల్ ద్వారా తెలిపారు. ఈ వ్యాసాన్ని అందించిన ‘రవిచేగోని’ గారికి, సోపతి యాజమాన్యానికి వారు కృతజ్ఞతలు తెలిపారు.

కథ

మైత్రివనం

డారిలో ప్రతి సమయము తన సమయాగానే
భావించి అవి తీర్చడానికి పూనుకున్న వ్యక్తి
మోహనరంగా. చీకటి బతుకుల్లో వెలుగులు నింపే
ఆయుధం చదువని బలంగా నమ్మినవాడు.
ఉద్దేశం చేస్తే తానొక్కడే బాగుపడతాడని,
చదువుకున్న విజ్ఞానంతో నిరక్షరాస్యుల పక్కన
నిలబడితే ఊరే బాగుపడుతుందని
దైర్యంగా నిలబడినవాడు. పళ్ళున్న
చెట్టుకి రాళ్ళు దొండపాటి కృష్ణ
దెబ్బలున్నట్టే నలుగురి కోసం పాటుపడే వాడికి
ఎదురుదెబ్బలు సహజమే!

రంగాను ఎవరో కొట్టారని, ఆస్పుత్రిలో చేర్చించారని, ఒక్కడే బిక్కుబిక్కుమంటూ ఉన్నాడన్న విషయం అతని స్నేహితుడైన విజయుకు ఫోన్ చేసి చెప్పాడు శోభన్. దాంతో కంగారుగా లాపటావులో చేస్తున్న పనిని ఆపేసి బయలుదేరాడు విజయు.

“ఎవర్లా ఫోను!
ఏమైంది?” గాభరాగా
అడిగాడు
పరమేశ్వరరావు.
“శోభన్ ఫోన్ చేశాడు
నాన్నా.. రంగానెవరో
కొట్టారంట.. ఆస్పుత్రికెళు
తన్నాం.. వాణ్ణి కొట్టాల్చిన
అవసరం
ఎవరికొచ్చిందో..”బట్టలు
మార్చుకుంటున్నాడు
విజయు.

“చేస్తే వినేవాడికి
చెప్పాచ్చు. రంగాకెన్ని
సార్లు చెప్పినా వినలేదు.
అందుకే జరిగుంటది.
ఏం చేస్తాం, వాడి
ఖర్చు...” గత
సంఘటనలేవో గుర్తు
చేసుకున్నాడు
పరమేశ్వరరావు.

“అంటే.. ఎవరో మీకు తెలుసా?” చొక్కా
గుండీలు పెట్టుకుంటూ ఆశ్చర్య ఫోయాడు
విజయు.

“ఇంకా దేని గురించి ఉంటుందిరా...
మనూరి చెరువు గురించే...” దీర్ఘంగా శ్యాసన
వదిలాడు పరమేశ్వరరావు.

“మళ్ళా ఏమన్నా గొడవైందా?” పర్సు
తీసుకుని జేబులో పెట్టుకున్నాడు విజయు.

“ఆ ఫౌక్టరీ వస్తే ఎదురుగానున్న మనూరి చెరువు
పాడైపోతుందని ఐదేళ్ళ కిందట కుల పంచాయితీ పెట్టించి
గొడవ చేసిన సంగతి నీకు తెల్పు కదా! పెద్దేళ్ళతో
మనకెందుకని అందరూ వదిలేసినా రంగా మాత్రం ఆఫీసుల
చుట్టూ తిరుగుతునే ఉన్నాడంట. మొన్నీ మధ్య తహశీల్దార్
ఆఫీసులో కంప్యూటర్ చేశాడట. అలా చేస్తే వాళ్ళు మాత్రం
ఊరుకుంటారా?” తీర్మానించాడు పరమేశ్వరరావు.

“డాళ్ళో సమయాలన్నీ వీడికే కావాలి. చేస్తే
వినడు. అయినా వాడు
కంప్యూటర్ ఇచ్చిన
సంగతి ఫౌక్టరీ వాళ్ళకెలా తెలిసిందో?” గబగబా
చెప్పులు చేసుకున్నాడు విజయు.

“తెలియకపోవడానికి అదేమన్నా బ్రిహ్మ పదార్థమా?
మంచిగా పండి పొలాల్చి రైతుల డగ్గర మాయ చేసి కొన్నారు.
పంచాయితీ పెద్దలకు, తహశీల్దారుకి డబ్బులు ముట్టజెప్పి
ఫౌక్టరీ కట్టడానికి అనుమతి తెచ్చుకున్నారు. వాళ్ళ మోచేతి
నీళ్ళు తాగినోళ్ళు ఆ మాత్రం విశ్వాసం చూపరా?” విషయాన్ని

తేలికగా పరిష్కరించినట్లు చెప్పింది అతని తల్లి పార్వతి.

“సరే... నేనోసారి కలిసాస్తాను” అని చెప్పి శోభన్తో పాటుగా ఆస్పత్రికి వెళ్ళడానికి ఆటో ఎక్కాడు విజయ్. ప్రాణ స్నేహితుడు రంగా గురించి ఆలోచనలు జోరీగలా తిరగసాగాయి. చాలామంది సమస్యలను తీర్చినట్టే విజయ్ సమస్యనూ తీర్చాడు మోహనరంగా...

* * *

పచ్చని పొలాలు ఫ్యాక్టరీకి ఆవాసాలుగా మారబోతు న్నయని తెలిసి, శంకుస్థాపన చేసే రోజున నిరాహారదిక్షకు దిగాడు మోహనరంగా. తమ పనులకు అపశకునంగా మారిన రంగాపై పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేసింది సదరు యాజమాన్యం. అతన్ని పట్టుకుని స్టేషన్లో పెట్టారు. ఏపయం తెలుసుకున్న రంగా తండ్రి నారాయణ, పక్కారి మునసాబుగారి కాళ్ళావేళ్ళా పడ్డాడు. దాంతో కరిగిన మునసాబు, తన పరపతిని ఉపయోగించి బెయిల్ పేపర్స్ జీప్పించాడు. ఎస్.ఐ. నాలుగు చివాట్లు పెట్టాక బెయిల్ పేపర్స్ తీసుకొని రంగాని వదిలిపెట్టాడు.

ఆరోజు సాయంత్రమే చెరువుగట్టు దగ్గర వంతెన మీద కూర్చుని, చెరువు వంకా ఆర్తిగా చూస్తున్నాడు మోహనరంగా. అతని భజంపై చేయి పడడంతో వెనక్కి తిరిగి చూశాడు.

పక్కనే కూర్చోమని సైగ చేసి, “చూడరా! నిండు గర్భిణిలా ఉన్న మన సంజీవని ఇక తెల్లారబోతుంది. అట్టాగే మన బతుకులు కూడా...” రంగా కంటి నుంచి నీరు బయటకు వద్దామా, వద్దా అని ఆలోచిస్తూ కనుకొలకల్లో ఆగిపోయింది.

“జరేయ్ రంగా! బలవంతుల ముందు బలహీనులు నెగ్గలేరురా! మనమెంత, మన బతుకెంత!” ఓదార్చే ప్రయత్నం చేశాడు విజయ్.

“అలా అంటావేంటిరా? వేసవి కాలమొస్తే ఈ చెరువులోనే ఈత కొట్టుకుంటూ తిరిగేవాళ్ళం. వర్షాలకు రాలిన మామిడి కాయలు కాలవలగుండా ఈ చెరువులోకి వస్తే దేవుని ప్రసాదమని తినేవాళ్ళం. మన ఆస్థిత్వానికి ఈ చెరువే కదరా చిరునామా! ఇది లేకుండా మన గూడెం ఇక్కడ ఉండేదా? మన దాహర్తిని తీర్చిన చెరువును కాపాడలేకపోతున్నారా...” అనుభూతుల్ని గుర్తుచేసుకుంటూ బాధపడ్డాడు రంగా.

“గతం గతః అన్నారా! అప్పటి పరిస్థితి వేరు, ఇప్పటి పరిస్థితి వేరు! ప్రతి ఇంటికి కుళాయి నీరొస్తుంది. మినరల్ వాటర్స్ స్టుండి. అటువంటప్పుడు చెరువు ఏమైపోతే ఏంటిరా?” చెరువుతో ఉన్న అనుబంధాన్ని తెంచేసుకున్నట్లు మాట్లాడాడు విజయ్.

“జరేయ్ పూలీ! ఇక్కడ ఏం వచ్చింది, దేన్ని మార్చింది అని కాదురా! రేపటి తరానికి మనమేం అందివ్వబోతున్నాం అనేదే ముఖ్యం! ప్రతి ఊరికి చెరువే జీవనాధారం. పల్లెలు దేశానికి

పట్టుకొమ్మలని అందుకే అంటారు. మన పూర్వికులు ఊరికి చెరువు చొప్పున ప్రాటు చేసుండకపోతే మన నోట్లోకి నాలుగు మెతుకులు వెళ్లేవా? నువ్వు నేను ఇట్టా తీరిగ్గా ఉండేవాళ్ళమా?” రంగాలో అసహనం పొంగింది.

“బోర్లు లేకుండా కేవలం చెరువనే నమ్ముకున్న ఆ వంద ఎకరాల పొలాలు ఏమైపోవాలి? ఇప్పుడక్కడ ఫ్యాక్టరీ కడితే దాని చెత్తంతా చెరువులోకి చేరి నీరంతా పొడైపోతుంది. పాడై పోయిన ఆ నీళ్ళను పొలాల్లోకి పంపిస్తే పంటలు వండుతాయా? వాటిని మనం తినగలమా? రైతే రాజు’ అన్న నినాదం నిలబడుతుందా?” రంగా గుండెలోని ఆర్థత అతని మాటల ద్వారా బహిర్గతమైంది.

“అది పొలం ఉన్నవాళ్ళు పట్టించుకోవాలి! మధ్యలో నీకెందుకు?” అసహనం ప్రదర్శించాడు విజయ్.

“ఏదో వస్తుందని చేయను. ఏదో పోతుందని మానేయ్యను. అయినా, నువ్వుండుకిలా మారిపోయావ్...” ఆశ్చర్యంగా చూశాడు రంగా.

“నీకో దణ్ణం! ఇక్కనొ వదిలెయ్యరా బాబు... శంకుస్థాపన కూడా అయిపోయింది.” చేతులెత్తి దణ్ణం పెట్టి అభ్యర్థించాడు విజయ్.

“ఎలా వదిలేస్తాంరా? ఎవడబ్బి సొమ్మని చెరువుని ఆక్రమిస్తారు? చెరువులన్నీ కనుమరుగైపోతే భూగర్భజలాలెలా పెరుగుతాయి?” రంగాలో ఆవేశం అంతకంతకూ పెరుగుతుంది.

“అంటే ఫ్యాక్టరీలు పెట్టడం తప్పా? అవి రావడంతో ఎంతోమండికి ఉపాధి దొరుకుతుంది కదా!” తర్వాతో మాట్లాడాడు విజయ్.

“ఫ్యాక్టరీలు పెట్టడం తప్పని ఎందుకంటాను. దానికిది అనువైన చోటు కాదంటానంతే! బాగా పంటలు పండి ఇలాంటి చోటు కడితే ఏం లాభం? వ్యవసాయమే ఆధారంగా బలికేవాళ్ళ పరిస్థితేంటి? మనకు ధాన్యమెలా వస్తుంది? ఇక్కడ పండడం లేదని ఎక్కువ టాక్కులు కట్టి పక్క రాప్టాల నుంచి తెచ్చుకోవాలి. ఆర్థిక స్వాతంత్యం అందరికి ఉండోద్దా?

కరెంటు ఆఫీస్ నుంచి ఫ్యాక్టరీకి కొత్త లైను వేశారు. రోడ్డుకిరవైపులా చెట్లు, వాటి మధ్యనుంచి పెద్ద లైను! వాటి కిందనే ఇళ్ళకిచ్చే కరెంటు స్థంభాల లైను! చిన్న షాట్ సర్పుయ్య జరిగిందంటే ఊరి మొత్తం కాలిపోతుంది. మొన్న ఏమైందో తెలుసుగా... పక్కారి ఎరువుల ఫ్యాక్టరీలో కరెంట్ షాట్ తగిలి ఇద్దరి ప్రాణాలు గాల్లో కలిసిపోయాయి. వాళ్ళిద్దరే కాదు, ఇక్కడందరూ నిరక్షరాస్యలేనని నీకు తెలియదా? గుడ్డి ఎద్దోచ్చి చేలో మేసినట్లు పనిచేసుకుంటూ పోవడమేకాని వారికేం తెలుస్తుంది చెప్పు? మనిషి ప్రాణమంటే అంత చులకనా?” జరిగిన సంఘటనలను గుర్తుచేసి బాధపడ్డాడు రంగా.

“ఇప్పుడేమంటావురా...” స్నేహితుని మనసు మార్చేక

వెనక్కి తగ్గాడు విజయ్.

“వదలను. పై అధికారుల దృష్టికి తీసుకెళ్లను. ఒక్కడైనా మన పరిస్థితికి జాలివడకపోతాడా... నిజాయితీగా వని చేయకపోతాడా... స్పందించకపోతాడా...” ఆశాభావం వ్యక్తం చేశాడు రంగా.

“చూస్తున్న కళ్ళను, తెలిసిన నిజాలను డబ్బుతో కప్పేటేస్తు న్నప్పుడు నీ ఫిర్యాదులు వాళ్ళను స్పందించేలా చేస్తాయా? అంత పెద్ద ఫౌక్టరీని కట్టుకుండా ఆపేస్తారా? వాళ్ళు ఎంతకైనా తెగిస్తారు. అటువంటివాళ్ళకి ప్రాణాలు తీయడం లెక్క కాదు” రంగా అంతరంగా స్పష్టమయ్యాక బెదిరింపు వాదం వినిపించాడు విజయ్.

“చంపేస్తారని భయపడిపోతామా? ఆ ఫౌక్టరీ కోసం ఇరవై ఎకరాలు కొనడంతో చుట్టుపక్కల ఎన్నో ఎకరాలకు దార్లు మూసుకుపోతాయి, తెలుసా? ఫౌక్టరీ కాలుష్యం వలన పొలాలు దెబ్బ తింటాయి. వర్షపాతం తగిపోతుంది. బోరు బాపుల్లో నిల్చలు తగిపోతాయి. అప్పుడా రైతులు కూడా పంటలు పండడం లేదని అమ్మేస్తుకోవచ్చు. అలా అమ్మేసుకుంటూ పోతే పరాయి దేశస్తుల్లా అన్నంకు బదులుగా పిజ్జలు, బగ్గర్లు అంటూ కృతిమమైన భోజనం చేయాలి. అప్పుడు మనిషి కూడా కృతిమమైపోతాడు. అదే నా బాధ! ఆలోచిస్తుంటే ఆవేశమొన్నంది! మాట్లాడుతుంటే బాధిస్తుంది...” చెరువుగట్టు మీదనుంచి పైకి లేచాడు రంగా.

“ఇన్నాళ్ళ నీలోనున్న అతి మంచితనం చచ్చిపోవాల నుకున్నా. కానిప్పుడు నీలోనున్న మూర్ఖత్వం చచ్చిపోవాలను కుంటున్నా. ఒక స్నేహితుడిగా చెప్పున్నా... ఈ విషయాన్ని ఇంతటితో వదిలేస్తే బతికి బట్టకడతావ్...” కోప్పడ్డాడు విజయ్.

“అప్పునా... నా ఆవేశం, ఆలోచనా మూర్ఖత్వంలానే అన్విస్తుంది. నాకంటూ ఒక లక్ష్మిం ఉంది. దాని కోసమే ఈ పోరాటం! మరి నీకేం ఉంది? కానేపు జాబు చేస్తానంటావ్, మరికానేపు ఏదైనా బిజినెస్ చేస్తే బావుంటుండంటావ్, కానేపు ప్రైవేటు జాబు అంటావ్, మరికానేపు గవర్నరుమొంట్ జాబు అంటావ్. నీకంటూ ఒక స్పష్టమైన ఆలోచన ఉందా? హైదరాబాదు నుంచి ఇంటికి తిరుగుతూనే ఉన్నావ్. నువ్వేదో వెలగబెడుతావని మీవాళ్ళు ఎదురుచూస్తున్నారు. నీపేరులోనే విజయం ఉందికాని నీలో కాదు. నీలో ఏమాత్రం కసి ఉన్నా ఈపాటికే ఏదో ఒకటి సాధించేవాడివి. అలా సాధించిన రోజున నువ్వు చెప్పింది చేయకపోతే అడుగు...” మొదటిసారి స్నేహితుణ్ణి చులకన చేసినట్లు విజయ్ మొహం మీదనే అనేశాడు రంగా.

విజయ్ ఊహించని సమాధానం! ఏం చేసినా పల్లెత్తు మాట అనని వ్యక్తి నుంచి సూటిగా వచ్చిన మాట! ప్రతి విషయంలో తనని సపోర్ట్ చేసే స్నేహితుని నోటి నుంచి వచ్చిన మాట! అతని మనస్సును మధించేలా చేసిన మాట! అతని

ఆలోచనలో పడేసినమాట! ఎవరెన్ని అన్నా ఎప్పుడూ పట్టించుకోలేదు విజయ్. కానిప్పుడు అతని మనస్సు లోతుల్లో ఎక్కడో తడిమినట్లుయింది. పంతం పట్టి కంప్యూటర్ కోర్సులు నేర్చుకున్నాడు. పెద్ద సాప్ట్‌వేర్ కంపనీలో ఉద్యోగం సంపాదించి ప్రోగ్రామింగ్ మేనేజర్ స్థాయికి ఎదిగాడు.

ఆరోజు అలా అతని అహన్ని తడమకపోతే ఈరోజు ఈ స్థాయిలో ఉండేవాడు కాదని సందర్భమొచ్చినప్పుడల్లా గుర్తు చేసుకునేవాడు విజయ్. ఈ ఐదేళ్ళలో వాళ్ళ గ్రామంలో ఫౌక్టరీ కట్టడం పూర్తప్పడంతో పాటు చెరువు పూర్తిగా నాశనమ వ్యడమూ జరిగిపోయింది. ఎప్పటికైనా అక్కడ్నుంచి ఆ ఫౌక్టరీని తరలించి చెరువుని పునరుద్ధరించాలని సంకల్పించుకున్నాడు మోహనరంగా. ఆరోజు నుంచి ఎన్నో సవాళ్ళ ఎదుర్కొంటూనే ఉన్నాడు. ఎదురుచెబ్బలు తింటూనే ఉన్నాడు. పర్యవసానమమే ఈరోజు అతనిపై దాడి!

* * *

జనరల్ ఆస్ట్రోలిటో రంగా ఉన్న వార్డులోకి వెళ్ళారు విజయ్, శోభన్. బెడ్ పైన అచేతనంగా ఉన్న స్నేహితుణ్ణి చూసి చలించి పోయారు. ఆ దళితవాడలో మోహనరంగానే అందగాడని పేరు! ఛామనచాయ రంగు. ముచ్చుతైన వర్షస్సు. విశాలమైన వదనం. ఎప్పుడూ నవ్వుతూ కనిపించేవాడు. ఎక్కడ తథాస్తు దేవతలు ‘తథాస్తు’ అంటారేమోనన్న భయంతో చెడు మాటలు మాటల్లాడడానికి కాని, తప్పుడు పనులు చేయడానికికాని వెనకాడే వాడు. ‘స్వామీ! అందరూ బాపుండాలి. సుఖశాంతులతో వర్ధిల్లాలి. మంచిగా ఉండాలి. గొడవలు పడకుండా చూడు’ అంటూ దేవుణ్ణి ప్రార్థించేవాడు.

అటువంటివాళ్ళి ఆ స్థితిలో చూసేసరికి వారి నరనరాన బాధ ఆవహించింది. అది రంగాకు కనిపించకుండా కళ్ళలోనే దాచేసుకున్నారు. స్పృహలో ఉన్న రంగా, వారిని చూశాడు. మాటల్లో సాహసం చేయలేదెవరు! రాత్రి పరకూ ఉండి తిరుగు ప్రయాణమయ్యాడు విజయ్. ఒక్కసారిగా అతని చేతుల్ని రంగా చేతులు అదిమి పట్టుకున్నాయి.

“బేయీ విజయ్! నేనన్న మాట మీద పంతం పట్టి మంచి పొజిషన్ లోకి వెళ్ళావ్. చాలా హ్యాపీరా! ఒక స్నేహితుడిగా అడుగుతున్నా... నాకో సాయం చేయగలవా?” ఎక్కడో నూతులోంచి మాటలు వచ్చినట్లుగా రంగా నోటి వెంట మాటలు దీనంగా వెలుపడ్డాయి.

“నువ్వు అంతలా అడగాలా! చెప్పురా...” బెడ్ పైన కూర్చుంటూ అడిగాడు విజయ్.

“మనూరి చెరువు! దాన్ని ఎలాగైనా కాపాడాలిరా... సాయం చేయరా?” ప్రాధేయపడుతున్నట్లు అడిగాడు రంగా.

విజయ్ అనుమానిస్తున్నట్లు రంగా అదే సాయం అడిగాడు. అతని సంకల్ప బలం తగ్గేలా లేదు. అంత బాధలో ఉండి కూడా తన గురించి కాక చెరువు గురించే ఆలోచిస్తున్న రంగాను

చూసి, ఓ స్నేహితుడిగా గర్వపడ్డాడు. కానీ, స్నేహితుని శ్రేయస్సు కోరుకునేవాడిగా అతని కోరికను అవుననలేక పోయాడు ఆ క్షణం.

“ఒరేయు రంగా! ముందు నువ్వు కోలుకో... అన్ని అవే సర్వకుంటాయి... నీ ఆరోగ్యం జాగ్రత్త. నేను ప్రైదరాబాద్ వెళ్లాలి. అల్లెంటు ఆఫీస్ వర్క్. నువ్వు కోలుకున్నాక ఏం చేయాలో ఆలోచిద్దాం...” అంటూ ఏదో సర్దిచెప్పి ఇవతలకి వచ్చేశాడు విజయ్.

వచ్చేస్తూ వెనక్కి తిరిగి రంగా పంక చూశాడు.
‘నువ్వు కూడా నాకు సాయం చేయలేవా?’ అని దీనంగా అడిగినట్లున్నాయి రంగా కష్టం.
‘నేనేం చేయలేకపోయానే’ అన్న ట్లుంది రంగా శరీరం. పరోక్షంగా తన నిస్పహాయతను తెలియ జేస్తూ వచ్చిన విజయ్ ను రంగా చూపులు నీడలా వెంటాడసాగాయి.

* * *

“చూస్తుంటే నిండా ముప్పయ్యేశ్వరు కూడా లేవు. ఇవన్నీ నీకెందుకయ్యా? ఎవరితో పెట్టుకుంటు న్నావో అర్థమవు తుందా?” హెచ్చరించినట్లుగా అన్నాడు లాయరు.

“ప్రజలను ఇబ్బంది పెట్టే ప్రతీది సమస్యే సార్. పరిషురించాలంటే దారులను వెతుక్కేవాలిగాని సృష్టించినవాడి బలాన్ని, బలగాన్ని చూసి వెనకడుగియ్యుకూడదు” అన్నాడు రంగా, అదే చిరునవ్వు వదనంతో.

“వినరయ్యా వినరు! మీ పయస్సాలాంటిది. ఉడుకు రక్తం. ఏదో చేద్దామని తాపత్రయం. ఏం చేస్తాం. ఇది ఊరి సమస్య నీ ఒక్కడి వల్ల కాదు కాని సాక్షి సంతకాలు తెచ్చుకో... అప్పుడు చూడాం” సమయానికేదో పంక చెప్పి, వెనక్కి పంపించేశాడు లాయరు.

బయటికొస్తూ, ‘ఏం చేయాలా?’ అని ఆలోచిస్తున్న రంగాకు ఒక మేసేజ్ వచ్చింది. ఫోన్ తెరిచి చూస్తే ఫేస్బుక్ గ్రూపులో జాయిన్ అవుమని పంపిన ఇన్విటేషన్ అది. వాల్ పేపర్ మీద తమ ఊరి చెరువును పోలి ఉన్న బోమ్మ ఉండడంతో ఆసక్తిగా గ్రూపును ఓపెన్ చేశాడు. దాని పేరు ‘మైట్రీవనం’.

“ఫ్రెండ్స్, ఈ వాల్ పేపర్లో ఉన్నది మా ఊరి చెరువు. ఐదు సంవత్సరాల క్రితం కళకళలాడుతూ ఉండే చెరువు, దానికెదురుగా వచ్చిన ఫౌక్షరీ కారణంగా ఇలా గుర్తుపట్టలేనట్లు అయ్యింది. మాది పేరుకి చిన్న గ్రామమే అయినా సకల సౌకర్యాలూ అందుబాటులో ఉంటాయి. అన్ని రకాల పంటలూ పండుతాయి. ఏమైందో తెలీదుకాని, పచ్చగా పండే మా ఊరి పొలాల మీద శీతకన్ను పడింది. రైతుల్ని మాయ చేసి, పొలాలు కొని, అక్కడ ఫౌక్షరీ కట్టారు. అది ఊరికి కిలోమీటర్ దూరంలోనే ఉంది. ఫౌక్షరీ నుంచి వచ్చే వ్యర్థ పదార్దాల కారణంగా చెరువు పాడైపోవడమే కాకుండా ఊరి ప్రజలు

అనారోగ్యానికి గురవుతున్నారు.

ఈ దుస్థితిని రూపుమాపాలని నడుం బిగించిన నా ప్రాణ స్నేహితుడు మోహనరంగాని అతి దారుణంగా కొట్టారు. ఎన్నో రకాలుగా హింసించారు. అతనికేది అందకుండా చేస్తున్నారు. చాలామంది అధికారులు ఆ ఫౌక్షరీ వారిచ్చే తాయిలాలకు దాసోహమయ్యారు. అయినాగాని నా మిత్రుడు పోరాటం ఆపలేదు. ఈ పోరాటంలో ప్రాణ త్యాగానికైనా వెనుకాడడం లేదు. మాకోసం అతను చేసే పోరాటాన్ని చూశాక,

పుట్టిన ఊరికి నా వంతు సాయం చేయాలని సంకల్పించుకున్నాను. అక్కడ్చుంచి ఆ ఫౌక్షరీని తరలించడానికి మేము చేసే ప్రయత్నానికి మీ సహాయం కోరుతున్నాను.

నాకులాగే మీకు కూడా పుట్టిన ఊరి మీద ప్రేముందని నమ్ముతు న్నాను. మీవంతుగా మీరు ఎంత ఎక్కువ మందిని వీలైతే అంత ఎక్కువ మందిని ఈ గ్రూపులో చేర్చి, ఈ సమస్యను వారికి వివరించి, వారి సహాయాన్ని కోరుతూ, వారిలో చైతన్యం కలిగిస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకెళ్లాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది ఉట్టి మాటగా తీసే యొద్దు. సమాజం పట్ల బాధ్యత కలిగిన వౌరులుగా మన వంతు కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించాం. మరిన్ని వివరాలకు నన్ను సంప్రదించవచ్చు. ఇట్లు మీ అడ్డిన్ విజయ్...” అని ఆ గ్రూప్ స్టేటస్ దగ్గర ఉన్నది చదివి వెంటనే విజయ్కు ఫోన్ కలిపాడు రంగా.

“థాంక్స్ రా విజయ్. ఇప్పుడే ‘మైట్రీవనం’ గ్రూప్ చూశా...” మాటల్లాడుతుంటేనే ఆనందబాప్పాలు రాలాయి రంగాకు.

“నీ గురించి, మనూరి గురించి ఆలోచించా... మంచే దేవుడు, చెడే దెయ్యం అని అప్పుడర్థమైంది. మంచి చేస్తే అది దేవుడిలా రక్షిస్తుంది. చెడు చేస్తే అది దెయ్యంలా పీడిస్తుంది. సాయం చేయాలని ఫిక్స్ అయిపోయాను. అందుకే పెక్కికల్ పర్సన్ గా నా వంతు ప్రచారం చేస్తున్నాను. త్వరలో మనూరికి స్వాస్చ ఛానల్ వాట్టు కూడా పస్తారు. ఏం చేయాలో, ఎలా నడిపించాలో మన మైట్రీవనం చూసుకుంటుంది. నువ్విక ఈ విషయంలో నిశ్చింతగా ఉండు...” భరోసానిచ్చాడు విజయ్.

“చచ్చి బతికిన నాకు కొత్త ఊరిపిరి పోశావురా... థాంక్స్...” అన్నాడు రంగా.

“స్నేహితుల మధ్య అనురాగాలే కాని అభివాదాలు ఉండకూడదురా...” అంటూ ఫోన్ పెట్టేశాడు విజయ్.

మనిషిని గెలిస్తే బానిసత్యం, మనసుని గెలిస్తే ప్రేమమయం. ఆ బంధమే స్నేహం! స్నేహబంధంలోని మాధుర్యాన్ని ఆస్వాదించాడు రంగా. ‘ఇన్నాట్టు ఒక్కడినే’ అన్న అభిదృతాభావం తుడిచిపెట్టుకుపోయింది. గుండెనిండా ధైర్యం నిండుకుంది.

వర్షం వెలిశాక, కిరణాలు తాకిన ప్రతాలు పరవశించి శోభించినట్లుగా వారి స్నేహబంధం కొత్తపుంతలు తోక్కబోతుంది. ◆◆

రవీంద్రసారి నామాల కవిత్వం-‘అనాహాత’

తగలితే శబ్దం రావటం సత్యం.
తగలకుండా శబ్దం రావటం అబద్ధం.
దెబ్బ తగలనివ్వని భ్రమల్లో శబ్దాలు
చేయడమంటే ఎదుటివారిని
మోసం చేయడమే. ఈ కవి ఆ
శబ్దాలను లెక్కించే క్రమంలో
‘అనాహాత’గా మారాడు. అబద్ధాన్ని
కప్పుకున్న సమాజం నుంచి నిజం
వేరవ్వాలంటూ న్యాయం, అన్యాయం వేరనే
స్వప్నాను కలిగిన్న తన వాక్యాల ద్వారా
సమాజానికి కీడు చేసే, ధర్మాన్ని వేటు చేసే మనిషివైపుకు కవిత్వాన్ని
ప్రయోగిస్తున్నాడు.

కవిత్వంలో జంటపదాల ప్రయోగం ఈ కవి ప్రత్యేకత. ఇదే
కవితలో (ఆత్మ-అంతరాత్మ, మానం-అభిమానం, కూడు-గుడ్డ,
వృత్తి-ప్రవృత్తి) అనే పదాల అమరిక
కనబదుతుంది. ‘సంపదంటే జ్ఞానం’ అనే
కవితలో (రాత్రి-పగలు, మంచి-చెడు, పాపం-
పుణ్యం),

‘నడిపోడు’ అనే కవితలో (భావాల్ని-గాథల్ని
, కథల్ని-వెతల్ని) ‘గతానికి తప్ప’ అనే కవితలో
కాలానికి-తాళానికి, జీతానికి-జీవితానికి) అనే
పదాలను సందర్శించితంగా ప్రయోగించాడు.

వెంటాడే వాక్యాల్లోకి..

1. “చూడలేని నీలిదృశ్యాన్ని / ఆపలేక /
గుడ్డివాడైన సూర్యుడు / గుండెపొడుచుకుని /
ఆకాశం ఆరేసిన శప్మైనప్పుడు / సర్వం
ధ్వంసం” (విధ్వంసం.. పేజీ 22)

సమస్యలు ఇంకా ఇంకా పునరావుత
మవుతూనే ఉన్నాయి. ఒకప్పుడు జరిగిన
సంఘటన ఇప్పుడు మళ్ళీ మళ్ళీ కళ్ళమందు
పదేపదే ఆర్థాదమై అలజడి స్ఫుర్తిస్ఫుర్తిస్ఫుర్తి
జాతి మనుగడ ప్రశ్నార్థకం. ఆ సమస్యలను చూసి, ఇప్పటికీ చూస్తూ
ఓ స్పందనలా ‘విధ్వంసం’ ను మొదటి కవితగా తీసుకొచ్చాడు.

ఆడపిల్లలపై జరిగే అత్యాచారాల సంఘటనా నేపథ్యంగా సాగే
కవిత ఇది. ఒక్కే కవి ఒక్కేలా ఈ సందర్భానికి కవిత్వాన్ని
రాస్తుంటారు. ఈ కవిదో ప్రత్యేకమైన శైలి. ఇందులో కవి వాక్యాల్లోకి
సూర్యాన్ని, ఆకాశాన్ని, ఇంద్రధనుస్సును పట్టుకొచ్చి కొత్త వ్యక్తికరణ
చేశాడు. ప్రకృతంటే ఎవరో కాదు మనిషే. మనిషే ప్రకృతి. ఇక్కడ
సూర్యుడన్న మనిషే. ఆకాశమన్న మానవసమూహమే.

2. “ఆకాశం / సముద్రం / భూమి / అక్కడే
కూర్చుంటారు..నాలాగా / కూర్చుని ఉండటమంటే / చలనం
అగినట్టా..? / సంచలనం కోసమే..” (సంచలనం కోసమే.. పేజీ
28)

కవి సంపదంటే డబ్బ కూడబెట్టడం కాదు జ్ఞానాన్ని
కూడబెట్టడమంటాడు. ‘సంచలనం’ కోసం అనే కవిత శ్రీశ్రీ
కవితాపాదాలు” కుదిరితే పరిగెత్తులేకుంటే నడువు ‘లను గుర్తుకు

తెస్తుంది. కానీ ఈ రెండు ఒకదానికొకటి విరోధాభాస. ఈ కవితలో
అగిపోవటమంటే చలనంలోకి ప్రవహించటమని చెప్పటంలో ఆ
ధర్మం కనిపిస్తుంది.

3. “మొక్కహోయిన గీస కత్తి / కుప్పకూలిన కుమ్మరాము
కుక్కపండిన కమ్మరి కొలిమి / అటకెక్కిన ఆయుధాలు
ఆత్మహాత్మ్య చేసుకున్న వ్యవసాయం” (కాలానికి చూపు
రవి.. పేజీ 55)

కవి ఎలా ఉండాలి, కవి దారేమిటి, వేటికి స్పందించాలన్న
ఎరుకతో కవి వేరు, ఆయనలో జీవించే వ్యక్తి వేరుకాదన్న దృక్పథంతో
అతనిలోని కవిని, అతన్ని “కాలానికి చూపు రవి” అనే కవితలో
పరిచయం చేశాడు. ఈ కవితలో వివిధ వ్యత్యుల వెనుకబాటుతనాన్ని,
చేయుతనివ్వని రాజకీయ లభ్యిదారులపై ప్రశ్నలతో కురవాల్సిన
ఆకాశం లాంటి కవిని పట్టుకొచ్చాడు. మొదట్లో కవి అనుభూతి చెందే
అంశాల ప్రస్తావన తీసుకొన్న పండువెన్నెలను,

సముద్రతీరపు నురగలను వెతుకుతున్నట్టుగా చూపించి కవి ఏ
వైపుగా సాగాలో మధ్యలో కొన్ని వాక్యాల్లో
బయటపెడతాడు. పల్లె జీవితానుభవం గల వ్యక్తి
దృష్టికోమంతా చిత్రికిపోతున్న పల్లెపై తప్పని
సరిగా ఉంటుంది. అది రవీంద్రసారి కవిత్వంలో
ఎక్కువ పాశ్చ కనిపిస్తుంది.

4. “నేను కంటున్న కల / తీరని అలల
తాకిడికి ముక్కలైతే

చీకటిని దాటేన్న అతికించుకుంటున్నాను
నేను ఏనాడో రాత్రి అనే పదానికి RIP
చేప్పేశాను
జశ్చ తెరిచే నిద్రపోతున్నాను” (ఇంకా
నేనేమోతానో.. పేజీ 143)

ఈ కవి గాయాలకు లేపనాలను
వెతుకుతాడు. జీవిత నిర్వచనాన్ని తెలుసుకోవాల
నుకుంటాడు. స్వాప్నాలు సర్పాలు కాని కొత్త స్ఫుర్తి
కోసం ఆరాటపడతాడు.

ముక్కలవున్న కలలకు సముద్రతీరంలో ప్రాణం పోయాలను
కుంటాడు. ఒళ్ళంతా కళ్ళ చేసుకొని జాగురుకతతో నిద్రపోతాడు.
అలాంటి గమనమాగ్గంలో దారిని వెతుకుతూ సాగుతున్నాడు. అలా
దారిని పట్టి చూపించే కవితే “ఇంకా నేనేమోతానో”. ఇందులోనే కవి
ఓ దారిని ఆవిష్కరించుకోవాలనుకుంటాడు. ఈ కవి
వెతుకులాటలోనే మనకో స్ఫుర్తమైన దారిని చూపిస్తున్నాడు.

ఇంకా ఈ కవి కవిత్వంలో

బాల్యస్ఫుతులు, మానవత్వపు పరిమళం, మనుషులపై
మాధ్యమాల ప్రభావం, సినిమా రంగంపై తనకున్న ఆసక్తి, స్వంత
ఊరు విశేషాలు, సందర్భానుసారంగా మనిషి తత్త్వం, విజయాలు-
అపజయాలు-లక్ష్మీలు, స్త్రీల దుఃఖం ఎన్నో కలబోసుకుని ఉన్నాయి.
“జీవితం దుఃఖాల కూడిక సంతోషాల తీసివేత”

అన్న కవికి ఇంకేం చెప్పాం... అభినందనలు తప్ప.

- తండ హరీష్ గౌడ

8978439551

గాలికి రంగులద్విన దేవి

దేవిప్రియను మొదటిసాి ఖమ్మంలో

ఉప్పర్ పెళ్ళకి వచ్చినపుడు చూశాను. అప్పటికే నేను రన్నింగ్ కామెంటరీలో ప్రేమలో వున్నాను. మౌనంగా చూడటం తప్పిస్తే పెద్దగా మాటల్లాడింబి ఏమీలేదు. తన కవిత్వంలానే చాలా మృధుభాష దేవి. తనను ఒక చట్టంలో యిమడ్డడం ఒక చత్తం కింద నిలపడం చాలా కష్టం.

- వంశీకృష్ణ, 9573427422

పొత్రికేయ వృత్తి, సినిమా, కవిత్వం, గీత రచన ఇలా అన్నింటిని అలవోకగా అమిత సీరియస్‌గా నిర్వహించినవాడు దేవిప్రియ. నాటి అమ్మచెట్టు నుండి యింకొప్పుడు దాకా తన ప్రయాణం అనితర సాధ్యాం. గరబు గీతాలు, సమాజనంద స్వామి, ఇన్నాల్లా, రన్నింగ్ కామెంటరీ, కవిత్వయాత్రలో తను యిష్టంగా చేసిన కొన్ని మజిలీలు, ప్రజాయుద్ధనోక గద్దర్ లాంటి డాక్యుమెంటరీలు, ‘జమ్ జమ్ముకి ముద్ర వెయ్య కళ్ళ జద్ర’ లాంటి సినీ గీత రచన తన కవిత్వమనే వెండిమబ్బుకి తానే అందంగా గార్టిష్ చేసిన జరీ అంచు.

కవిత్వమంటే

కనిపించే అక్షరాలు

వినిపించే శబ్దాలు మాత్రమే కాదు

కవిత్వమంటే

రెండు విరుపులు

రెండు చదువులు మాత్రమే కాదు

కవిత్వమంటే / పందిరి మీదకు

ద్రాక్షసు పాకించడం

పద్మపూహ్యంలో నుండి

బయటపడే ప్రయత్నం చేయడం

నీటిలోకి నిటారుగా దిగిన

కత్తులు నిశ్శబ్దంగా చీల్చుకుపోవడం

పియానో మెట్ల మీద

సమ్మాహన రాగ జలపాతాలను దూకించడం

కవిత్వమంటే

కనురెపుల వెనుక మూసిన నిశ్చిలో

చూరుకాన్ని తిప్పుతున్న చూపుడు వేలు

ఇంకా చెప్పాలంటే

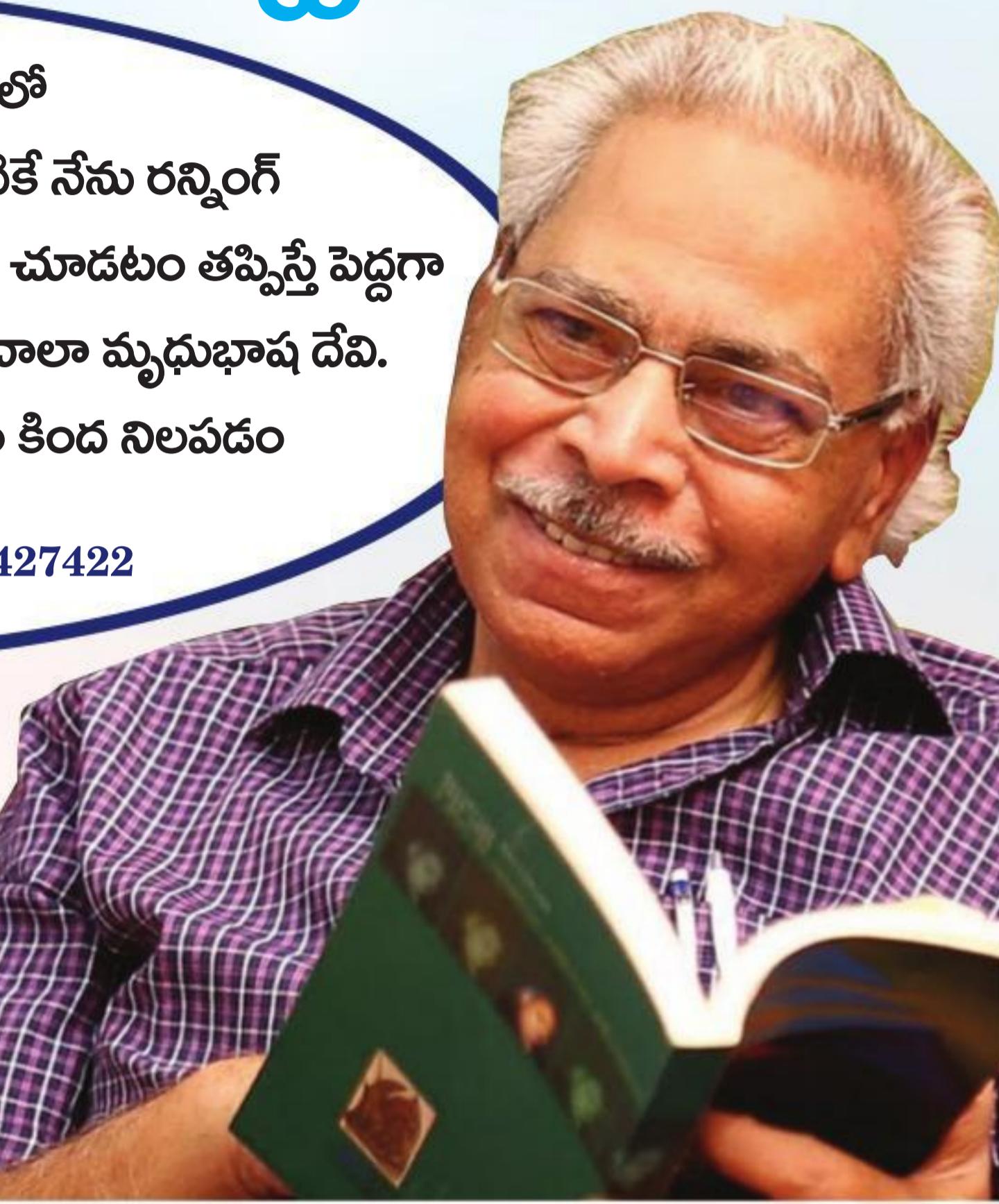
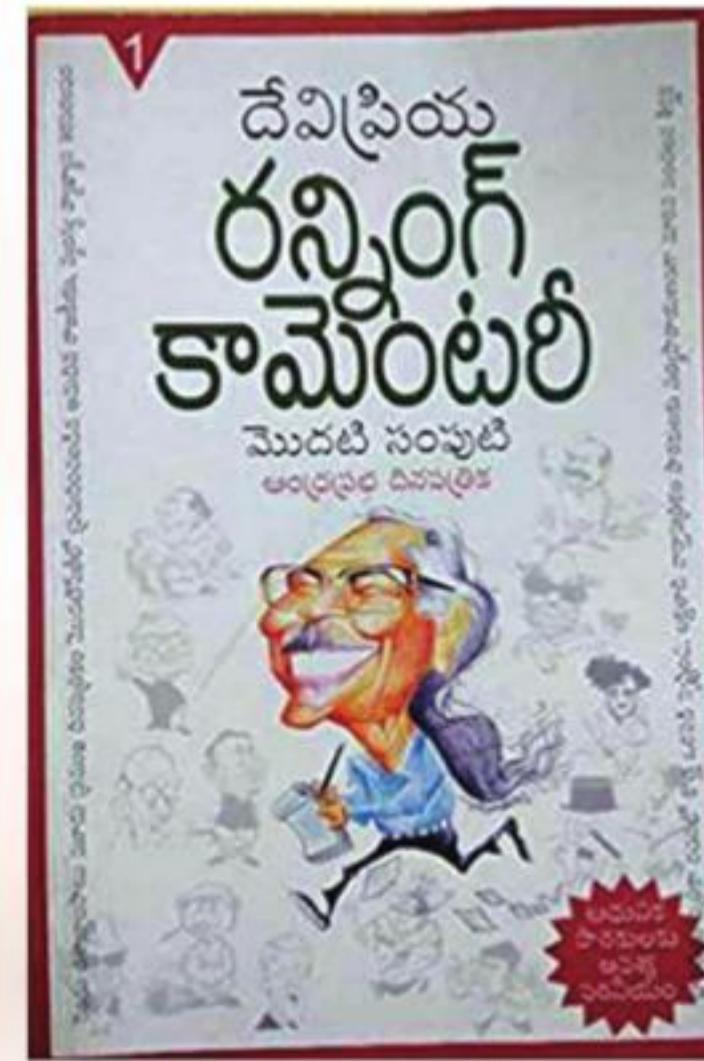
కవిత్వం

ఇంధ్రధరస్సుకి

నిద్రలో కనిపించే బ్లక్ అండ వైట్ స్పెషన్

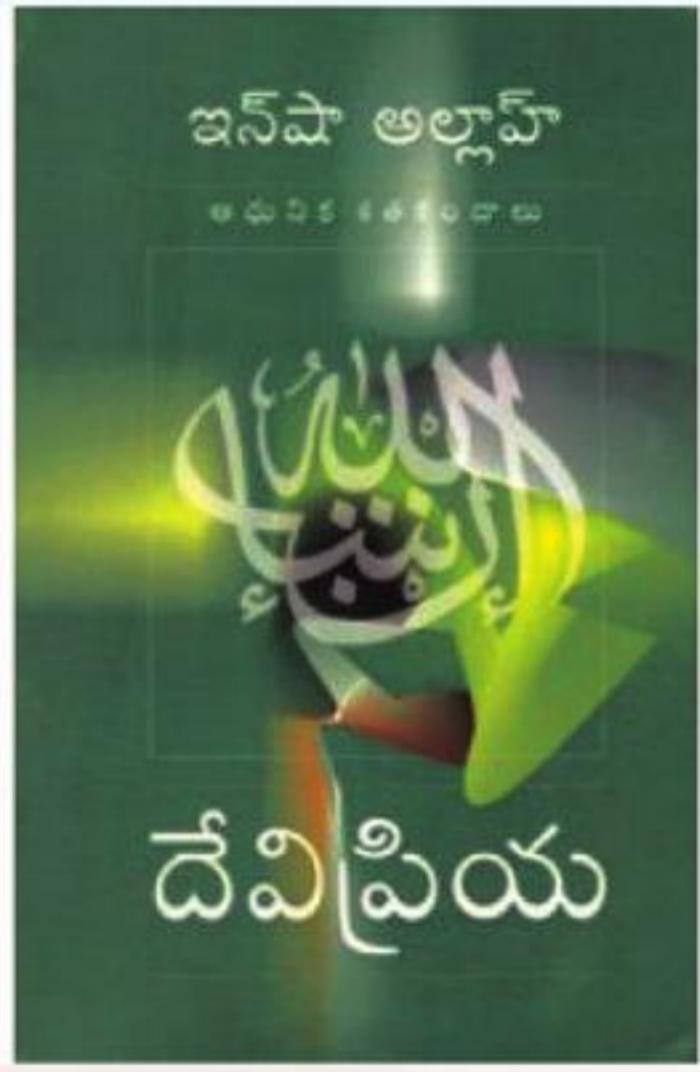
అని కవిత్వాన్ని నిర్వచించుకున్న దేవిప్రియ.

కవర్ స్టోర్

కవిత్వంలో సారంలో ఒక తుఫాను తుమ్మెద. రూపంలో వాన గాలి అలల చిరు సంగీతం. ‘ఆకాశం అవులించింది’ లాంటి కథలతో సాహిత్య రంగ ప్రవేశం చేసిన దేవిప్రియకి తోలి సాహిత్య పురస్కారం అమ్మం రాసి పాడిన ‘భసేదా’లతోనే కలిగింది. ముస్సింలు సాంప్రదాయకంగా గ్యార్టీ పండుగ చేస్తారు. ఆ పండుగ సందర్భంలో తప్పేట్లు వాయించుకుంటూ యిండ్ల ముందుకు ఘకీర్లు వచ్చేవారు. అలా ఘకీర్లను చుట్టూ కూర్చోపట్లుకుని దేవిప్రియ వాళ్ళ అమ్మ తాను రాసిన ‘భసేదా’లు వాళ్ళ తప్పేట్లు వాయిస్తుంటే పాడేది. అది దేవిప్రియకి కలిగిన మొదటి సాహిత్య సంస్కారం. ఈ వాతావరణాన్ని దేవిప్రియ “జక గుడిసె కథ”అనే కవితలో అద్భుతంగా చిత్రీకరించాడు.

గుంటూరు ఎ.సి.కాలేజిలో ఓల్గా, దేవిప్రియకి క్లాస్ మేట్. అప్పటికే కవిగా గోప్ పేరు తెచ్చుకున్న సుగమ్బాబు దేవిప్రియకు గురువు లాంటి మిత్రుడు. అప్పటికే సినారే మాత్రా చంధన్సులో రాసిన “కర్మార వసంత రాయలు” కాలేజి లైబ్రరీలో చదివి పరవపుడై, ఒక జ్యోరం లాంటి తీవ్రతతో “వనజా రాయలు” పేరుతో దాదాపు రెండు వందల పద్మాలతో ఒక కావ్యం రాసేశారు. పద్మ

అనిపించింది అని ఒక ఇంటర్వ్యూలో చెప్పుకున్నారు దేవిప్రియ. గుంటూరు నుంచి వచ్చే 'స్వతంత్ర సందేశ' అనే పత్రికలో కొన్ని వారాల పాటు 'గాంధీ మార్గం' పేరుతో సమకాలీన సమస్యల మీద కవిత్వం రాశారు. ఈ గాంధీ మార్గమే తరువాత ప్రజాతంత్రలో సమాజ నంద స్వామిగా, తరువాత గరీబు గీతాలుగా పరిణామం చెందింది.

గుంటూరు నుండి మద్రాసు మీదగా ప్రైదరాబాద్కి చేరుకున్న జీవితం. నిర్మల అనే పత్రిక ఎడిటర్గా మొదలుయి ప్రజాతంత్రలో పాదుకునిపోయింది. ప్రజాతంత్ర సంపాదకుడుగా దేవిప్రియ చాలా ప్రయోగాలు చేశాడు. శ్రీ శ్రీ ఆత్మకథ "అనంతం" వెలుగు చూడటానికి దేవిప్రియనే కారణం. విభ్యాత సంపాదకుడు కె.రామచంద్రమార్తి "క్రేడి" పేరుతో ప్రజాతంత్రలో క్రీడాశీర్షిక రాసేవారు. దేవిప్రియ సమాజానంద స్వామి రాయడంతో పాటు "దేవదాసు" పేరుతో "సినీ తంత్ర" అనే శీర్షిక నిర్వహించేవాడు.

పాత్రికేయుడిగా, కవిగా, సినీ రచయితగా మూడు పనులను అలవోకగా ఏక కాలంలో అనితర సాధ్యంగా నిర్మించేవాడు దేవిప్రియ.

పైగంబరగ కవిగా మొదలుయిన దేవి విష్ణువ కవిత్వాన్ని అమ్మన చేర్చుకున్నాడు. అయితే విష్ణువ కవిత్వ ఉద్యమంలో శివారెడ్డిలుగా, గ్రహర్ లాగా బిగ్గరగా పలికిన గొంతు కాదు దేవప్రియది. విష్ణువోద్యమంలో తన కవిత్వం అంతా గుసగుసల స్థాయిని దాటలేదని ఆయనే ఒకచోట చెప్పుకున్నారు. అయితే ఆ గుసగుసలు కూడా ఆయన స్వుటంగా, ఏ శప్థిషులు లేకుండా బలంగా వినిపించాడు.

ఆడఫీ

మవ్వంటే నాకిష్టం
రేపటి దేశానికి
ఈనాటి తల్లివి మవ్వ
రేపటి ఆకాశానికి
ఈనాడే సూర్యపుష్టానివి మవ్వ
ఏదో ఒక రోజు
ఈ దేశాన్ని ప్లాస్టిక్ తీగల
విష పుపు ఉద్యాన వనాల నుండి

కవిత్వం... కథలలో
తలమునకలుగా పున్న
దేవిప్రియకి వచన
కవిత్వం పట్ల ఆసక్తి
కలిగించింది నుగ్ము
బాబే!

ఇంద్రగంటి శ్రీకాంత
శర్మ "శిలా మురళి" దేవిప్రియను కాలేజీ
రోజులలో ఆకర్షించిన
మరొక కావ్యం. 'శిలా
మురళి' అనే పదబంధమే
తనకొక 'కావ్యం'లా

కాపడటానికి
నీ సాయమే కోరుతాను

అంటూ విష్ణువాన్ని బలంగా కౌగిలించుకున్నాడు. విష్ణువ కవిత్వ ఉద్యమంలో దేవిని తన సమకాలీన కవుల కంటే భిన్నంగా నిలబెట్టింది అతడి కవిత్వ రూపం. మిగతా విష్ణువ కవులందరూ వస్తువులను మాత్రమే పట్టించుకున్నప్పుడు దేవిప్రియ వస్తువుతో పాటు రూపాన్ని కూడా చాలాబలంగా పట్టించుకున్నాడు. తుఫాను తుమ్మెద, నీటిపుట్ట, గంధకుటి యిలా తన కవిత్వ శీర్షికలన్నీ అందులో భాగమే.

నీటిపుట్ట అంటే సముద్రం అని అర్థం. నిజానికి ప్రతి పదానికి తనదయిన పుట్టుక విస్తరణ, అర్థమూ వుంటుంది. తనదయిన వ్యక్తికరణ వుంటుంది. సముద్రాన్ని వారథి అని, శర్ధి అని సంస్కృత పదాలతో కూడా సూచించవచ్చు. ఆ పదాలలో సముద్రపు అలల పోలు ఉంటుంది. కానీ నీటిపుట్ట అనడంలో ఒక సున్నితత్వం వుంటుంది.

దేవి కవిత్వం యింత సున్నితంగా వుండటానికి ప్రధానమయిన కారణం అతడు పెరిగిన తాడికొండ పరిసర ప్రాంతాలు. తాడికొండకి దగ్గరలో వున్న నెమలికన్ను, లేమలై లాంటి ఊక్క పేర్లు విన్నప్పుడు వాటి లాలిత్యానికి పడిపోయే వాడిని అని ఒక యింటర్వ్యూలో దేవిప్రియ చెప్పుకున్నాడు కూడా. దేవిప్రియలోని భార్యకుతని తట్టిలేపినవి తోలి ఉద్దేరకాలు చిన్ననాడు సంచరించిన ఊర్లు అంటే అతిశయ్యకి కాదూమో.

తుహిన మేఘు రేణువులు పొదిగిన

నీలి నీలి రెక్కలు సుతారంగా ఆడిస్తూ

పొగమంచు తలుపులు చప్పుడు కాకుండా తెరచుకుని

ఒక కల ప్రతి వేకువలా

నా శయన మందిరంలోకి సుష్టు చేతనలోకి దిగి వస్తుంది.

దివ్య సుందరమయిన తన సాగసు చూడమని

ఒక హంస తూలికా తల్లుంలో

నా కనురెపులను నిద్ర లేపుతుంది

ఇంత సున్నితంగా కవిత్వంలోనూ, జీవితంలోనూ తడి ఆరకుండా వుండటం చాలా అరుదు. ఈ సున్నితత్వం వున్నది కనుకనే గాలి రంగును ఊహించగలిగాడు దేవిప్రియ.

దేవిప్రియ కవిత్వంలో ఆమెది ప్రముఖ స్థానం. ఎంత

ప్రముఖమయినది అంటే ఆమె లేకుంటే అతడు లేదు. అతడిని సాగు చేసే వాగు ఆమె. అతడి నులివెచ్చని స్వర్ఘ ఆమె. తన కవిత్రిమంతా ఆమెకు సముచిత స్థానం యిచ్చాడు. భావ కవులు లాగాఅమెకు దేవత స్థానం యివ్వలేదు కానీ, ఆమె లేకపోతే అతడు లేదు అనే ఎరుకను మాత్రం బలంగా ప్రకటించాడు.

నిన్నలానే అనిపిస్తోంది
ముప్పుయి ఏదేళ్ళ తరువాత కూడా
నీ నులివెచ్చని క్షణ పరిమళ స్వర్ఘకోసం
పరితీపించిన స్వప్న పరంపర
నేటికీ కొనసాగుతున్నట్టే వుంది
అంటాడు దేవిప్రియ. ఒంటరి యిద్దరు అనే
కవితలో. తన సగం తనను విడిచి వెళ్లాడు

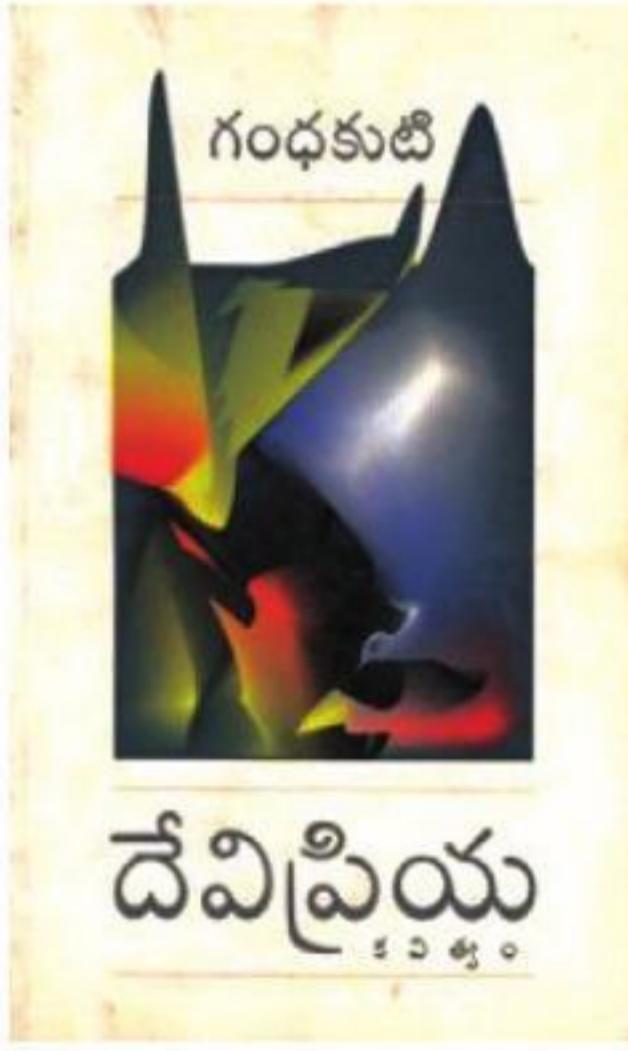
నీడ నేల మీద పడకుండా ఎండలో
నడవటం ఎలా?

రెండు శ్యాసలలో ఒకటి లేకుండా బతకడం
ఎలా? అని తండ్రాట పడ్డాడు.

పాత కళ జోడు జారి కిందపడి
రెండు ముక్కలయింది ఒరిగిన జేబులోంచి
అయితేనేం... అతడి అంత: బిట్టువు మాత్రం స్వయం
ప్రకాశం కనుక దేదీప్యమానంగా వెలుగుతూనే వుంది.

ఇప్పుడు బతుకుతున్నయుండే
అదే నిజమయిన మరణానంతర జీవితం
దుఃఖం వేదన ఆనందం ఏదయినా కవిత్వంలో
పలకవలసిందే. లేకపోతే రోజు గడవదు.

మానవ చరిత్ర పుస్తకంలోని
ఏ పేజీలోంచి లేచి
వాలిందో ఈ పిచుక
ఎంత తరిమినా
నాలోంచి ఎగిరిపోదు
అన్నాడు నీటిపుట్టులో పిచ్చుక శీర్షికన. ఆ పిచ్చుక పేరే
కవిత్వం. ఇంత అద్భుతమయిన కవిత్వం రాసినా దేవిప్రియ
ప్రజల గుండెల్లో కొలువయింది మాత్రం రన్నింగ్ కామెంటరీ
కవిగానే. రన్నింగ్ కామెంటరీ మూలాలు స్వతంత్ర సందేశాలో

రాసిన 'గాంధీ మాత్రం'లో వున్నాయి.

“బడ్డెటంటే ఎందుకోయి
బడుగువాడికంత భయం
ఇంకా బతికి వున్నందుకు
పన్ను లేదు గురూ.. నయం”

అని రాసినప్పుడు విషాదం, వ్యంగ్యం
రెండూ జమిలిగా కనిపించి పారకుడిని
హస్యరూప జ్ఞానాన్ని కలగజేస్తాయి. ఎమర్జెన్సీ
సమయంలో ప్రజాస్వామ్యం గురించి
సర్వన్ చూస్తున్నప్పుడు
కనిపించిందోయ నాకు
మన భారత సర్వస్తో
డమోక్రసీ ముసలి పులిగ
అంటాడు.

సున్నితత్వం, విష్వవ భావుకత్వం, లోతైన విశ్లేషణ,
దేవిప్రియ కవిత్వ లక్షణాలు అయితే వ్యంగ్యం, అధిక్షేపం, ధ్వని
రన్నింగ్ కామెంటరీ లక్షణాలు

సినిమా రచయితగా దేవిప్రియది
వినూత్వమయిన ప్రయాణం. అనిశెట్టి
సాంగత్యంతో మద్రాసు అటు నుండి
ప్రాదరూబాద్. ప్రాదరూబాద్ ఫిలిమ్ కథలో
చూసిన సినిమాలు, అందునా
యూరోపియన్ సినిమాలు సినిమా పట్ల
దేవిప్రియ దృక్పథాన్ని మార్చేశాయి.

సినిమా పేరుతో మనం చూస్తున్నది
అంతా సెల్యూలార్మ్డ్ పైన డ్రామా అనే
ఎరుక కలిగింది. మన సినిమాలలో
సినిమాకి వుండవలసిన భాష, వ్యాకరణం,
తనదంటూ ఒక శిల్పాన్ని డిమాండ్ చేసే
తత్వం లోపిస్తు న్నాయని అర్థమయింది.
ప్రజాతంత్రలో “దేవిదాసు” పేరుతో

సినిమా గురించి రాస్తు స్వప్నాదే బి. నరసింహ రావుతో
పరిచయం అయింది. అలా “మా భూమి” సినిమాకు
అసోసియేట్ అయ్యారు. ‘రంగుల కల’కి ‘దాసి’కి స్నేహి
రాశారు. రంగుల కలలో గడ్డర్ పాడిన ‘జమ్ జమ్మువ్ మర’
అనే పాటను దేవిప్రియే రాశారు.

రంగుల కల సినిమాలో
తెలుగులో మొడటిసారిగా
వచన కవిత్వాన్ని ప్రవేశపెట్టారు.
ఒక పెద్ద, విశాలమయిన
పచ్చగడ్డి మైదానంలో ఒక
మూల నుండి ప్రవేశించిన
సరసింగరావు, రూప మరో వైపు
నుండి EXIT అవుతారు. ఈ
నడుమ నడుస్తూ వెళు
తున్నపుడు

“పచ్చగడ్డి మైదానంలా

చిత్రపటాలు,

కవిత్వం
గాలిరంగు

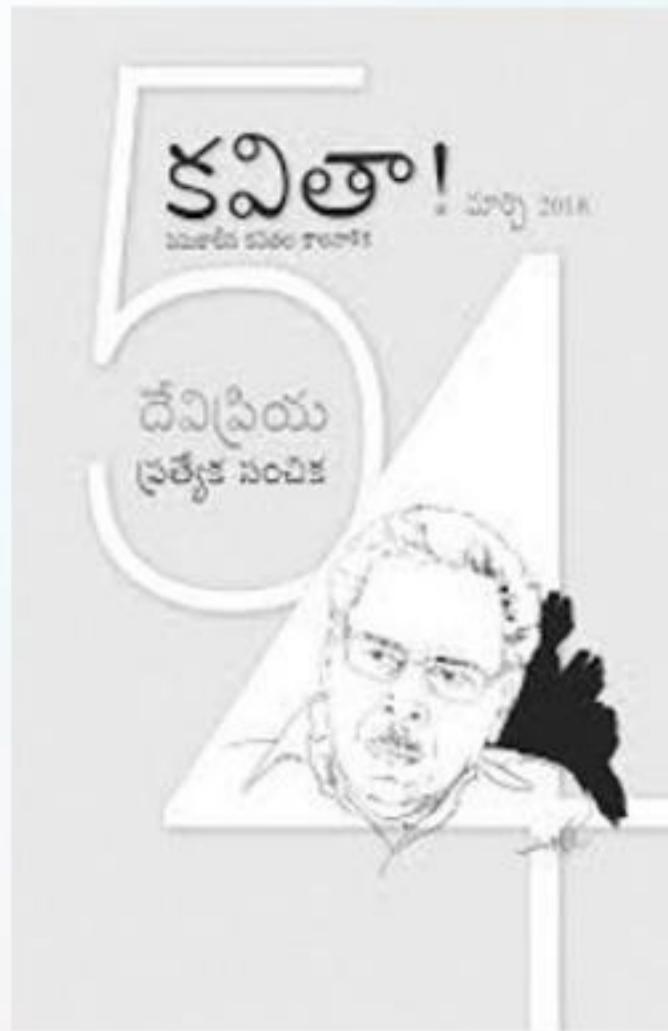

మన ముందు పరుచుకుండి
జీవితం

రా! ప్రియ.. రా!”

ఇలా మొదలవుతుంది ఆ కవిత.
ఆ తరువాత ఈ ప్రయోగాన్ని ఎవరూ
కొనసాగించలేదు. రగులుతున్న
భారతం సినిమాలో కూడా ఒక మంచి
దూయాయెట్ రాశారు కానీ... దానికి
ఎందుకో రావలసినంత పేరు రాలేదు.

నెదర్లాండ్స్ ప్రభుత్వానికి ఒక
గ్రోండ్ వాటర్ ఫిలిమ్ చేశారు. గద్దర్
మీద THE MUSIC OF A BAT-

దేవీప్రియ

వేటగాడు! విల్లు ఎక్కు పెట్టడు
క్రోంచ పళ్ళినేలకూలింది
రాజ్యాలప్పి! కీర్తి సేషురాలు
దేవీప్రియ! విగతజీవి!

అతడోక మహాకవి!
పల్లెటూరు పెంచింది!
పట్టణం పోషించింది!

అతడు ఒంటరి కాడు!
కవితా దారిలో బాటుసారి!
గాలికి రమ్యమైన
రంగులద్దగలడు!

ఇం...కొకప్పుడు
పాటల పరికిణీలకు
కుచ్చిశ్చ కుట్టగలడు!

అతడు ఒక వాహిక!
పూర్వకవులకు...
ఉత్తర కలాలకు!

రన్నింగ్ కామెంటరీలు
చెప్పగలడు!

కవి కవ్యమవ్వాలంటాడు!
మజ్జిగచిలికి వెన్నవెలికి
తీయాలంటాడు!
పారిపోయే దుప్పిని
పట్టుకోవాలంటాడు!
పైకి లంఘించే చిరుతను
బాణంతో కొట్టి పడేయాలంటాడు!

అతడు...
సమాజ సమన్వయ
సంఘటిత ధిక్కార స్వర పేటిక!
విస్రూతవర్గాలజి
విలువైన గొంతుక!!
(ప్రముఖ కవి దేవీప్రియ గారు
సాహితీ ప్రస్తావం చాలించిన
విషాద సందర్భంగా, స్ఫూర్తిలో
నివాళులర్పిస్తా...)

- కరిపె రాజ్ కుమార్

8125144729

TLESHIP అనే డాక్యుమెంటరీ తీశారు.

ఇప్పన్ని సినిమా రంగంలో దేవీప్రియ విజయాలు.
ఏ రంగంలో వున్న ప్రతి దానినీ నిబధ్యతతో ఎక్కువ్
చేయడానికి ప్రయత్నించారు దేవీప్రియ. జలపాతాల
ధారలు పట్టుకుని ఊగుతూ, దూకుతూ అరణ్యాలు
దాటిన వాడు, బతుకు చిరుత పులి మీసాలు
పట్టుకుని ఒక చేత, ఒక చేత పుస్తకం పట్టి
ముళ్ళకంపల్లో పల్లీలు కొట్టినవాడు. తన సహచరి
వెళ్లిపోయిన తరువాత ఒంటరితనానికి
అపరిమితంగా భయపడ్డాడు. ఆ ఏకాంత శూన్యాన్ని
పదే పదే పలవరించాడు.

సాయిబాబా గురించి రాసినా, ఎక్కడో
అరణ్యాలలో ఉండి ఒంటరిగా, మంచులో తడిసిన
తుపాకి మడమలని నిమురుకుంటూ దాన్ని
కావలించుకుని పడుకునక కామ్మెంట్ గురించి రాసినా
అక్కడ కూడా I Relate my lovelyness అన్నాడు
అకాశవాణికి యచ్చిన యింటర్యూలో..

అరణ్య పురాణంలోని ఒక మాట రాశాడు
దేవీప్రియ

రమ్మని కబురువవ్వాక
రాయంచవైనా రయ్యన
ఎగిరిపోవలసిందే...

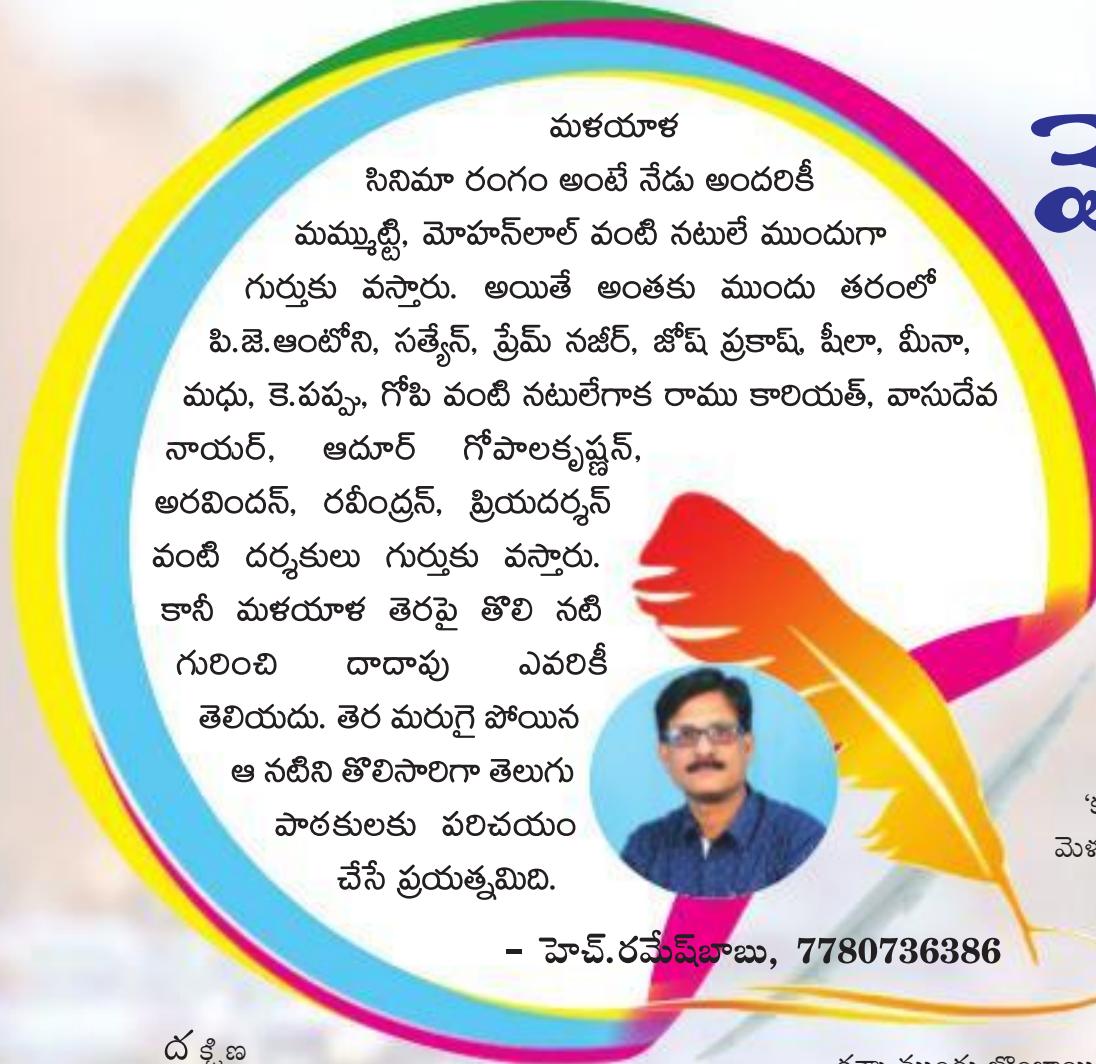
హంసల దీవికి

అవును హంసల దీవికి రాయంచలా దేవీప్రియ
ఎగిరిపోయాడు. చేప చిలక మూగబోయింది.
తుఫాను తుమ్మెద రథుంకారం ఆగిపోయింది.
అరణ్య పురాణం యింకా పూర్తికాలేదు... కానీ నీటి
పుట్ట పగిలిపోయింది. దేవీప్రియకు నివాళిగా ఏమి
యివ్వగలం? ఒకప్పుడు శివారెడ్డి గురించి తాను
రాసిన కవితనే కాస్త మార్చి

“దేవీప్రియ లాంటి కవిని

ఇచ్చిందోయ్ గుంటూరు
తెలుగునాట ప్రతి తల్లి
ఇలాంటోన్ని కంటే చాలు” - అంటాను.

మశయాళ

సినిమా రంగం అంటే నేడు అందరికీ మమ్మట్టి, మోహన్లాల్ వంటి నటులే ముందుగా గుర్తుకు వస్తారు. అయితే అంతకు ముందు తరంలో పి.జె.ఆంబోని, సత్యేన్, ప్రేమ్ నజర్, జోష్ ప్రకాష్, పీలా, మీనా, మధు, కె.పష్టు, గోవి వంటి నటులేగాక రాము కాలియ్త్, వాసుదేవ నాయర్, ఆదార్ గోపాలకృష్ణ్, అరవిందన్, రఫీంర్థన్, బ్రియందర్సన్ వంటి దర్శకులు గుర్తుకు వస్తారు. కానీ మశయాళ తెరపై తీలి నటీ గురించి దాదాపు ఎవరికీ తెలియదు. తెర మరుగై పోయిన ఆ నటీని తోలిసారిగా తెలుగు పారకులకు పరిచయం చేసే ప్రయత్నమిది.

- హెచ్.రమేష్బాబు, 7780736386

దళ్ళిణి
భారతంలో చివరి దశలో మూల్యులు లీసినవారు మలయాళిలు. అప్పటివరకూ వారు మద్దాను, బొంబాయిల్లో లీసిన మూల్యిలనే చూసేవారు. అయితే 1928లో 'విగతకుమారన్' (తప్పిపోయిన బీడ్) అనే మూల్యి విడుదలైంది. కానీ మలయాళ చిత్రాల గురించి చెప్పేటప్పుడు ఈ సినిమా గురించి విస్తరిస్తారు. ఒప్పులా దీన్ని నిర్మించిన జె.సి.డానియల్ తమిళుడు కావడం ఒక కారణం కావచ్చు.

'విగతకుమారన్' సినిమాకు ఎంత చరిత్ర ఉన్నదో, ఈ చిత్ర ఫీలోయిన్ పి.కె.రోజీకి అంతే గౌప్య చరిత్ర ఉంది. ఈమె తోలి మలయాళ సినిమా కడానాయికగా చరిత్ర కెక్కింది. పూర్తి పేరు పోల్ కుంజి రోజి. 1903లో సందన్ కోడే (తివెండ్రమ్ దగ్గర)లో జన్మించినాడు. తండ్రి పోలోజి, తల్లి కుంజి.

దళిత కులంలో పులియా శాఖకు చెందిన రోజి కుటుంబం క్రైప్ మతాన్ని స్వీకరించింది. బాల్యంలోనే తండ్రి మరణించడంలో వారి కుటుంబం పేరికంలో మగ్గిపోవలసి వచ్చింది. కవలూరులో తన మామల ఇంట్లో తలదాచుకుని బిత్కారామ. అక్కడ బతుకుదెరువు కోసం కూలీ పనులు చేశారు. చిన్నతనం నుండి గడ్డి కోసుకుని వచ్చి అమ్ముకునే పని చేసినా రోజికి నటన అంటే ఇష్టం ఉండేది.

అయితే శ్రీలు నాటకులు వేయడం అనేది సమాజం నుండి వ్యతిరేకశు కొని

కొవిద్ రోజీ

కన్నా ముందు బొంబాయి నటి "ఎం.ఎన్.లానా" ను ఎంపిక చేశాడు దేనియల్. ఆ కాలంలోనే ఆమెకు 5000/- రూపాయల పారితోపికం కుదుర్చు కున్నాడు. కానీ ఆమె బొంబాయి నుండి తిరువనంతపురం రాగానే కారుంబే గాని బయటికి రానని భీషించుకుని కూర్చుంది. అప్పుడ్లో ఆ నగరంలో మహరాజు, మారికర్ అని వ్యాపారి మాత్రమే కార్యండే ప్రత్యేక వ్యక్తిగతాన్

కన్నా ముందు బొంబాయి నటి "ఎం.ఎన్.లానా" ను ఎంపిక చేశాడు దేనియల్. ఆ కాలంలోనే ఆమెకు 5000/- రూపాయల పారితోపికం కుదుర్చు కున్నాడు. కానీ ఆమె బొంబాయి నుండి తిరువనంతపురం రాగానే కారుంబే గాని బయటికి రానని భీషించుకుని కూర్చుంది. అప్పుడ్లో ఆ నగరంలో మహరాజు, మారికర్ అని వ్యాపారి మాత్రమే కార్యండే ప్రత్యేక వ్యక్తిగతాన్

కన్నా ముందు బొంబాయి నటి "ఎం.ఎన్.లానా" ను ఎంపిక చేశాడు దేనియల్. ఆ కాలంలోనే ఆమెకు 5000/- రూపాయల పారితోపికం కుదుర్చు కున్నాడు. కానీ ఆమె బొంబాయి నుండి తిరువనంతపురం రాగానే కారుంబే గాని బయటికి రానని భీషించుకుని కూర్చుంది. అప్పుడ్లో ఆ నగరంలో మహరాజు, మారికర్ అని వ్యాపారి మాత్రమే కార్యండే ప్రత్యేక వ్యక్తిగతాన్

కన్నా ముందు బొంబాయి నటి "ఎం.ఎన్.లానా" ను ఎంపిక చేశాడు దేనియల్. ఆ కాలంలోనే ఆమెకు 5000/- రూపాయల పారితోపికం కుదుర్చు కున్నాడు. కానీ ఆమె బొంబాయి నుండి తిరువనంతపురం రాగానే కారుంబే గాని బయటికి రానని భీషించుకుని కూర్చుంది. అప్పుడ్లో ఆ నగరంలో మహరాజు, మారికర్ అని వ్యాపారి మాత్రమే కార్యండే ప్రత్యేక వ్యక్తిగతాన్

కన్నా ముందు బొంబాయి నటి "ఎం.ఎన్.లానా" ను ఎంపిక చేశాడు దేనియల్. ఆ కాలంలోనే ఆమెకు 5000/- రూపాయల పారితోపికం కుదుర్చు కున్నాడు. కానీ ఆమె బొంబాయి నుండి తిరువనంతపురం రాగానే కారుంబే గాని బయటికి రానని భీషించుకుని కూర్చుంది. అప్పుడ్లో ఆ నగరంలో మహరాజు, మారికర్ అని వ్యాపారి మాత్రమే కార్యండే ప్రత్యేక వ్యక్తిగతాన్

కన్నా ముందు బొంబాయి నటి "ఎం.ఎన్.లానా" ను ఎంపిక చేశాడు దేనియల్. ఆ కాలంలోనే ఆమెకు 5000/- రూపాయల పారితోపికం కుదుర్చు కున్నాడు. కానీ ఆమె బొంబాయి నుండి తిరువనంతపురం రాగానే కారుంబే గాని బయటికి రానని భీషించుకుని కూర్చుంది. అప్పుడ్లో ఆ నగరంలో మహరాజు, మారికర్ అని వ్యాపారి మాత్రమే కార్యండే ప్రత్యేక వ్యక్తిగతాన్

కన్నా ముందు బొంబాయి నటి "ఎం.ఎన్.లానా" ను ఎంపిక చేశాడు దేనియల్. ఆ కాలంలోనే ఆమెకు 5000/- రూపాయల పారితోపికం కుదుర్చు కున్నాడు. కానీ ఆమె బొంబాయి నుండి తిరువనంతపురం రాగానే కారుంబే గాని బయటికి రానని భీషించుకుని కూర్చుంది. అప్పుడ్లో ఆ నగరంలో మహరాజు, మారికర్ అని వ్యాపారి మాత్రమే కార్యండే ప్రత్యేక వ్యక్తిగతాన్

కన్నా ముందు బొంబాయి నటి "ఎం.ఎన్.లానా" ను ఎంపిక చేశాడు దేనియల్. ఆ కాలంలోనే ఆమెకు 5000/- రూపాయల పారితోపికం కుదుర్చు కున్నాడు. కానీ ఆమె బొంబాయి నుండి తిరువనంతపురం రాగానే కారుంబే గాని బయటికి రానని భీషించుకుని కూర్చుంది. అప్పుడ్లో ఆ నగరంలో మహరాజు, మారికర్ అని వ్యాపారి మాత్రమే కార్యండే ప్రత్యేక వ్యక్తిగతాన్

కన్నా ముందు బొంబాయి నటి "ఎం.ఎన్.లానా" ను ఎంపిక చేశాడు దేనియల్. ఆ కాలంలోనే ఆమెకు 5000/- రూపాయల పారితోపికం కుదుర్చు కున్నాడు. కానీ ఆమె బొంబాయి నుండి తిరువనంతపురం రాగానే కారుంబే గాని బయటికి రానని భీషించుకుని కూర్చుంది. అప్పుడ్లో ఆ నగరంలో మహరాజు, మారికర్ అని వ్యాపారి మాత్రమే కార్యండే ప్రత్యేక వ్యక్తిగతాన్

కన్నా ముందు బొంబాయి నటి "ఎం.ఎన్.లానా" ను ఎంపిక చేశాడు దేనియల్. ఆ కాలంలోనే ఆమెకు 5000/- రూపాయల పారితోపికం కుదుర్చు కున్నాడు. కానీ ఆమె బొంబాయి నుండి తిరువనంతపురం రాగానే కారుంబే గాని బయటికి రానని భీషించుకుని కూర్చుంది. అప్పుడ్లో ఆ నగరంలో మహరాజు, మారికర్ అని వ్యాపారి మాత్రమే కార్యండే ప్రత్యేక వ్యక్తిగతాన్

కన్నా ముందు బొంబాయి నటి "ఎం.ఎన్.లానా" ను ఎంపిక చేశాడు దేనియల్. ఆ కాలంలోనే ఆమెకు 5000/- రూపాయల పారితోపికం కుదుర్చు కున్నాడు. కానీ ఆమె బొంబాయి నుండి తిరువనంతపురం రాగానే కారుంబే గాని బయటికి రానని భీషించుకుని కూర్చుంది. అప్పుడ్లో ఆ నగరంలో మహరాజు, మారికర్ అని వ్యాపారి మాత్రమే కార్యండే ప్రత్యేక వ్యక్తిగతాన్

కన్నా ముందు బొంబాయి నటి "ఎం.ఎన్.లానా" ను ఎంపిక చేశాడు దేనియల్. ఆ కాలంలోనే ఆమెకు 5000/- రూపాయల పారితోపికం కుదుర్చు కున్నాడు. కానీ ఆమె బొంబాయి నుండి తిరువనంతపురం రాగానే కారుంబే గాని బయటికి రానని భీషించుకుని కూర్చుంది. అప్పుడ్లో ఆ నగరంలో మహరాజు, మారికర్ అని వ్యాపారి మాత్రమే కార్యండే ప్రత్యేక వ్యక్తిగతాన్

కన్నా ముందు బొంబాయి నటి "ఎం.ఎన్.లానా" ను ఎంపిక చేశాడు దేనియల్. ఆ కాలంలోనే ఆమ

జపుబారువా అసామీ సినిమా “ఫిలిన్డోతి”లోని పాత్ర

ప్రజలను చైతన్యం చేసిన ఉత్తమ ఉపాధ్యయాలు లీటు

అసామీ సినిమాను అత్యుత్తమ స్థాయిలో
నిలబెట్టిన గొప్ప దర్శకుడు జపుబారువా.
భారతీయ సినిమా గర్వంచదగ్గ దర్శకులలో ఒకరు.
వీరు తీసిన సినిమాలన్నీ అసామీ నేటీవిచికి
దగ్గరగా ఉండి ప్రస్తుత సమాజం భరిస్తున్న
సహాస్తున్న ఎన్నో విషయాలను చర్చకు పెడతాయి.
వీరు తీసిన ప్రతీ సినిమా గొప్పదే. అయితే
“ఫిలిన్డోతి” ప్రత్యేకంగా గుర్తించుకోవలసిన సినిమా
ఇందులో రీతు పాత్ర భారతీయ సినిమాలోని ఒక
గొప్ప మహిళా పాత్రగా చెప్పుకోవచ్చు. ఈ పాత్ర
పోషించిన అసామీ నటి మొలయా గోస్వామీకి ఈ
సినిమా జాతీయ పురస్కారం తెచ్చిపెట్టింది.
1992లో వచ్చిన ఈ సినిమాకు రెండు జాతీయ పురస్కారాలు లభించాయి. జాతీయ ఉత్తమ నటి,
రెండవ జాతీయ ఉత్తమచిత్రంగా ఈ సినిమాకు
రెండు అవార్డులు వచ్చాయి. ఒక మామూలు ట్రై
అధ్యాపకురాలిగా ఒక మారు మూల పల్లెటూరికి
వచ్చి ఆ గ్రామంలో విద్య అనే అగ్నికణాన్ని ప్రజల మనసుల్లో ఎలా ప్రవేశపెట్టిందో చెప్పే కథ ఇది.

- పి.జ్యోతి, 9885384740

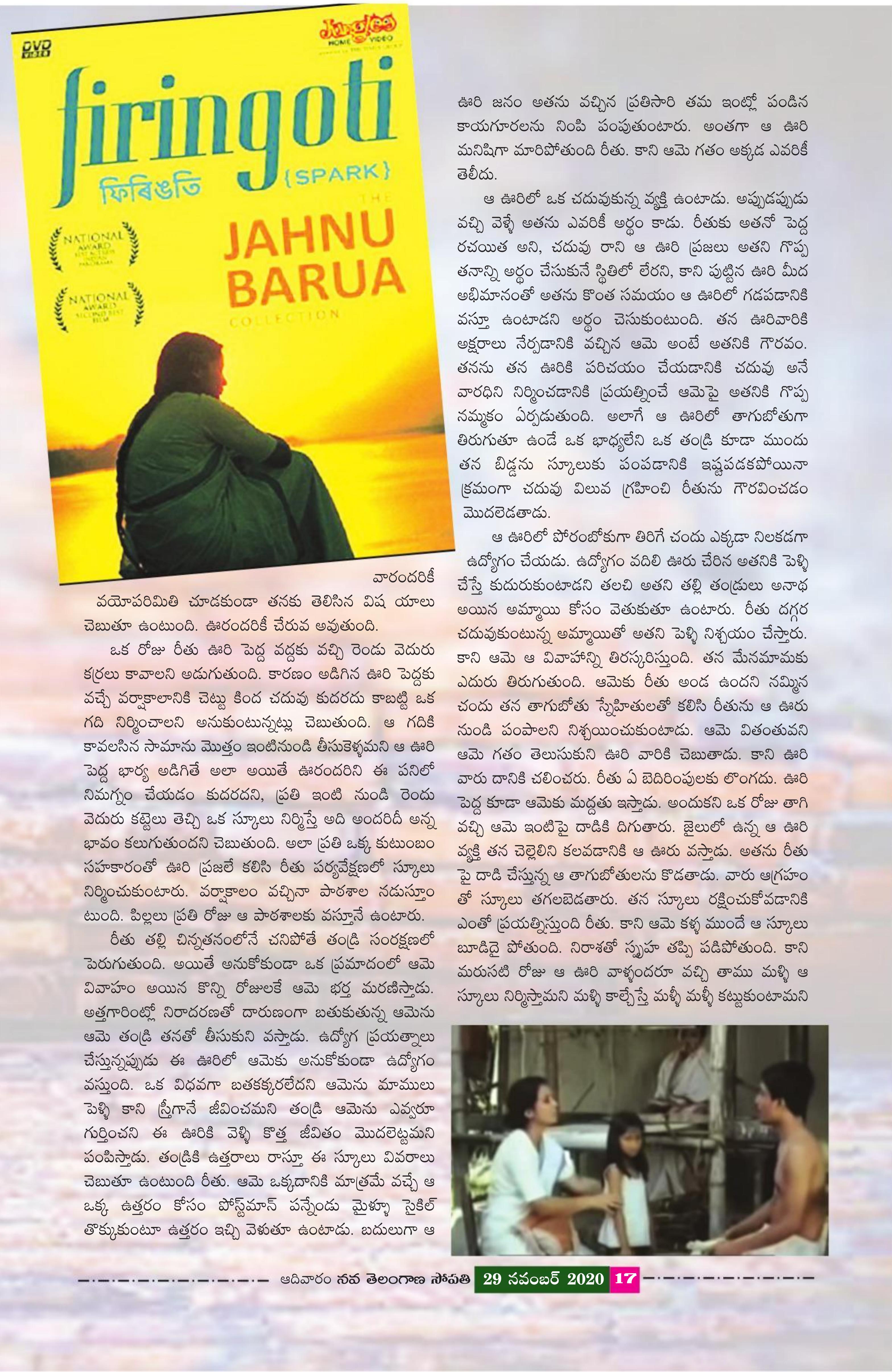
స్వాతంత్ర్యం వచ్చి అప్పటికి పన్నెండు సంవత్సరాలు. కొరొంగా అనే ఒక మారుమూల పల్లెటూరు. ఆ ఊరికి చుట్టూ పక్కల ఊర్ల నుండి రవాళా సౌకర్యం కూడా సరిగ్గా లేదు. ఏ వాహనం ఊర్లోకి రాదు. ఊరి బైట దిగి పన్నెండు మైళ్ళూ నడుచుకుంటూ ఆ ఊరిలోకి వెళ్ళాలి. అక్కడ ఒకప్పుడు ఓ పారశాల ఉండేది. కాని పన్నెండు సంవత్సరాల క్రితం ఆ పారశాల తగలబడిపోయింది. అందులో పనిచేసే టీచర్ ఊరు వదిలి వెళ్ళిపోయాడు. కాని ఆ స్వాలు తగలబడిపోయింది అన్న సంగతి బైటి ప్రపంచానికి తెలీదు. పన్నెండు సంవత్సరాల దాకా అతను జీతం తీసుకుంటూనే ఉన్నాడు. అతను ఐదు నెలల క్రీతం రిటైర్ అయితే ఆ ఉద్యోగాన్ని రీతు అనే ఒక స్ట్రీకి ఇస్తుంది ప్రభుత్వం. ఆమె ముందు ఆ ఊరి పెద్దకు ఒక ఉత్తరం రాసి ఆ ఊరికి ఒంటరిగా ప్రయాణమవుతుంది. ఎన్నో కష్టాలకు ఉర్ధ్వ ఆ ఊరు చేరుకుంటుంది. కాని ఆ ఊరి పెద్దకు ఆ ఉత్తరం అందని కారణంగా ఆమెను ఆశ్చర్యంగా ఆహ్వానిస్తాడు. స్వాలు కాలిపోయాక ఎన్నో అర్జీలు పెట్టుకున్నా ఆ ఊరిని ఎవ్వరూ పట్టించుకోలేదని ఆమెకు చెబుతాడు. అప్పుడే ఇన్ని

సంవత్సరాలు లేని ఆ స్వాలులో పని చేస్తున్నట్టు ఆ ఊరి వదిలి వేసిన ఆ టీచర్ జీతం అందుకుంటూనే ఉన్నాడని రీతుకి ఆ ఊరి పెద్దకు అర్ధం అవుతుంది.
ఆ గ్రామంలో ఒక పెద్ద చెట్టు ఊరి మధ్య ఉంటుంది. ఆ చెట్టు క్రింద పారశాల మొదలెడుతుంది రీతు. ఆ ఊరిలో ఒంటరిగా నివసించే ఒక వితంతువు ఇంట్లో ఆమె ఉంటూ ఆ ఊరి పిల్లల తల్లి తండ్రులను స్వయంగా కలిసి పిల్లలను బడికి పంపమని చెప్పి చెట్టు కింద చదువు మొదలెడుతుంది. పిల్లల తల్లిదండ్రులు ముందు అయిప్పంగా పిల్లలను బడికి పంపుతారు. ఊరి పెద్ద కూడా వారందరికి చదువు గొప్పదనం చెప్పి ఇన్ని సంవత్సరాల తరువాత వచ్చిన అవకాశాన్ని వదులు కోవద్దని పిల్లలను రోజూ బడికి పంపమని చెబుతాడు. పనీ పాటల మధ్య సమయం ఉన్నప్పుడు ఆ స్వాలుకు వచ్చే పిల్లలు క్రమంగా ప్రతిరోజు రావడం మొదలెడతాడు. ఆ ఊరి మధ్య ఒక పెద్ద నది పారుతూ ఉంటుంది. దాని మీద కట్టెలతో కట్టిన వంతెన దాటి ప్రతిరోజు ఊరిలోకి వెళ్తూ తల్లి దండ్రులను కలిసి పిల్లలను స్వాలుకు తీసుకువస్తూ ఉంటుంది రీతు.

ఆ ఊరిలో తల్లి తండ్రులు లేని ఒక అనాధార్మాయి మేనమామ ఇంట పెరుగుతూ ఉంటుంది. ఆమె అన్న హత్యా నేరం కింద జైలులో ఉంటాడు. ఆ అమ్మాయికి చదువుకోవాలని ఆశ. రీతుకి తాను కూడా స్వాలుకు వస్తానని కాని తన మేనత్త ఒప్పుకోవట్టేదని చెబుతుంది. అమ్మాయి శ్రద్ధ గమనించిన రీతు ఆ స్వాలు నడపడానికి తనకో తోడు కావాలని వారానికి రెండు రోజులు ఆ అమ్మాయిని తన వద్దకు పనికి పంపమని నెలకు ఇరవై రూపాయలు ఇస్తానని ఆమె మేనత్తకు చెబుతుంది. ఆమె సంతోషించి ఆ అమ్మాయిని రీతు వద్దకు పంపుతుంది. రీతుకు సహాయపడుతూ తీరిక సమయంలో చదువు నేర్చుకుంటూ ఉంటుంది ఆ అమ్మాయి. తన జీతంలో కొంత ఆ అమ్మాయికి ఇచ్చి ఆమెకు చదువుకునే అవకాశం కల్పిస్తుంది రీతు. మేలగా ఆ ఊరి వారందరూ ఆమెలోని నిజాయితీకి ఆకర్షించులవుతారు. పనిలేక పేకాట ఆడుకునే వ్యాధులు కూడా ఆమెను తమకు తెలీయని విషయాలు చెప్పమని పిలిచి ప్రపంచ విషయాలు తెలుసుకుంటూ ఉంటారు. చదువు అంటే క్లాస్‌రూమ్‌కే పరి మితం కాదని నమ్మే రీతు తనను సమాచారం కోసం చేరి అడిగే

వారందరికీ వయోపరిమితి చూడకుండా తనకు తెలిసిన విష యాలు చెబుతూ ఉంటుంది. ఊరందరికీ చేరువ అవుతుంది.

ఒక రోజు రీతు ఊరి పెద్ద వద్దకు వచ్చి రెండు వెదురు కుర్రలు కావాలని అడుగుతుంది. కారణం అడిగిన ఊరి పెద్దకు వచ్చే వర్షాకాలానికి చెట్టు కింద చదువు కుదరదు కాబట్టి ఒక గది నిర్మించాలని అనుకుంటున్నట్లు చెబుతుంది. ఆ గదికి కావలసిన సామాను మొత్తం ఇంటినుండి తీసుకెళ్ళమని ఆ ఊరి పెద్ద భార్య అడిగితే అలా అయితే ఊరందరిని ఈ పనిలో నిమగ్గం చేయడం కుదరదని, ప్రతి ఇంటి నుండి రెండు వెదురు కట్టేలు తెచ్చి ఒక స్వాలు నిర్మిస్తే అది అందరిది అన్న భావం కలుగుతుందని చెబుతుంది. అలా ప్రతి ఒక్క కుటుంబం సహకారంతో ఊరి ప్రజలే కలిసి రీతు పర్యవేక్షణలో స్వాలు నిర్మించుకుంటారు. వర్షాకాలం వచ్చినా పారశాల నడుస్తూం టుంది. పిల్లలు ప్రతి రోజు ఆ పారశాలకు వస్తూనే ఉంటారు.

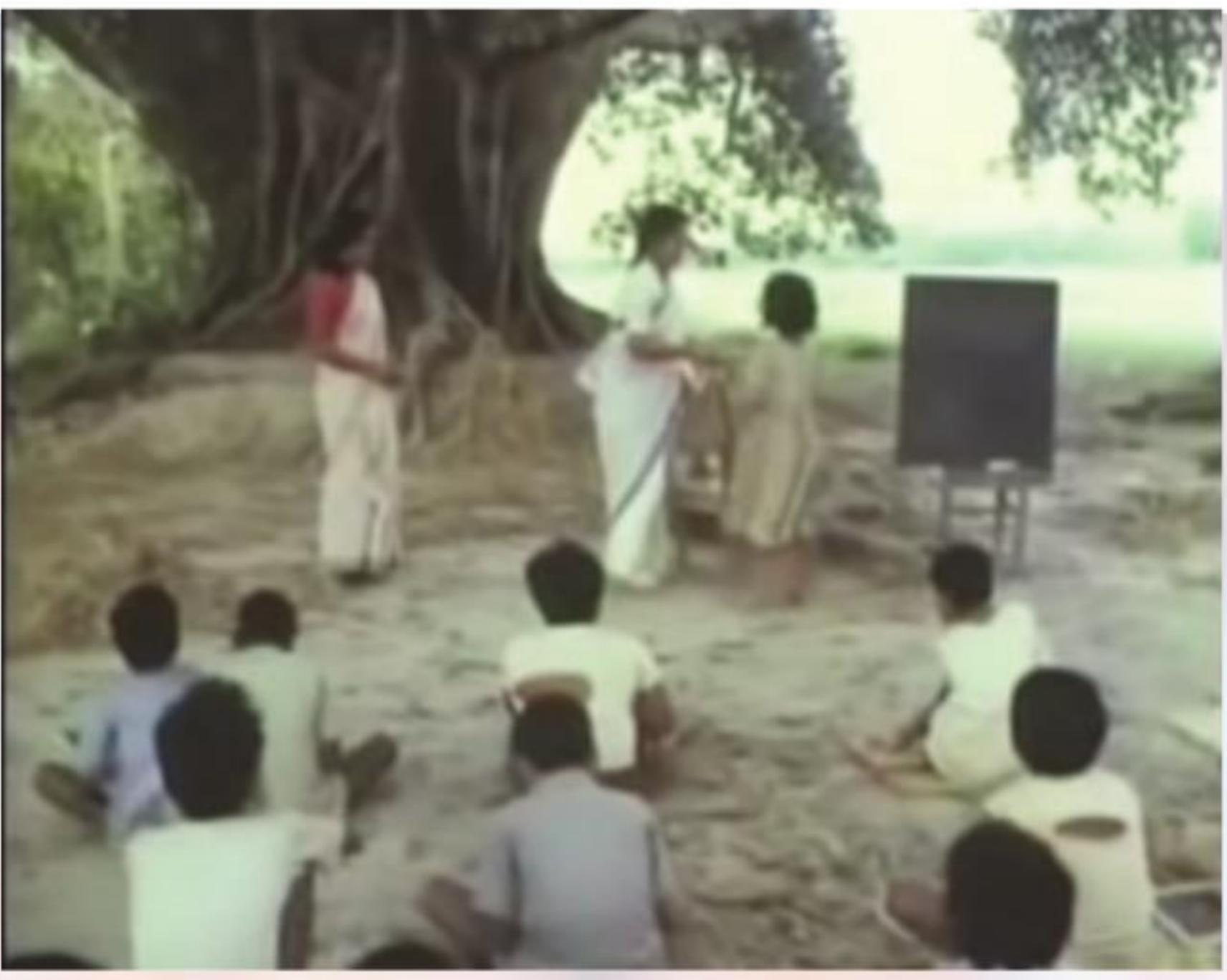
రీతు తల్లి చిన్నతనంలోనే చనిపోతే తండ్రి సంరక్షణలో పెరుగుతుంది. అయితే అనుకోకుండా ఒక ప్రమాదంలో ఆమె వివాహం అయిన కొన్ని రోజులకే ఆమె భర్త మరణిస్తాడు. అత్తగారింట్లో నిరాదరణతో దారుణంగా బతుకుతున్న ఆమెను ఆమె తండ్రి తనతో తీసుకుని వస్తాడు. ఉద్యోగ ప్రయత్నాలు చేస్తున్నప్పుడు ఈ ఊరిలో ఆమెకు అనుకోకుండా ఉద్యోగం వస్తుంది. ఒక విధవగా బతకక్కరలేదని ఆమెను మాములు పెళ్ళి కాని స్త్రీగానే జీవించమని తండ్రి ఆమెను ఎవ్వరూ గుర్తించని ఈ ఊరికి వెళ్ళి కొత్త జీవితం మొదలెట్టమని పంపిస్తాడు. తండ్రికి ఉత్తరాలు రాస్తూ ఈ స్వాలు వివరాలు చెబుతూ ఉంటుంది రీతు. ఆమె ఒక్కదానికి మాత్రమే వచ్చే ఆ ఒక్క ఉత్తరం కోసం పోస్ట్స్మాన్ పన్నెండు మైళ్ళు సైకిల్ తొక్కుకుంటూ ఉత్తరం ఇచ్చి వెళుతూ ఉంటాడు. బదులుగా ఆ

ఊరి జనం అతను వచ్చిన ప్రతిసారి తమ ఇంట్లో పండిన కాయగూరలను నింపి పంపుతుంటారు. అంతగా ఆ ఊరి మనిషిగా మారిపోతుంది రీతు. కాని ఆమె గతం అక్కడ ఎవరికీ తెలీదు.

ఆ ఊరిలో ఒక చదువుకున్న వ్యక్తి ఉంటాడు. అప్పుడప్పుడు వచ్చి వెళ్ళే అతను ఎవరికీ అర్థం కాడు. రీతుకు అతనో పెద్ద రచయిత అని, చదువు రాని ఆ ఊరి ప్రజలు అతని గొప్ప తనాన్ని అర్థం చేసుకునే స్థితిలో లేరని, కాని పుట్టిన ఊరి మీద అభిమానంతో అతను కొంత సమయం ఆ ఊరిలో గడపడానికి వస్తూ ఉంటాడని అర్థం చేసుకుంటుంది. తన ఊరివారికి అక్కరాలు నేర్పడానికి వచ్చిన ఆమె అంటే అతనికి గొరవం. తనను తన ఊరికి పరిచయం చేయడానికి చదువు అనే వారధిని నిర్మించడానికి ప్రయత్నించే ఆమెపై అతనికి గొప్ప సమృకం ఏర్పడుతుంది. అలాగే ఆ ఊరిలో తాగుబోతుగా తిరుగుతూ ఉండే ఒక భాద్యలేని ఒక తండ్రి కూడా ముందు తన బిడ్డను స్వాలుకు పంపడానికి ఇష్టపడకపోయినా క్రమంగా చదువు విలువ గ్రహించి రీతును గొరవించడం మొదలెడతాడు.

ఆ ఊరిలో పోరంబోకుగా తిరిగే చందు ఎక్కుడా నిలకడగా ఉద్యోగం చేయడు. ఉద్యోగం వదిలి ఊరు చేరిన అతనికి పెళ్ళి చేస్తే కుదురుకుంటాడని తలచి అతని తల్లి తండ్రులు అనాధ అయిన అమ్మాయి కోసం వెతుకుతూ ఉంటారు. రీతు దగ్గర చదువుకుంటున్న అమ్మాయితో అతని పెళ్ళి నిశ్చయం చేస్తారు. కాని ఆమె ఆ వివాహాన్ని తిరస్కరిస్తుంది. తన మేసమామకు ఎదురు తిరుగుతుంది. ఆమెకు రీతు అండ ఉందని నమ్మిన చందు తన తాగుబోతు స్నేహితులతో కలిసి రీతును ఆ ఊరు నుండి పంపాలని నిశ్చయించుకుంటాడు. ఆమె వితంతువని ఆమె గతం తెలుసుకుని ఊరి వారికి చెబుతాడు. కాని ఊరి వారు దానికి చలించరు. రీతు ఏ బెదిరింపులకు లొంగదు. ఊరి పెద్ద కూడా ఆమెకు మద్దతు ఇస్తాడు. అందుకని ఒక రోజు తాగి వచ్చి ఆమె ఇంటిపై దాడికి దిగుతారు. జైలులో ఉన్న ఆ ఊరి వ్యక్తి తన చెల్లెలిని కలవడానికి ఆ ఊరు వస్తాడు. అతను రీతు పై దాడి చేస్తున్న ఆ తాగుబోతులను కొడతాడు. వారు ఆగ్రహం తో స్వాలు తగలబడతారు. తన స్వాలు రక్కించుకోవడానికి ఎంతో ప్రయత్నిస్తుంది రీతు. కాని ఆమె కళ్ళ ముందే ఆ స్వాలు బూడిడై పోతుంది. నిరాశతో స్వా తప్పి పడిపోతుంది. కాని మరుసటి రోజు ఆ ఊరి వాళ్ళందరూ వచ్చి తాము మళ్ళి ఆ స్వాలు నిర్మిస్తామని మళ్ళి కాల్చేస్తే మళ్ళి మళ్ళి కట్టుకుంటామని

ఏ కారణంతోటే కూడా ఆమెను వదులుకో వడానికి సిద్ధంగా లేమని చెబుతారు. తన ప్రయత్నం ఊరిలో చలనం తీసుకు వచ్చినందుకు తృప్తిగా వారిని చూసుకుంటుంది రీతు.

మనుష్యులలో చలనం రావడం అవసరం, తమ బాగు కోసం వారు ఆలోచించడం అవసరం. ఆ చలనాన్ని, ఆ స్వీర్షుని రగిలించగలగడమే నిజమైన ప్రగతికి పునాది. రీతు తన చర్యలతో ఆ ఊరి ఆమాయక ప్రజలో ఆ చలనాన్ని తీసుకు రాగలుగుతుంది. అందువల్లే ఎన్ని కష్టాలు వచ్చినా తాము ఆ

13, 14 తరువాయి..

2013లో “సెల్యూలాయ్డ్” పేరున కమల్ తీసిన సినిమా తో మళ్ళీ పి.కె.రోజీ వార్తల్లోకి వచ్చింది. ఇది తొలి ‘విగత కుమారన్’ దర్శకుడి జి.సి. దేనియల్ జీవితం ఆధారంగా తీసిన సినిమా. విను అభువోం రాసిన “నష్టనాయిక” నవల ఆధారంగా తీసారు. చాందినీ గిత అనే నూతన నటి రోజీ పాత్రను పోషించింది. ఇదే గాక ‘ దిలాస్ట్ షైల్ట్ ’, ‘ఇదు రోజియుడె కథ’ అనే రెండు సినిమాలు కూడా రోజీ జీవితం ఆధారంగా రూపొందినవి. గత సంవత్సరం కేరళ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఉత్తమ నటి అవార్డుకు ఎంపికైన బిర్యానీ చిత్ర హీరోయిన్ కనికుశ్శతి నేటికే మశయాళ చిత్ర రంగంలో కొనసాగుతున్న కుల వివక్షతను ఎత్తిచూపుతూ తన ఉత్తమ నటి అవార్డును పి.కె.రోజికి అంకితమివ్వడం కేరళ చిత్ర రంగంలో ఒక అసక్తికరమైన, చర్చానీయాంశమైన పరిణామం. మరో వైపు కేరళ ప్రభుత్వ పురస్కారాలలో ఉత్తమ తొలి చిత్ర కథానాయికకు ఈమె పేర అవార్డును ప్రవేశపెట్టింది. కాగా, రోజీ జీవితం గురించి కేరళలో శ్రీ శంకర యూనివర్సిటీలో ఒక సెమినారే జరిగింది. వినుఅభువోం పి.కె.రోజీ జీవిత కథ ఆధారంగా ‘ది లాస్ట్ హీరోయిన్’ అనే

పారశాలకు అండగా ఉంటామని పిల్లలను చదివించుకూం టామని ఆ ఊరంతా ఒక్కతాటిపై నిలుస్తారు. విద్య గొప్ప తనాన్ని అర్థం చేసుకుంటారు. ఒక నిజాయితీ గల ఉపాధ్యాయురాలి ప్రభావం కేవలం క్లాసురూం వరకే పరిమితం అవదని, పూర్తి సమాజాన్ని ఉత్సేజితం చేయగలిగిన మార్పే ఎక్కువ కాలం నిలుస్తుందని చెప్పే ఈ పాత్ర ను దర్శకులు మలచిన తీరు చాలా బావుంటుంది.

స్వాల్యులు పైకి దాడికి వచ్చిన దుండగుల పై కొడవలి ఎత్తి పెట్టి పోరాడడానికి సిద్ధపడిన ఆ ఉపాధ్యాయురాలి నిబద్ధతను దాని వెనుక ఆమెకు విద్యపై నున్న సమ్మకాన్ని చూసి చలిస్తారు ప్రేక్షకులు. ఒక అసహాయ వితంతువు తనకు అవకాశం వచ్చే ఒక ఊరినంతటికి ఎలా ప్రభావితం చేయగలదో చెప్పిన పాత్ర ఇది. తన జీవితంలో అంధకారం ప్రవేశించినా మరి కొండరి జీవితాలలో వెలుగు నింపడానికి తాపత్రయపడే స్టీలోని శక్తికి నిదర్శనం ఈ సినిమా. అత్యంత సహజమైన వాతావరణంలో ఎక్కడా అసహజత్వం లేని చిత్రికరణతో తీసిన మంచి చిత్రం ఇది. యూ ట్యూబ్ లో ఇంగ్లీష్ సబ్ టైటల్స్తో ఉన్నది ఈ సినిమా.. చూసేయండి మరి...

నవలను రాశారు. ఇంకా కేరళలో పి.కె.రోజీ ఎంతగా వార్తల్లో వెలుగుతున్నదంటే పి.కె.ఫిల్మ్ స్టోర్స్, పి.కె.రోజీ ఫౌండేషన్, పి.కె.రోజీ స్వారక సమితులు వెలిసి దశిత ఉద్యమాలకు వేదికలయ్యాయి. 2013లో జామియామిల్లియా ఇస్లామియాలో పి.కె.రోజీ తొలి లెక్కర్ ఏర్పాటు యింది. జెన్ని రేవా అనే దశిత యాక్టివిస్ట్ దీనికి అధ్యక్షత వహించారు. వీటికన్నా ముందు తొలినాళ్ళలో కున్ను కుళ్ళి మణి అనే జర్వలిస్టు, దశిత యాక్టివిస్టు యేండ్ర కొలది శ్రమించి అన్వేషించి రోజీ కుటుంబ సభ్యులను కలుసు కొని ఆమె గురించి చిత్రభూమి, చంద్రిక, తేజస్, సమకాలీన మాసిక పత్రికలలో విరివిగా వ్యాసాలు రాసి ప్రచారం చేశారు. మరోవైపు హిందూ, టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా, డెక్కన్ పోరాల్డ్, కొచ్చిపోస్ట్, ద వీక్ వంటి ప్రసిద్ధ పత్రికలు పి.కె. రోజీ జీవితంపై ప్రముఖంగా వ్యాసాలు ప్రచురించినవి.

దశిత కుటుంబంలో పుట్టి నాటక, సినిమా రంగాల్లో రాణించాలని కలగన్న రోజీ సమాజం నుండి వ్యతిరేకతను ఎదుర్కొన్నది. తన కళా జీవన ప్రయాణంలో ఆమె అనుభావాలు, బాధామయ సందర్భాలు బహుభాషా భారతీయ సినిమా రంగంలోనే కాదు ప్రపంచ సినీ రంగంలో మరే నటికి ఎదురై వుండవు. కేరళ చిత్ర రంగంలో నేడు ఆమె మశయాళి చలనచిత్ర మాత్రముర్తిగా కీర్తించబడుతున్నది. మలయాళ సినిమా చరిత్రలో ఒక రాలిన కన్నీటి బోట్టుగా రోజి తన స్వాన్ని సంపాదించుకున్నది.

**

అది రంజన్ మాసం
సమయం సాయంత్రం 5.30

బడి పిల్లలందరూ చెంగుచెంగున తమ తమ ఇళ్లకు పరుగు శీస్తున్నారు. రాకేష్ కూడా వీరితో పాటు వడి వడిగా నడుస్తున్నాడు. అతని ఇల్లు చాలా దూరంగా ఉండటంతో ఇంటికి తొందరగా చేరాలని వేగంగా అడుగులు వేస్తున్నాడు. అతను వెళ్లే దారి చక్కని పంట పొలాలతో పచ్చని పైర్లతో కళకళాడుతూంటుంది. అంతటి రమ్మయైన ప్రకృతిలో మమేకమై పాటలు పాడుకుంటూ సాగుతున్నాడు..

మాగ్గ మధ్యలో అతనికి ఎవరివో పాత చెప్పులు కనిపించాయి. వాటిని చూసిన అతనిలో ఒక తుంటరి ఆలోచన వచ్చింది. చుట్టూ చూసాడు ఎవ్వరూ లేరు. వెంటనే అక్కడ ఉన్న చిస్తుచిన్న గులకరాళ్లను తీసి ఆ చెప్పుల్లో దాచిపెట్టాడు. ఆ చెప్పులు తోడుక్కున్న పుడు ఆ వ్యక్తి ఎలా బాధ పడతాడో చూడడానికి సరదా పడ్డాడు.

ఎవరో అతని భుజం మీద చెయ్యి వెయ్యడం ఉలిక్కిపడ్డాడు. లెక్కల మాస్టోరు ప్రసాదరావు గారు. అయిన్ని చూసి రాకేష్ భయంతో పారిపోయాడు. మాప్పారు అతన్ని ఆపి, “ఎందుకు రాకేష్ పారిపోతున్నావు? నీ వయసులో నేను కూడా ఇలాంటి తుంటరి పనులే చేసేవాడిని. కానీ ఇది అంత మజా ఇష్టుదురా... ఇంతకన్నా ఎక్కువ ఆనందం ఇచ్చే పని ఇంకోకటి ఉంది చెప్పునా” ఒక ఫ్రైండ్లా అడిగారాయన.

చిన్న కథ

బండారు
అచ్చమాంబ స్తారక
కథల పోటీలో సాధారణ
ప్రచురణకు స్వీకరించిన
చిన్నకథ

ఆయన అలూ అడగడంతో ఆచేరువొంది “ఏంటి సార్ అది” అన్నట్టు మాసంగానే కళ్లతో ప్రశ్నించాడు.

అతన్ని అర్థం చేసుకున్న మాప్పారు తన పర్ములోంచి ఒక 500 రూపాయల నోటు తీసి రాకేష్ కిచ్చి ఆ గులకరాల్ స్టానంలో ఉంచమన్నారు. ఆయన చెప్పినట్టే చేశాడు ఆ పిల్లవాడు. అంతలో అక్కడ ఎవరో వస్తున్న చప్పుడు కావడంతో పక్కనే ఉన్న పొదల్లోకి దాక్కున్నారు ఇద్దరు.

అప్పుడే ప్రార్థనలు ముగించి వచ్చిన ఓ బక్కపలచని ముస్సిం వ్యక్తి తన చెప్పుల్లో ఉన్న డబ్బుని చూసి ఆనందశ్శర్యాలకు లోపైయ్యాడు.

భక్తితో ఆకాశం పైపు చూస్తూ.. “యే అల్లా ఈరోజు ఎంత శబ్దినం. ఎవరో పుణ్యాత్ములు నా చెప్పుల్లో డబ్బులు పెట్టే ఎంతో మేలు చేశారు అల్లా... నేను నా ముసలి తల్లికి మందులు కొనపచ్చ... రోజు పిల్లలు తినగా మిగిలిన మెతుకులు తిని బతికే నా భార్య ఈరోజు కడుపునిండా తింటుంది.. మిగతా వాళ్లకు మిగలదేమో అనే సంకోచంతో అరకొర తిని కడుపు నిండింది అని చెప్పి నీళ్లు నింపుకునే నా చిట్టి చిన్నారుల బోజ్జలు ఈరోజు కడుపునిండా తిండి తింటారు. యే అల్లా నీకు శతకోటి వందనాలు తండ్రి. ఈ డబ్బులు పెట్టిన వాళ్లను చల్లగా చూడు తండ్రి.... చల్లగా చూడు...” వర్షిస్తున్న కళ్లతో దేవడికి కృతజ్ఞతలు చెప్పుకున్నాడు.

అతడి ప్రార్థన విస్తు రాకేష్ కళ్లు నీళ్లతో మసకబారాయి.

ఎప్పుడూ పేదరికం అంటే చూడని అతనికి లోకం, ఆకలి, పేదరికం అంటే అర్థమయ్య అతని పెదవులు పశ్చాతాపంతో వణుకుతూ క్షమాపణలు కోరాయి.

తప్ప చేసిన వాడిలా తలవంచుకు నిల్చున్న రాకేష్ను దగ్గరకు తీసుకొని మాప్పారు అతనికి జీవిత పారం తెలిపారు. “చూసావా రాకేష్...

నువ్వు అతన్ని హింసించి హీరో అవ్వాలని అనుకున్నావు. కానీ అది అందరికి కీడే చేస్తుంది. అదే నువ్వు అందరికి మంచి చేసి కూడా హీరో అవ్వగలవు. అది నిన్ను మహాత్మునిలా గొప్ప వాడిని చేస్తుంది.

హిట్టుర్ ఎందరికో హీరో అయ్యాడు. కానీ మన మహాత్ముడిలా ఎప్పటికే కాలేడు. ప్రజల మదిలో

చిరకాలం నిలిచే హీరో అవుతావా లేదా ప్రజలను హింసించి అలాంటి మనసే ఉన్న కొందరికి నాయకుడివి అయ్యి

భయంతో బితుకుతావా నువ్వే ఆలోచించుకో”

ఆయన చెప్పి వలసింది చెప్పి తన దారిన తాను వెళ్లిపోయాడు. తన శిష్యుడు తను చూపిన దారిలోనే పయనిస్తున్న ఉంటాడు అనే విశ్వాసంతో.

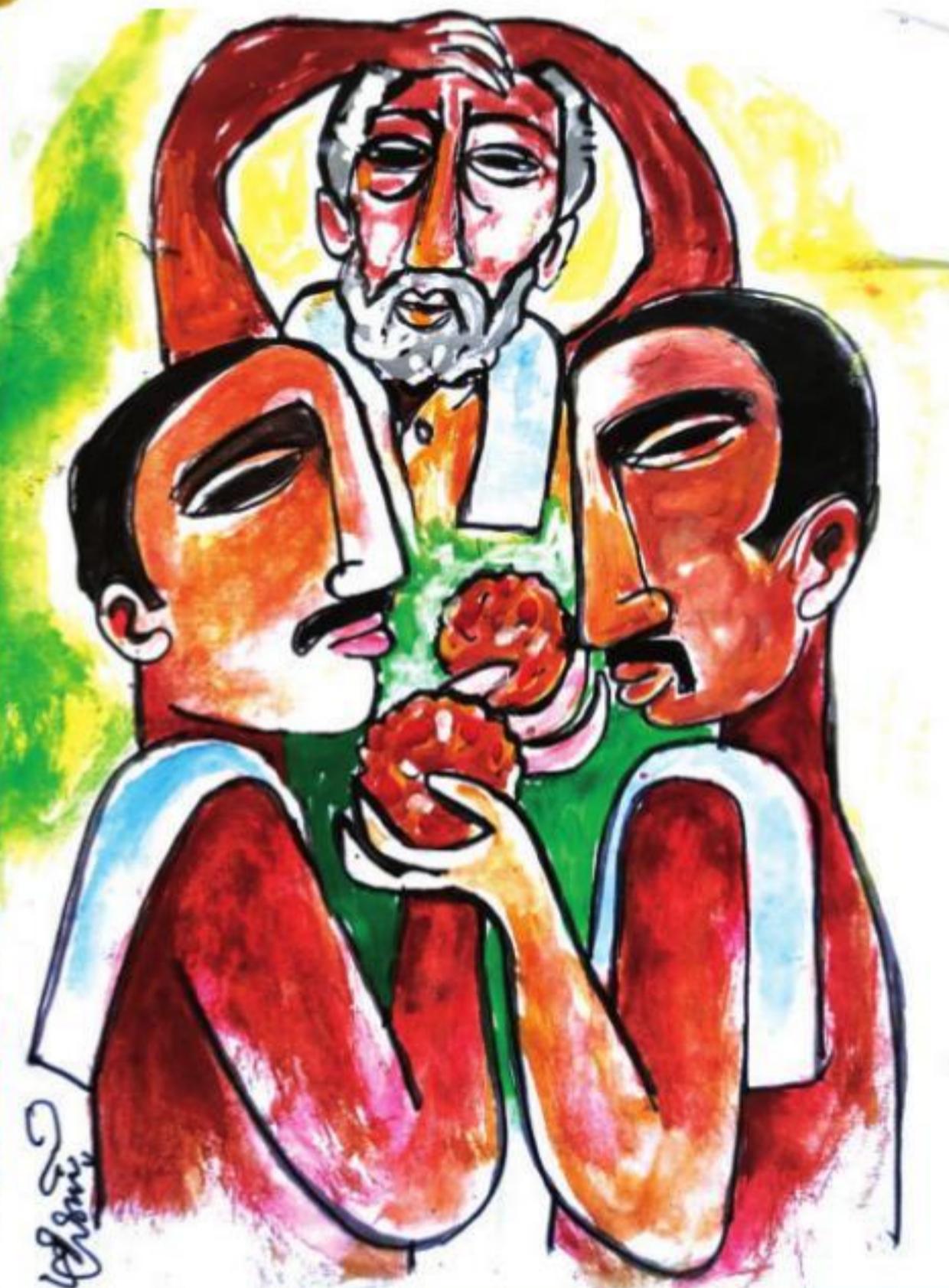
ఒక సూరీడు మరో చోటుకు వెలుగును ఇచ్చేందుకు సమాయతమవుతూ ఉన్నాడు... ఒక సూర్యాస్తయములా...

- విద్యాపతి రేవాల్

నెయ్యెలీక

అమృకం అదిరింది..!

ఒక ఊళ్లో కోటేశ్వర్ అనే వ్యాపారి ఉండేవాడు. అతనికి

ఇద్దరు మగ పిల్లలు కలిగారు. వారు వట్టి తిండిబోతులు. ఎప్పుడూ ఏదో ఒకటి తినాలనే ధ్యాన ఉండేది. బడి ఈడు వచ్చినంక పారశాలలో చేర్చించాడు. వయసు పెరిగిన కొద్ది, వాళ్లకు ఏ మాత్రం చదువు అభ్యర్థితులు. పైగా బొంగుల బస్తాల లెక్క లాపుగా తయారయ్యారు. చేసేది లేక తండ్రి వాళ్ల చేత ఏదైనా వ్యాపారం చేయడం నేర్చాలనుకున్నాడు.

ఒకరోజు భార్య చేత, ఇంట్లో 20 లడ్డులు తయారు చేయించాడు. పది పది లడ్డుల చొప్పున సమానంగా రెండు డబ్బులలో పెట్టి కొడుకులకు ఇచ్చాడు.

“రూపాయికి ఒకటి చొప్పున వీటిని అమృకు రండి”... ! అని చెప్పి, చిల్లర డబ్బులు ఉండాలని చెరోక రూపాయి కూడా ఇచ్చాడు. ఇద్దరూ కలిసి ఊర్లోకి బయలుదేరారు.

సాయంత్రం కల్గ ఖాళీ డబ్బులతో ఇద్దరు కొడుకులు తిరిగి వచ్చారు. కోటేశ్వర్ ఆనందంగా వారికి ఎదురు వెళ్లి “లడ్డులు అన్ని అమృకు? డబ్బులు ఏవి?” అని ఆత్రంగా అడిగాడు.

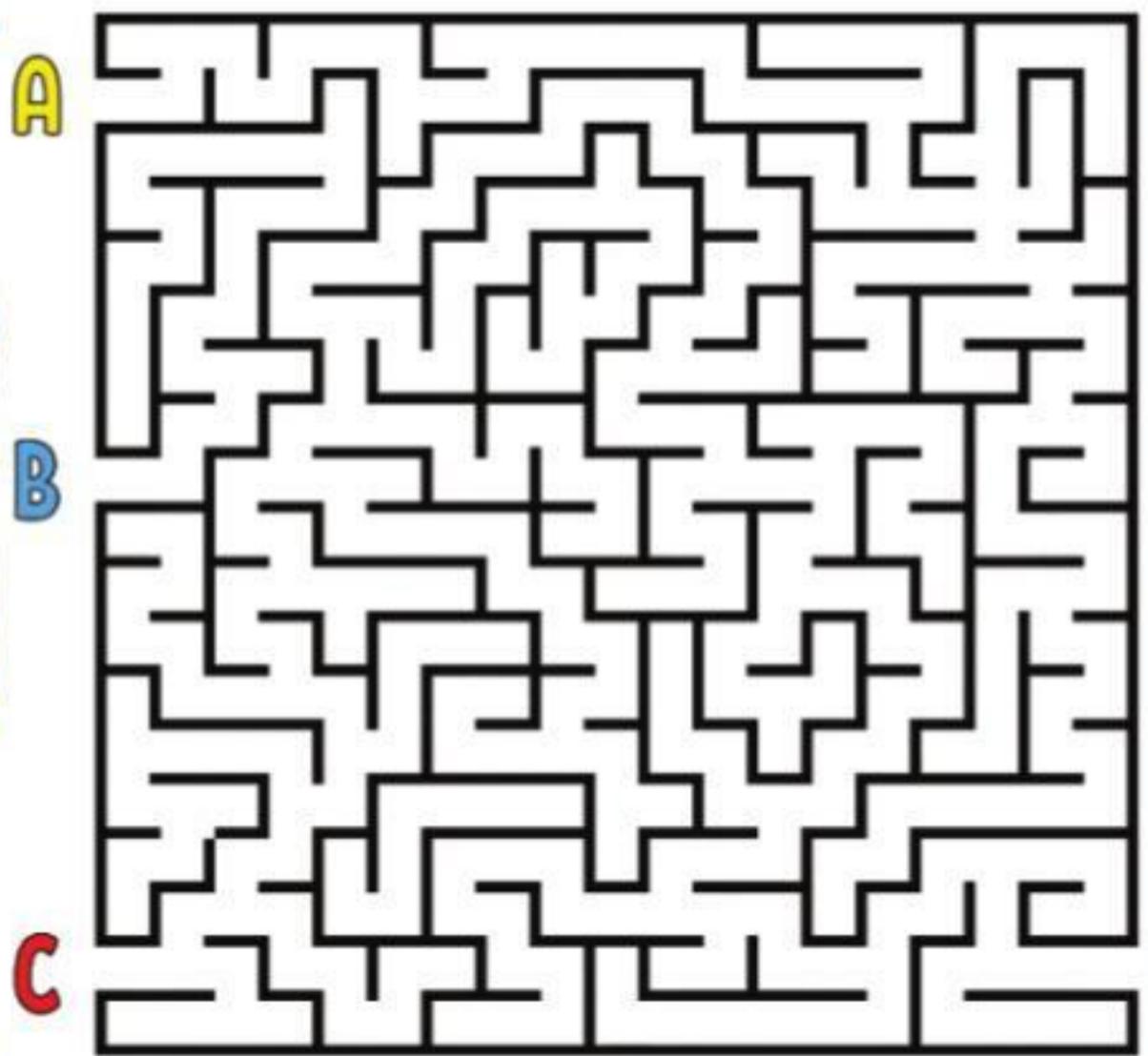
జవిగో అంటూ... చెరోక రూపాయి తండ్రి చేతిలో పెట్టారు ఖాళీ జేబులు చూపిస్తూ... కొడుకులు.

తండ్రి ఆశ్చర్యపడి... “లడ్డులు అన్ని అమృకు కదా! అమ్మిన డబ్బులేవి?” అని అడిగాడు.

“నా దగ్గరున్న రూపాయి తమ్ముడికి ఇచ్చి నేనోక లడ్డుకొని తిన్నాను. తర్వాత తమ్ముడు తన దగ్గర ఉన్న రూపాయి నాకిచ్చి లడ్డు కొని తిన్నాడు. ఇలా ఒకరికొకరం అమృడం, కొనడం, తినడం జరిగింది. ఇలా అమృగా కొనగా చివరకు చెరోక రూపాయి మిగిలింది అని చెప్పారు ఇద్దరూ.

దాంతో తండ్రి ఏమి చేయాలో తోచక తెగ బాధపడి పోయాడు. అమృకం అదిరింది బాబోయ్ అనుకుంటూ మనసులో.

- కోమటి రెడ్డి బుచ్చిరెడ్డి, 9441561655

దారేబి? పైన కనిపిస్తున్న బొమ్మలో ఏ, బి, సి అక్షరాలున్నాయి. ఆ మూడింటి ముందు మూడు మార్గాలున్నాయి. అయితే ఏ అక్షరం ముందు నుండి వెళ్లే రెండో వైపు బయటకు వెళ్లిచ్చే చెప్పండి చూద్దాం..

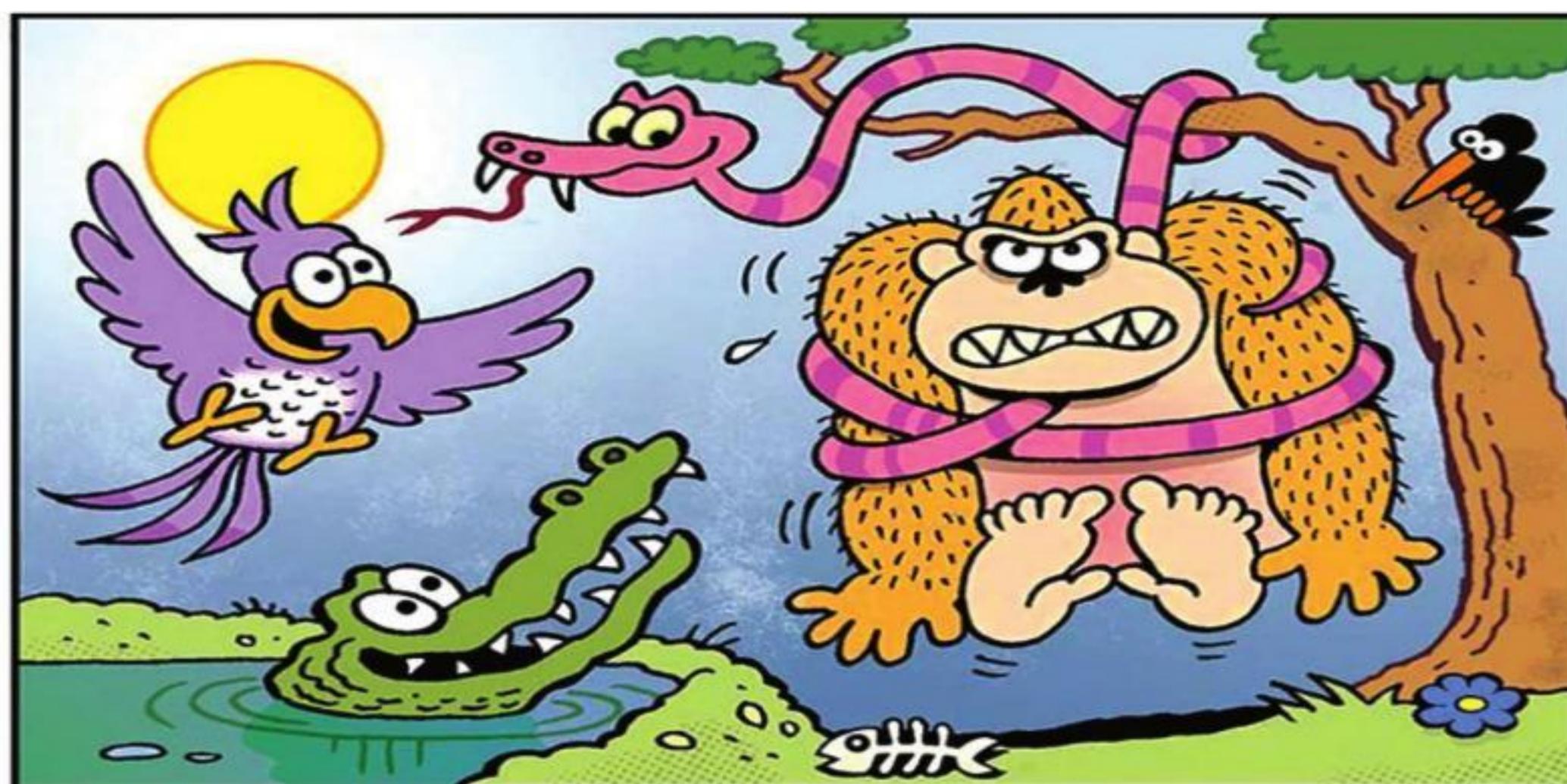
$$\text{Doraemon} + \text{Doraemon} + \text{Doraemon} = 12$$

$$\text{Chota Bheem} + \text{Chota Bheem} \times \text{Doraemon} = 35$$

$$\text{Chota Bheem} + \text{Mickey Mouse} \times \text{Chota Bheem} = 70$$

$$\text{Mickey Mouse} + \text{Chota Bheem} \times \text{Doraemon} = ?$$

లెక్కతేల్లండి పైన కనిపిస్తున్న బొమ్మలో రకరకాల బొమ్మలున్నాయి, వాటి మొత్తాన్ని కూడితే వచ్చే సంఖ్యలున్నాయి. దేనికి ఎంత అంకెను ఉపయోగిస్తే ‘?’ దగ్గర సమాధానం వస్తుందో తై చేయండి చూద్దాం...

తేడాలు

పక్కన కనిపిస్తున్న
రెండు బొమ్మలు
చూడడానికి ఒకేలా
ఉన్నా కాని వాటిలో
పది తేడాలు
ఉన్నాయి. అవి
ఏంటో కనిపెట్ట
గలరేమో
ప్రయత్నించండి
చూద్దాం..

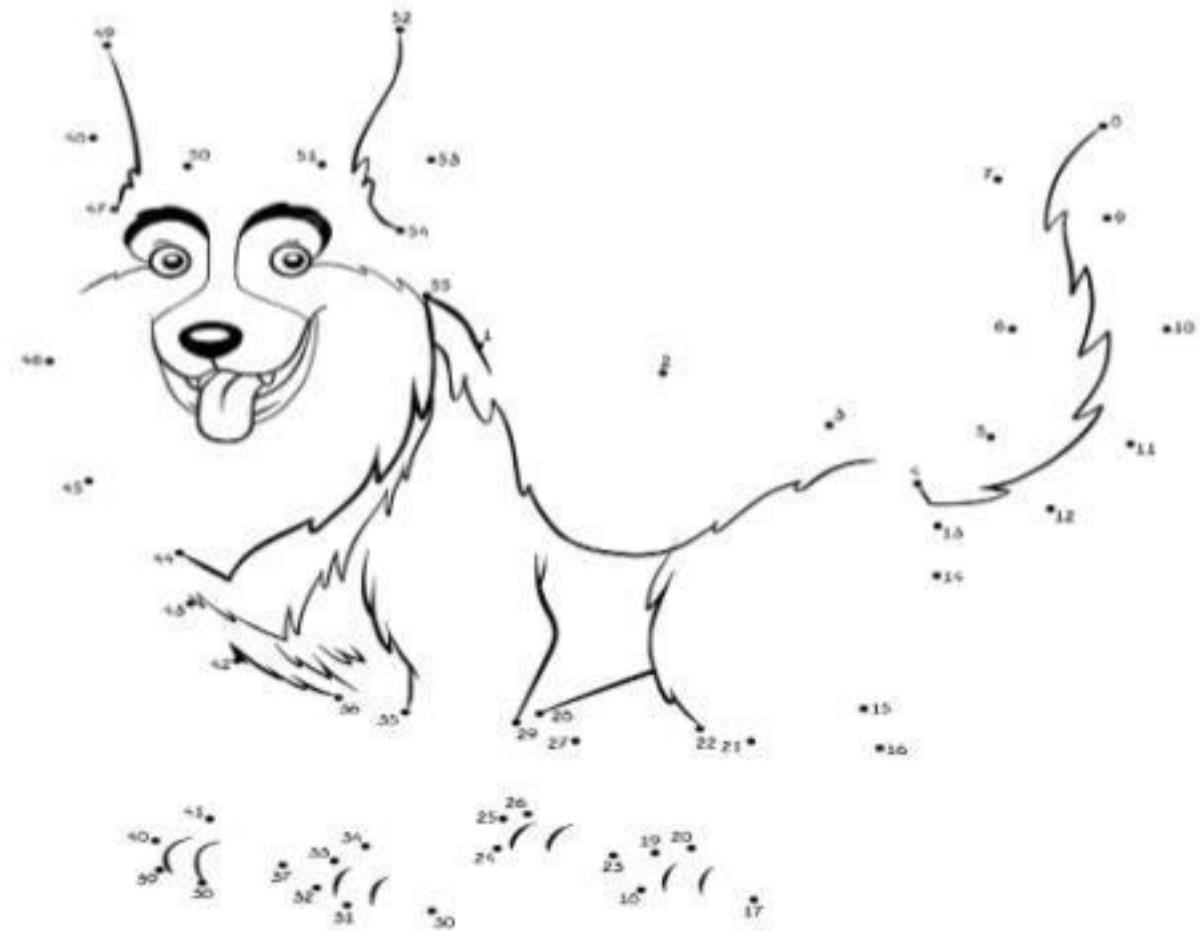

రంగులేద్దాం..!

పైనున్న బొమ్మకు
ఏయే రంగులు
వేస్తే అందంగా
ఉంటుందో.. ఆ
రంగులతో
కలర్స్‌పుల్గా
మార్పండి
చూద్దాం...

పుట్టి గిలిధర్ బుడ్డోడి తెలివి - 16

బక్కనొర్కెనా చాక్టెట్ కూర,
చాక్టెట్ సాంబార్, చాక్టెట్
చట్టీ దేయెమ్మ కదమ్మ!
!@#\$%?

పక్కనున్న ఆకారం పూర్తిగా
లేదు. ఆ స్థానంలో చుక్కలు,
పక్కన అంకెలున్నాయి. చుక్కలు కలుపుకుంటూ వెళ్లే పూర్తి ఆకారం
వస్తుంది. ఓ సారి తై చేద్దామా..

చుక్కలు కలపండి

వ్రతిజంబం

నాకు అద్దంతో కలిగిన ఒక అనుభవం మీకు చెప్పాలి! ఎగతాజ చేస్తారేమో- అయినా సరే చెప్పి తీరాల్సిందే.

జీవితంలో ఎక్కువ భాగం నేను అద్దం ముందు గడుపుతానని ఎవరైనా అంటే- నాకు ఇష్టం ఉండడు. కానీ, ఆ వస్తువును ఒక వస్తువు కన్నా మిన్నగా చూసుకుంటాను. నాకు అదొక మామూలు వస్తువు కాదు. నా ప్రతిజంబాన్ని నాకు చూపిస్తుంది. నాలో కొత్త అలోచనల్ని రేకెత్తిస్తుంది.

ఇట్టాలియన్ మూలం : మాస్మిమో బొంపెష్టీ
తెలుగు : డాక్టర్ దేవరాజు మహరాజు

ఓ రోజు ఉదయం బాగా పొడ్డెక్కాక మా ఇల్లగలావిడ నన్ను నిద్ర లేపి టెలిగ్రాం చేతికిచ్చింది. ఇల్లు గలావిడ అంటే నా భార్య అనుకునేరు. ఇంటి స్వంతదారు. వృద్ధ మహిళ.

నేను నిద్రలోంచి బయటపడి, నన్ను నేను సంభాశించుకుని, టెలిగ్రాం చదివే ప్రయత్నం చేశాను. అది వియన్నా నుంచి వచ్చింది. సరిగ్గా నాకే వచ్చింది. అంటే అది నన్ను ఉద్దేశించి పంపిందే. చిరునామాలో తప్పులేదు. సరిగానే ఉంది. ఆ టెలిగ్రాం నాకేనని నిర్ధారించుకున్నాక అందులోని విషయం చదివాను.

“శ్రీ మాస్మిమో మహాశయ!

దయచేసి ఎల్లుండి రోమ్సోనే ఉండండి. మనం మళ్ళీ కలుసుకునేదాకా ఉండండి. నా పునరాగమనం కోసం వేచి చూడండి.

అనువాద కథ

ఇట్లు
మాస్మిమో”

రెండు నెలల కిందట పదిహౌను రోజుల పాటు నేను వియన్నాలో ఉన్నాను. అప్పుడు కలిసిన వాళ్ళందరినీ గుర్తు చేసుకున్నాను. టైబర్ అనే వృద్ధ మిత్రుడు ఉండేవాడు. హంగరీ దేశస్థడు. అలాగే ట్రైన్, రిచ్ట్, జాన్ మొదలైన వాళ్ళంతా ఉండేవారు. ఇక మాస్మిమో పేరుతో నాకు ఎవరూ పరిచయం లేదు. నేను తప్ప-

అందుకే ఇక నిర్ధారించుకోవాల్సింది మరేం లేదు. వియన్నాలో నాకు తెలిసిన మాస్మిమో నేను తప్ప మరిపరూ లేదు. అయితే మరి టెలిగ్రాం? నాకు నేను పంపుకున్నదేయన్!

విషయం నాకు అర్థమయ్యాంది. కానీ, ఇది చదివే పారకులకు బోధపడి ఉండడు కదా? అందుకే వివరంగా చెపుతాను. టెలిగ్రాంకు సంబంధించిన కొన్ని విషయాలు ఇలా ఉన్నాయి. అన్నీ కాకపోయినా ఒక్క విషయం మాత్రం తప్పక చెప్పుకోవాలి.

ఓ రోజు నా వస్తువులన్నీ సర్దుకుంటున్నాను. పెట్టినవి తీసేస్తా, తీసినవి పెట్టేస్తా చాలాసేపు సర్దుతూనే ఉన్నాను.

ఎందుకంటే నా గొడుగు కనపడలేదు. ఏదైనా ఒక వస్తువు కనబడకపోతే, చూసిందే చూసి, తీసిందే తీసి మళ్ళీ మళ్ళీ సర్దుకుంటూ ఉంటాం కదా? అది మనముల బలహీనత. మొదట... ఎప్పుడూ పెట్టేచోట అంటే, గది మూల చూశాను. గొడుగు అక్కడ లేదు. గదంతా చూశాను. ఊహూ లేదు. గొడుగు పోయిందని నిర్ధారించుకున్న తర్వాత, బిజినెస్ పని మిద బయటికి వెళ్ళిపోయాను. నిజానికి గొడుగు కన్నా ముఖ్యమైన వస్తువులు జీవితంలో ఎన్నో పోగొట్టుకుంటూ ఉంటాం. ఇక బెంగెందుకూ?

పని ఒత్తిడి వల్ల రెండు రోజులు గొడుగు సంగతే మరిచిపోయాను. ఆ తర్వాత టెలిగ్రాం వచ్చింది.

“ఈ రోజు రాత్రికి వస్తున్నాను- ఇట్లు, గొడుగు”

టెలిగ్రాం గురించి కాసేపు ఆలోచించి.. ఎలాగూ వస్తోంది కదా అని మనశ్శాంతిగా నిద్రపోయాను. మరునాటి ఉదయం లేవగానే అది గది మూలకు కనిపించింది. అప్పును. అది నా గొడుగే-

కొన్ని విషయాలు సైన్స్కి ఇంకా అందడమ లేదు. కొన్ని వస్తువులు ఉన్నట్టుండి ఉన్నచోటే మాయమవతూ ఉంటాయి. జాగ్రత్తగా వెతికితే దొరుకుతాయి. అది వేరే విషయం. కానీ, పోయిన వస్తువు టెలిగ్రాం ఇచ్చి తన పునరాగమనాన్ని తెలియజేయడం మాత్రం విడ్డారం?

అందువల్ల ఈ అనుభవం గుర్తుంచుకుంటే, నేనిచ్చిన టెలిగ్రాం నాకు రావడంలో వింత లేదని అనిపిస్తోంది. ఇక్కడ కొంచెం వెనక్కెళ్ళి పారకులకు కొన్ని పాత విషయాలు చెప్పాలి.

రెండు నెలల కింద వియన్నాలో అద్దం ముందు నిలబడి టై కట్టుకుంటున్నాను. అప్పుడు రోమ్సుకు తిరిగి వచ్చే ప్రయత్నంలో రైల్సే స్టేషన్కు బయలుదేరుతున్నాను. ఆ రోజు నగరంలో రాజకీయ ఊరేగింపులు ఉధృతంగా సాగుతున్నాయి. నగరమంతా అలజడిగా అల్లకల్లోలంగా ఉంది. అయినా, నా ప్రయాణం మానుకోదలుచుకోలేదు.. తయారవుతున్నాను.

నేను అద్దం ముందు నిలబడి టై కట్టుకుంటున్నానని చెప్పేను కదా? అప్పుడే అకస్మాత్తుగా ఏదో పేలింది. భవనం దద్దరిల్లింది. నా ఎదురుగా ఉన్న అద్దం, ఉన్న ఫళంగా పగిలి ముక్కలయ్యింది. పేలింది బాంబని గుర్తించాను. అద్దం లేకుండానే టై సరి చేసుకుని, బ్యాగ్ అందుకుని స్టేషన్ చేరాను.

వియన్నా వదిలేసి రెండు రోజుల తర్వాత రోమ్ నగరం చేరాను. బాగా అలిసిపోయి రాత్రి పొద్దుపోయాక నా గదికి చేరుకున్నాను. గబగబా బట్టలు మార్చుకుని పడుకుని నిద్రపోయాను. మరునాటి ఉదయం నిద్రలేచి దినచర్య ప్రారంభించాను. గడ్డం గీసుకోవడానికి అద్దం ముందు నిలబడ్డాను. పేవింగ్ బ్రిష్ ఓ చేతిలో, తుండుగుడ్డ మరో చేతిలో తీసుకుని అద్దం ముందున్నాను. కాని, ఆశ్చర్యం. అద్దంలో నేను లేను. అంటే నా ప్రతిబింబం లేదు. నురగతో ఉన్న బ్రిష్యా మెలిపెట్టిన తుండూ.ఇంకా గదిలోని ఇతర వస్తువులూ అన్ని ఆద్దంలో కనిపిస్తున్నాయి. నేనే కనబడడం లేదు. నా ముఖం, నా రూపు, నా చాయా ఏదీ లేదు? ఏమైందీ?

విషయం గ్రహించుకున్నాడు, పగలబడి నవ్వాను. అద్దం ఉపయోగించే వారికందరికీ అనుభవమే. ముఖ్యంగా శ్రీలకు. చూసుకుంటున్న అద్దంలోంచి పక్కకు జరిగి రావాలంటే ఎంతో బాధ! తమ ప్రతిబింబాన్ని, తమ ప్రపంచాన్ని అద్దంలోంచి తొలగించడానికి ఎవరూ ఇష్టపడరు. తొలగించాల్సి వచ్చినపుడు ఒక రకమైన నిస్సుహకు గురవుతారు. మనకు, మన ప్రతిబింబానికి మధ్య ఎడబాటు సహించరానిది. కానీ, ఇక్కడ అద్దంలో నా ప్రతిబింబమే లేదు?

ఆ రోజు వియాన్నలో ఏమైంది? బాంబు పేలి నా ఎదురుగా ఉన్న అద్దం ముక్కలయ్యంది. నా ప్రతిబింబం అద్దంలో ఉండిపోయింది. అద్దం ముక్కలు కాకముందే నా ప్రతిబింబాన్ని పక్కకు తొలగించాల్సింది. కానీ, అప్పుడు ఆలా వీలు కాలేదు. అద్దంలో నా ప్రతిబింబం ముక్కలయి ఉండొచ్చు. ప్రయాణపు హడావుడిలో నేనా సంఘటనకు అంతగా ప్రాముఖ్యమివ్వలేదు. కానీ, దాని ఫలితం రెండ్రోజుల తర్వాత ఇక్కడ గమనించాను.

ఆ విధంగా నా ప్రతిబింబం నా నుంచి విడిపోయి నుమారు రెండు నెలలయ్యంది. ఈ రెండు నెలల నుండి అద్దంలో నా ప్రతిబింబం కనిపించడం లేదు. మొదట్లో కొంచెం ఇబ్బందిగానే ఉండేది. కానీ, ఇప్పుడు అలవాటు పడ్డాను. ప్రతిబింబమే లేనప్పుడు ఇక అద్దమెందుకూ? అద్దం తీసి ఇనప్పెట్టులో పడేశాను.

ఇప్పుడిక నేను తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్త ఒకటుంది. నేను అద్దం ముందు నిలుచున్నప్పుడు ఎవరూ నన్ను చూడకూడదు. వీధుల్లో, కేఫ్‌లలో, ఇతరుల ఇళ్ళలో అద్దం ముందు నుండి నేను వెళుతున్నప్పుడు.. నేను కొంచెం జాగ్రత్తగా మసలుకోవాలి. లేకపోతే జనానికి అదో పెద్ద విడ్డురంగా తోస్తుంది. ఏమిటీ? ఎందుకూ? అని ఆరా తీస్తారు. నేనేదో సర్ది చెప్పాల్సి వస్తుంది. వాళ్ళది నమ్మరు. లేనిపోని గొడవ. ఎందుకొచ్చినట్టా? నేను పోగొట్టుకున్నది పెద్దగా యేం లేదు. ఇంక నాకెందుకు బాధ? అయినా ఎనమిది రోజుల క్రితం నా పేరుతో వచ్చిన టెలిగ్రాం, నా ప్రతిబింబం ఇచ్చిందని నేను కొంచెం ఆలస్యంగా

గ్రహించాను. ఇప్పుడు నా పాఠకులు కూడా గ్రహించే
ఉంటారు. సారాంశం ఏమిటంటే... నా ప్రతిబింబం నా దగ్గరకి
తిరిగి వన్నోంది. శుభస్వా శీఫ్తుం!

తిరిగి వచ్చేది నా ప్రతిబింబమే అయినా నేను పెద్దగా
ఆసక్తి కనబరచలేదు. ఆత్రంగా అద్దంలోకి చూసి అందులో నేను
కనబడుతున్నానా? అని వెతుక్కోలేదు. అద్దంలో నా ప్రతిబింబం
వెతుక్కున్నానంటే దానికేదో, నేను పెద్ద విలువ ఇస్తున్నానని...
అది అదిరిపడొచ్చు. నా ప్రతిబింబం లేకుండా నేను ఉండలేక
పోతున్నానా? అన్నీ సజావుగానే సాగుతున్నాయి కదా?
అలాంటప్పుడు నేను నా ప్రతిబింబం ఎందుకు చంకలు
గుర్దుకోవాలీ?

పెలిగ్రాం అంది ఎనమిది రోజులయ్యంది. గనక, నా ప్రతిబింబం ఎనమిది రోజుల క్రితమే వియన్నా నుండి బయలు దేరి ఉంటుంది. ఇక్కడికి, నా దగ్గరకి చేరి కూడా నాలుగు రోజులయి ఉంటుంది. కానీ, నిన్నటి దాకా నేను దాన్ని కావాలనే పట్టించుకోలేదు. నిన్ననే ఇనపైట్టెలోంచి అద్దం తీసి, సరికొత్త పాటోకటి హామ్ చేస్తూ, మధ్య మధ్యలో ఈల వేస్తూ తీసుకెళ్ళి స్నానాల గదిలో దాని స్థలంలో దాన్ని యథాతథంగా అమర్చాను. అయితే అద్దం వైపు కన్నెత్తయినా చూడలేదు.

కదలకుండా మెదలకుండా అద్దంలోకి చూడకుండా హలందాగా కాలరూ, టై సరి చూసుకున్నాను. ప్రతిబింబం పట్ల నాకున్న ముఖావాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ ఎందుకో ఓ క్షణాన అనుకోకుండా అద్దంలోకి చూశాను.

ಅಕ್ಕಡ ನಾ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಂ ಕನಿಪಿಂಚಿಂದಿ.

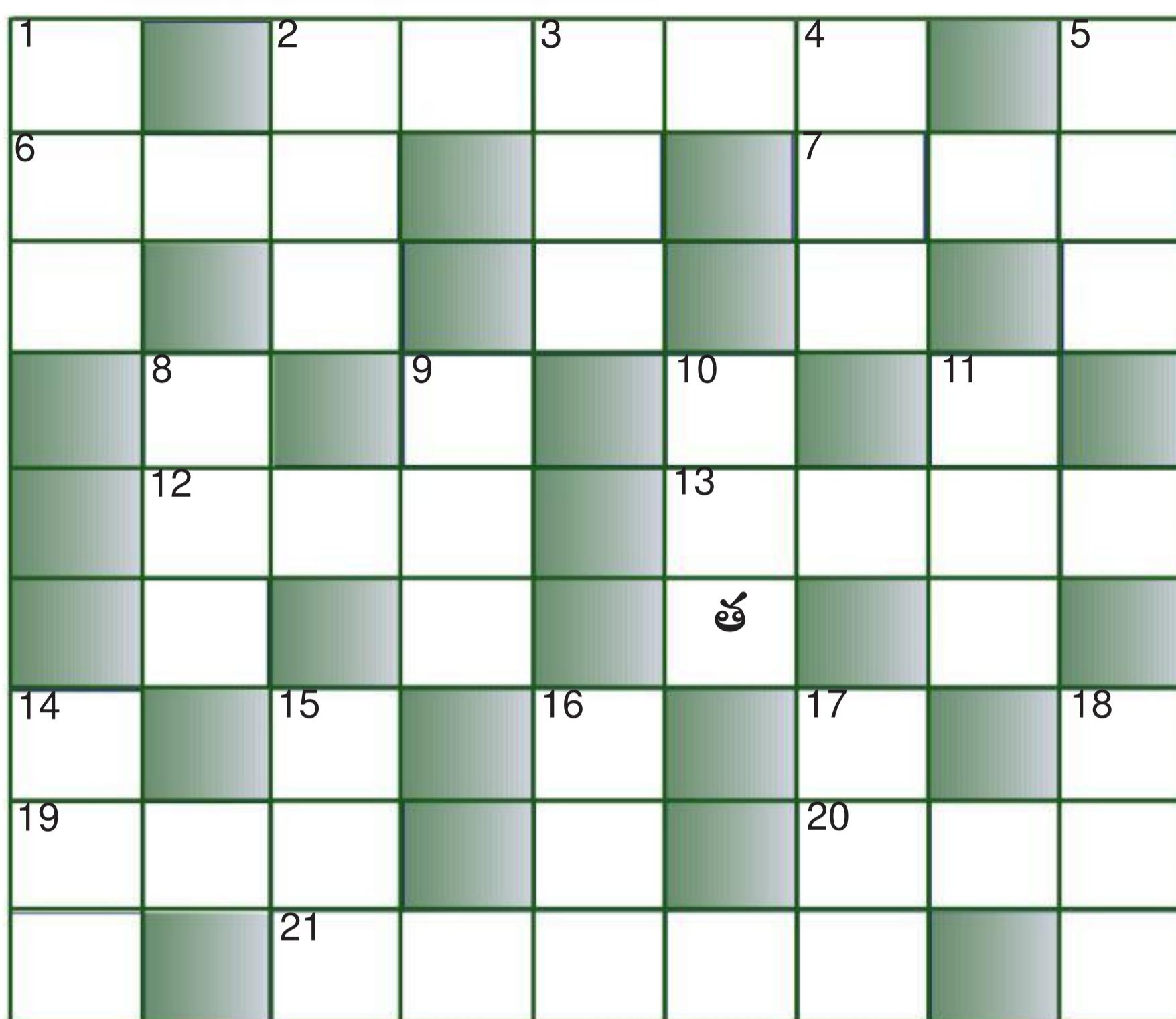
అవును. సరిగ్గా అదే- నా ప్రతిబింబమే-

ఎంతో దూరం ప్రయాణించి వచ్చిన అలసటగాని, నా మీద కోపం గానీ, చిరాకు గానీ, అది ప్రదర్శించలేదు. పైగా నాలాగే నిశ్చబ్దంగా హుందాగా ఉంటూనే... నన్ను లక్ష్యం చేయనట్టు- నాలాగే ముఖావంగా ఉంది.

రచయిత గురించి : ఇటాలియన్ రచయిత మాస్టిమో బొంటెంప్ లై 1878లో కొమెలో పుట్టారు. రచనే వృత్తిగా బతికారు. అన్ని సాహిత్య ప్రక్రియల్లో కృషి చేశారు. కాని, కథా రచయితగా గొప్ప గుర్తింపు పొందారు. ‘నా కలల రాణి’ () శీర్షికతో ప్రచురితమైన కథా సంపటిలో ఈ ‘ప్రతిబింబం’ ఆనే కథ ఉంది. సున్ని హస్యంతో సాగిన ఈ కథలో లోతుగా తరిచి చూస్తే మానవ వ్యక్తిత్వం గూర్చి ఆనేక విషయాలు అవగతమౌతాయి. మనిషి- ప్రతిబింబం రెండూ ముఖ్యమైనవే. ప్రతిబింబమంటే బహుశా వ్యక్తిత్వం కావోచ్చు. మనిషి కనబడతాడు. వ్యక్తిత్వం కనబడదు. మనిషి కనబడతాడు. అతని నీడ-ప్రతిబింబం కనబడదు. మనిషిని చూసి వ్యక్తిత్వాన్ని అర్థం చేసుకోవాలి. ఒక్కసారి మనిషి వ్యక్తిత్వమే అతనక్కడ లేకుండానే ఎన్నో మంచి పనులు చేయిస్తుంది. ప్రతిబింబం పడని మనుషులంటే వ్యక్తిత్వం కోల్పోయిన మనుషులని రచయిత సుతిమెత్తగా చెపుతున్నాడేమో ఆలోచించాలి. ఒక భాషకు, ఒక ప్రాంతానికి పరిమితమై పోకుండా, మొత్తానికి మొత్తంగా మానవ నైజం చుట్టూ చిత్రంగా, అద్భుతంగా అల్లిన కథ ‘ప్రతిబింబం’.

వదకేళ 280

- సుధామ

ఆధారాలు

ఆడం

2. గత నెల అస్తమించిన కూచిపూడి నర్తకీమణి (5)
6. ఆమ్ ఆద్య పార్ట్ గుర్తు (3)

7. మత్తు, మైకం కలుగజేసే ద్రవం (3)

12. అవధానికి అత్యావశ్యకం (3)
13. రాజు (4)
19. పంచదార (3)

20. విపరీతమైన అల్లరి జూ.ఎస్ట్రోఅర్ చిత్రం (3)

21. గ్రీచింగ్స్ (5)

నిలువు

1. పురాతనమైనది (3)
2. మాంసం కూర లోని రసం (3)
3. రసన (3)
4. ఉర్మాలో చలింపబేయుల (3)
5. అగడ్ (3)
8. పద్ధతి (3)
9. అష్టు (3)
10. గొప్పదనం (3)
11. శశి (3)
14. మోసం (3)
15. గండ్ర గొడ్డలి (3)
16. అడుగు నుండి బంగారం (3)
17. దేవతలు (3)
18. పరిమళం (3)

గమనిక

► సమీక్షకోసం పుస్తకాలు పంపే రచయితలు, ప్రచురణ కర్తలు రెండు ప్రతులు పంపించాలి.

► రచయితలే సమీక్షలు రాయించి పంపకూడదు.

► పుస్తకాల మీద సమీక్షలకు సంబంధించి సంపాదకులదే తుది నిర్ణయం. ఈ అంశంపై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలకు, ఫోస్టలో సంప్రదింపులకు తావు లేదు.

చిరునామా : సోపతి, నవతెలంగాణ, ఆదివారం సంచిక, ప్లాట్ నెం. 21/1, ఎం. పోచ్. భవన్, ఆజమాబాద్, ఇండప్రియల్ ఏరియా, బాగ్లింగంపల్లి, హైదరాబాద్-500020

వదకేళ- 279 జవాబు

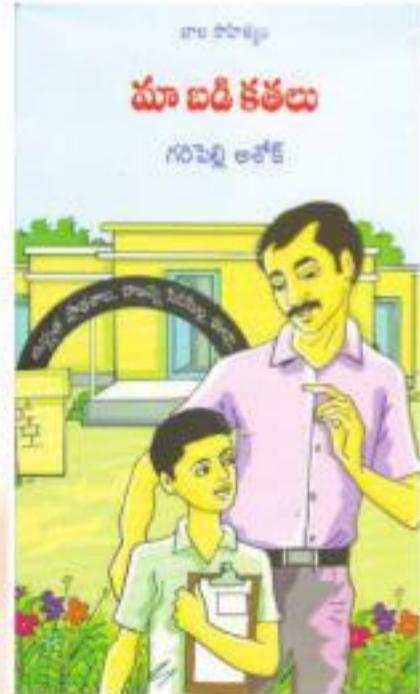
	1	బ	ా	ల	2	వి	నో	3	దం	
		స			మం			డ		
4	ప్ర		5	ర	స	గం	6	ధ	కం	7 మ
8	ధా	త్రి					వు		9 నూ	యి
	న			8	శి	వు	డు			మ
11	మం	దం			ఖి				12 నూ	రు
	త్రి		13 మ	రం	14 ద	శ	15 ము			పు
			హి				క్క			
			16 మ	ర	మ	రా	లు			

వదకేళ పజిల్సి పూర్తి చేసి కరెక్ట్ సమాధానాలు రాసి పంపిన వారి పేర్లు ప్రకటిస్తాం.

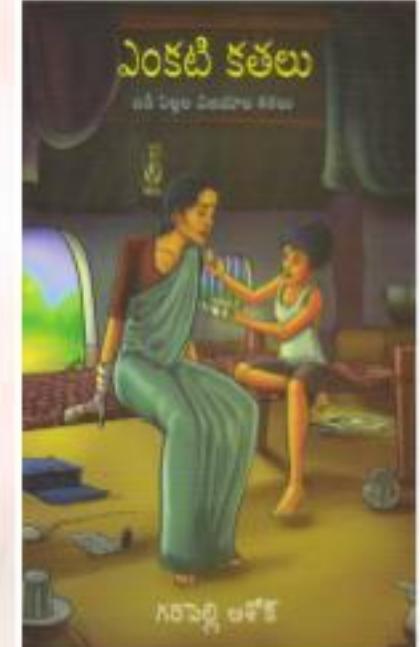
మన కాలపు నిజమైన వేరు

తీస్తా రాసిన ఈ రాజకీయ జ్ఞాపకాలు ఏం జరిగిందో చేపే వాంగ్స్యాలు - ఎప్పుడు ఏం జరిగిందో నమోదు చేసిన పత్రాలు. ఆమె ఆత్మ స్మృత్యాన్ని దెబ్బ తీయడానికి ఆమెపై అనేక దాడులు జరుగుతున్నప్పటికే ఏం జరిగిందో చేపే తన పోరాటాన్ని ఆమె కొనసాగిస్తారని నేను నమ్ముతున్నాను. అంటూ తీస్తా సెత్తవాద్ పోరాటాన్ని బలపరిచారు రోమిల్లాధాపర్.

బాధితులకు నష్టపరిహం కోర్టుల నుంచి లభించేలా చేయాలనే తీస్తా సంకల్పం గుజరాత్ మరణహామంపై ఆమె పోరాటం చాలా గొప్పది. న్యాయపోరాటానికి మద్దతు పలికే చైతన్యం సృష్టించవలసిన అవసరం కూడా ఉంది. ప్రభుత్వం రాజ్యం అదుపొజ్యల్లో ఉండే కార్యనిర్వాహక శాఖల అన్యాయాలకు నష్ట పరిహం కోర్టుల ద్వారా లభించాలన్నది తీస్తా అఫిప్రాయం. హింసాకాండల్లో బాధితులు కోల్పోయిన ప్రాణులు, గౌరవ మర్యాదలు, ఆస్తులు, అన్నింటికి నష్ట పరిహం న్యాయంగా నిజాయితీగా ఇప్పించవలసింది కోర్టులే అంటారు తీస్తా. ఎన్నో కేసులు, పోలీసుల తీరు, మత ఘర్షణలకు అద్దం యా పుస్తకం. “ది డైలీ” లో జర్వలిస్ట్స్‌గా తీస్తా ప్రవేశంతో ఈ రచన ఆరంభం అవుతుంది. 1983లో మతకలహాల హింసాకాండను ఆమె కళ్యాం చూసింది. న్యాయ పోరాటానికి మద్దతు పలికే చైతన్యం సృష్టించాలని ఆమె ఆలోచించింది. 1984లో భోపాల్ లోని యూనియన్ కార్పూల్ యొక్కరీ గ్యాస్‌లీక్ వల్ల 10వేల మంది మరణించారు. అదే ఏడాది బాంబేలోని భివాండిలో మతకలహాలు జరిగాయి. అలాగే 1992 బాట్రీ మసీదు ఘటనలో హింసాకాండ నుండి 2002 గుజరాత్ అల్లర్ దాకా ఘటనలపై తీస్తా పోరాటానికి అక్కరరూపం ఈ గ్రంథం. 1999 నుండి పార్య పుస్తకాల్లో

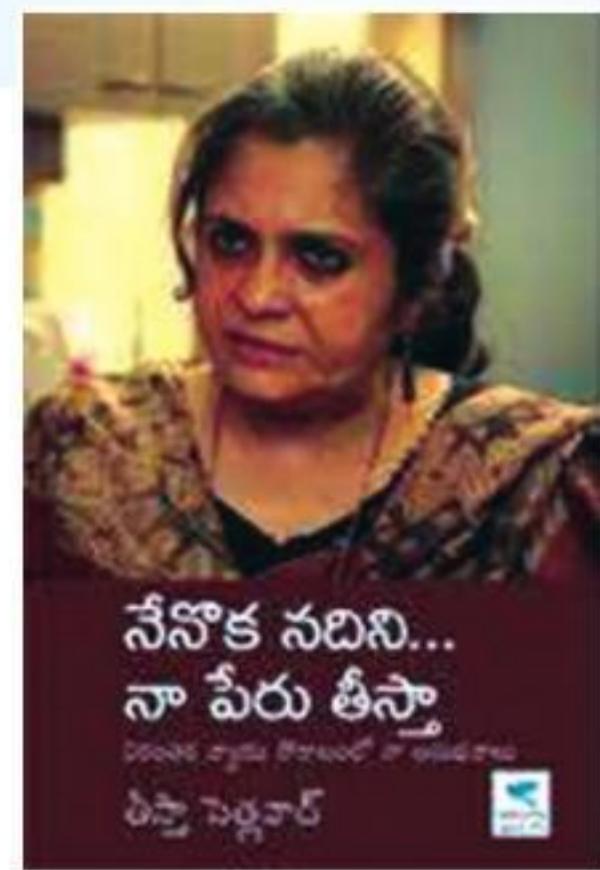
మా బడి కథలు (బాల సాహిత్యం)
రచయిత : గరిపెల్ల అశోక్, పేజీలు :
76, వెల : రూ. 80/-, ప్రతులకు :
గరిపెల్ల సరోజన, 404, విఎల్ఆర్ రెసిడెన్సీ, సిద్ధార్థ స్కూల్ వెనక, శ్రీనివాస నగర్, సిద్ధిపేట - 502 103, ఫోన్ : 9441701088

ఎంకటి కథలు (బాల పిల్లల విజయాల కథలు) రచయిత : గరిపెల్ల అశోక్, పేజీలు : 56, వెల : రూ. 80, ప్రతులకు : గరిపెల్ల సరోజన, 404, విఎల్ఆర్ రెసిడెన్సీ, సిద్ధార్థ స్కూల్ వెనక, శ్రీనివాస నగర్, సిద్ధిపేట - 502 103
ఫోన్ : 9441701088

నీమీక్షలు

(గుజరాత్) మత విద్యేషం ఎలా చూపించారో తెలిపారు. భారత ప్రభుత్వ న్యాయమూర్తి జెన్ వర్క్ గుజరాత్ హత్యలను సుమార్గోగా తీసుకున్నారు. తీస్తా తాత గారు ఎం.సి సెత్తవాద్ ఇండియా మొదటి అటార్స్ జనరల్. ఐ.రా.సలోభారత ప్రభుత్వ స్వరాన్ని బలంగా వినిపించిన వ్యక్తి ఆయన ... నేడు ఆయన మనమరాలు తీస్తా కూడా ప్రజల కోసం పోరాటం చట్ట బద్దంగా చేస్తోంది. నేటి రాజకీయ కార్యకర్తలకు, వామపక్ష శ్రేయోబిషులకు యా పుస్తకం ఎంతో ప్రయోజనకారి. “మోడీ” గుజరాత్ పాలనకు అద్దం పట్టే ఈ పుస్తకం జూలై 2015 దాకా చరిత్రను చూపుతుంది. మోడీ సన్నిహితుల్లి 117 మందిని జైలుకు పంపిన వ్యక్తి తీస్తా మన కాలపు నిజమైన పోరు జ్యోతి విష్వవ నేత - జాతీయ, అంతర్జాతీయ గుర్తింపు పొందిన జీవిత చిత్రం ఈ గ్రంథం.. అట్లల్ వాహాద్ అనువాదం చాలా బాగుంది.

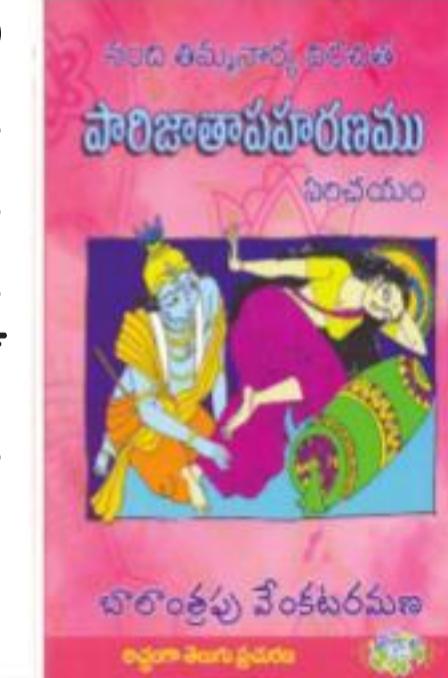
తీస్తా

సెత్తవాద్, పేజీలు : 224, వెల : 225/- రూ., ప్రతులకు : నవతెలంగాణ పబ్లిషింగ్ హాస్, ఎం.పెచ్ భవన్ - ప్లాట్ -21/1, అజామాబాద్, ఆర్.టి.సి. కళ్యాణ మండపం పద్మ, ప్రైదరాబాద్-20, ఫోన్ : 9490099378/373/350)

- తంగిరాల చక్రవర్తి, 9393804472

అందుకున్నాం

సమతా వసంత గానం (బోధ కవిత్వం), రచయిత : నేతల ప్రతాప్ కుమార్, పేజీలు : 80, వెల : రూ. 75/-, ప్రతులకు : అనిప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలు

పారిజ్ఞానాశ్వరము (పరిచయం)
రచయిత : బాలాంత్రపు వేంకట రమణ, పేజీలు : 136, వెల : రూ. 150/-, ప్రతులకు : బాలాంత్రపు వేంకటరమణ, 105, మీనాక్షి కోర్టు, మేడ్సుర్ రోడ్, ఓల్డ్ దివాన్ దాబా వెనక లైను, జీడిమెట్ల విలేజ్, ప్రైదరాబాద్ - 67. సెల్ : 8558899478, 9573170800

కోతులోల్లం

స్నానంకూడ కరువే
ఈ మలిన దేహాలకు.
దాహనికి మినరల్, జనరల్ కాదు
దారిపక్క లీకైన నాలనే దిక్కు
అక్కడక్కడ పాడుబడ్డ బావి, సర్యారు బోరింగు
దాహన్ని నింపే జలనిధులు

సబ్బు, ఘాంపూలు
మాసిన తలలకు
కొబ్బరినూనె, క్షువరాలు
సెంటు, అత్తరుల అంగడ్లు తెల్వుదు
రోగమ్మెన్నే రెస్టు తప్ప
దవాభాన దవా(మందు) ఎసుకునుడు తెల్వుదు
ఉతకని బట్టలు
ఊడుతున్న పేలికలు
ఆడాడా తనువంతా గాయాలు
ఉచ్చరోతలోనే గుడారాలు
గట్టుసప్పుడు కానీ కాపురాలు

రోడ్డుపక్కన పడకలు
పందుల్తో, దోమల్తో దొస్తాన్ను
కప్పుకునే దుప్పుట్లు అవో పెద్ద జల్లెడలు
మట్టిని అద్దుకున్న బట్టలు
చెప్పులు లేని కాళ్ళు
చెవికి గమ్మత్తెన రింగులు
సేతికి పాముల ప్రతిమల మచ్చలు
సంకన చిన్న సంచి
అధో ఖనిజాల కారానా

చీకట్లో చెట్టు

గాలికి ఊగుతున్న చెట్టుకొమ్మలు
నామీద చీకటిని కుమ్మరిస్తున్నాయి,
నిదురబోతున్న గుండెను
కాలం వెనక్కి లాక్కెశ్చంది!

అప్పట్లో చీకటంటే
చెట్టుమీది గబ్బిలంలా భయపెట్టేది,
కానీ అప్పుడప్పుడు
నిద్రనిచ్చే అమ్మ ఒడిలా మారిపోయేది!

పగలంతా చల్లని నీడనిచ్చిన
అమ్మకొంగులాంటి చెట్టు,
రాత్రయ్యేసరికిజి
గుండెలో గుబులు పుట్టించేది!

ఎండలో నీడరాత్రిని వంచే చెట్టు
అలసిన ఆకులపెదాలతో,

ఇం వారం కవిత్వం

చెవికమ్మ నుంచి చేతికడియం దాకా
సమస్తం అందులోనే....
అలసిన తనువులు
అంతులేని ఆకలి ఆరాటం
ఊరూరూ బతుకుకై చేసేము సర్గుస్స
రాలెను కాసిన్ని రాళ్ళు..(డబ్బులు)
ఇదే నిత్య కృత్యం..
పిట్టలు, కాకులు, కోతులు
మా బంధువులు.

కోతి మాకు కడుపునింపే కొడుకే
దాని ప్రతిమ మా ఇలవేల్ని
దానిచేష్టలు మా బతుకు
నాలుగు మెతుకులు రాల్చే ఆధారం.
మాపేగుల అరుపులు
నిశబ్ద రాగాలుగా మారినపుడు
రబ్బర్లను సాగదీయడం
కాసిన్ని తోల్లు, మరిన్ని కట్టు రబ్బర్లు
దారు శిల్పం నైపుణ్యం
కలగలిసి అదో ఆయుధం
అధునిక పిస్టల్లు (తుపాకీ)
ఎ మాత్రం తీసిపోదు..అదే
“ఉండేలా” పంగాల, గులేరు..
మాకున్న ఆయుధం..

- నాగరాజు మద్దెల
6301993211

మాకో భావ
మాధో ఆచారం.
ఎవరికి చిక్కని చిత్రాలు మా బతుకులు
చీదరించుకున్న వారు ఎక్కువ
అదుకున్నవారు బహు తక్కువ....

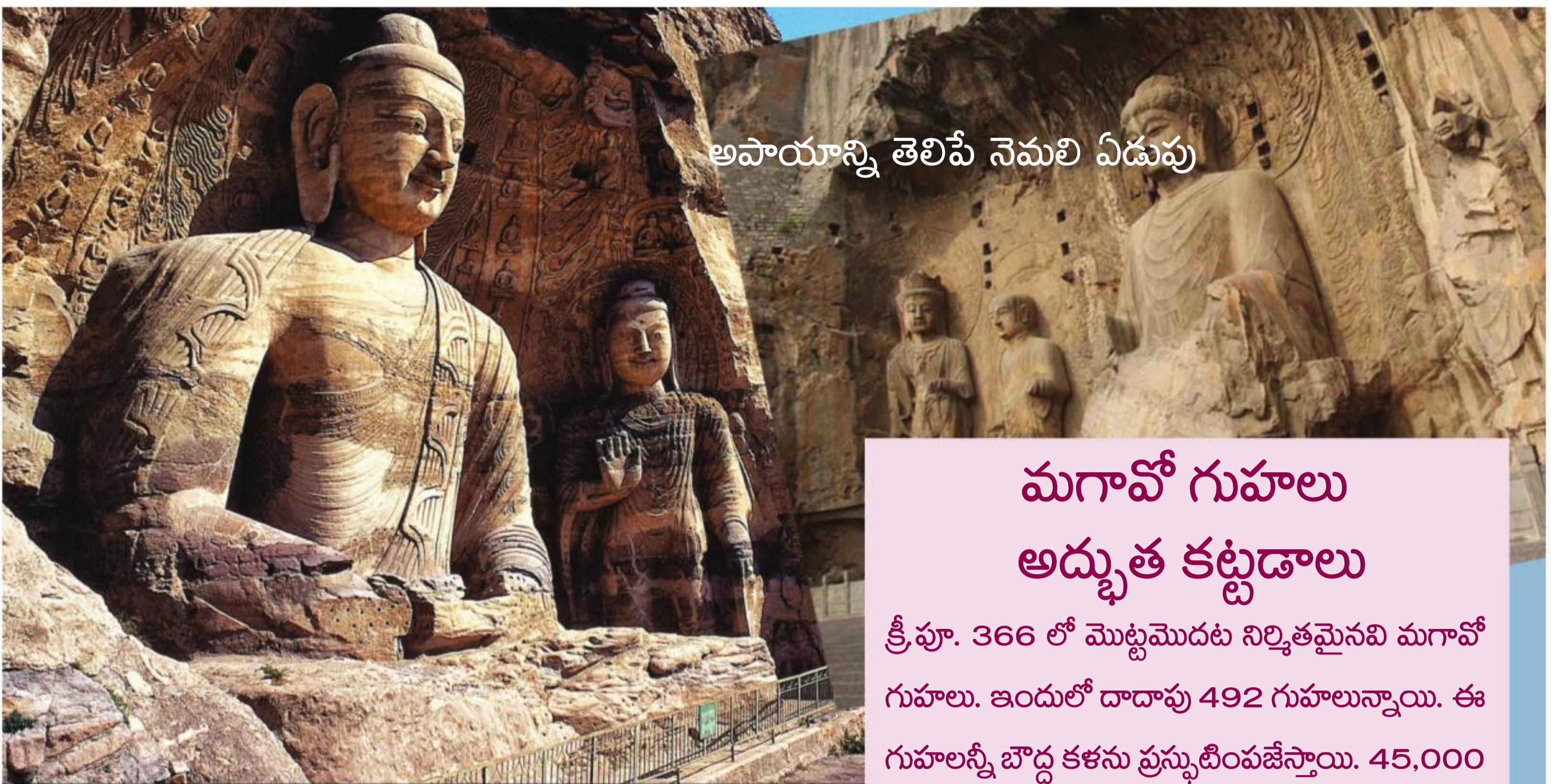
ఆప్యాయంగా పిలిచి
జీవితమంతా అల్లుకుపోతుంది!

చెట్టు చాటున మల్లెల మాటలు
సన్నగా మనసున చేరి,
మదినిండా మోహపు వాన కురిపించి
అశల కన్నుగేటుతుంటాయి!

కలల సంద్రంలో మునకలేసిన
కలవరింతల రాత్రి,
తెల్లారుతుంటే
ప్రేయసిలా వదిలి పోతుంది!

చెట్టొక మౌన సాక్ష్యం
చెట్టొక ఊపిరి కావ్యం,
చెట్టును మించిన ప్రేరణ లేదు
చెట్టును మించిన ఆదర్శం లేదు!

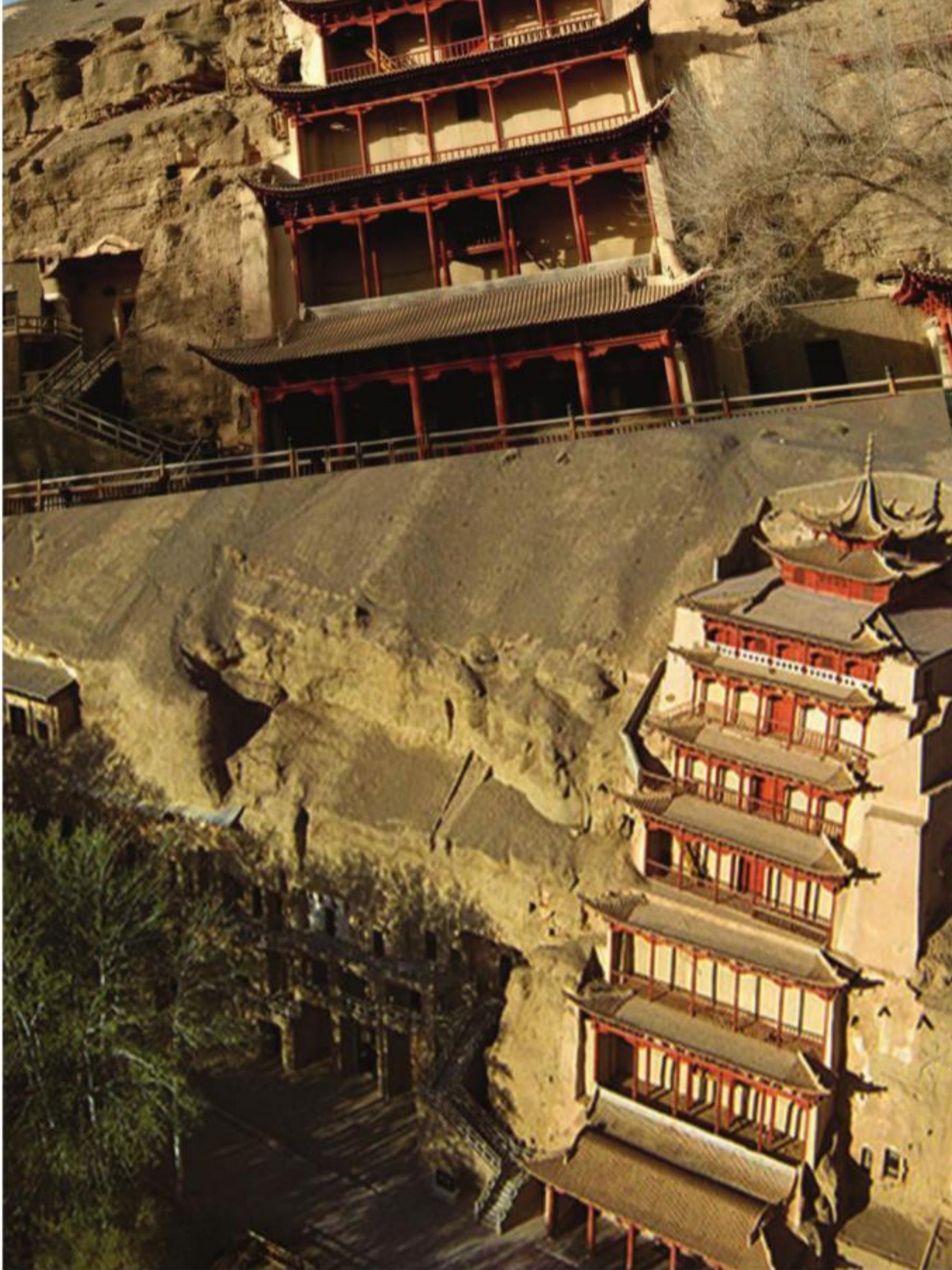
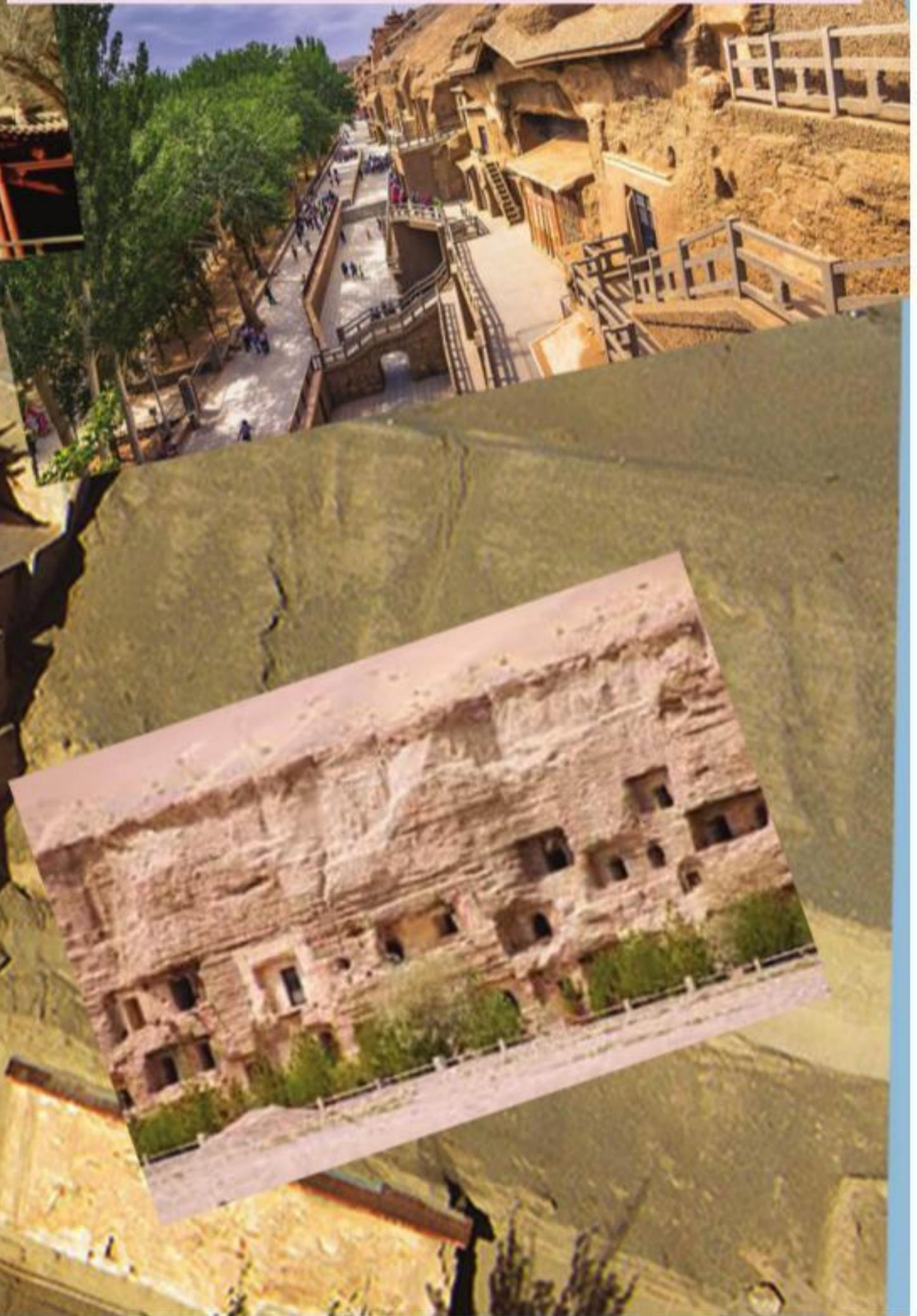
- పుట్టి గిరిధర్, 9491493170

అపాయాన్ని తెలిపే నెమలి ఏడుపు

మగావో గుహలు అద్భుత కట్టడాలు

క్రీ.పూ. 366 లో మొట్టమొదట సిల్చితమైనవి మగావో గుహలు. ఇందులో దాదాపు 492 గుహలున్నాయి. ఈ గుహలన్నీ బౌద్ధ కళను ప్రస్తుతింపజేస్తాయి. 45,000 చదరపు మీటర్లలో గోడలపై చిత్రాలు, 2వేలకు పైగా రంగులతో గీసిన చిత్రాలు ఉన్నాయి. ఛైనాను వరిపాలించిన అనేక రాజవంశాలకు చెందిన కుటుంబికులే ఈ గుహలను అభివృద్ధి చేస్తూ వచ్చారు. అంతేకాదు ఈ గుహల్లోకి కాంతిని ప్రసరింపజేయడానికి పెద్ద పెద్ద అద్దాలను వాడుతుంటారు. ఈ గుహలు దున్పువాంగ్ పట్టణానికి చేరువలో ఉన్నాయి. ఈ ప్రాంతం నుంచే రవాణా సౌకర్యం ఎక్కుపగా ఉంటుంది.

ಫೊಲ್ಲೋಲು :
ಕೊಂಡವೀಟಿ ಗೋಪಿ

